

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ORDU VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ORDU İLİ 2019 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

ORDU-2020

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ.....	1
A. HAVA	4
A.1. HAVA KALİTESİ.....	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR.....	10
A.3.1. <i>Temiz Hava Eylem Planları</i>	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI.....	13
A.5. GÜRÜLTÜ	20
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	22
A.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	24
B. SU VE SU KAYNAKLARI.....	26
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	26
B.1.1. <i>Yüzeysel Sular</i>	26
B.1.1.1. Akarsular	26
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	26
B.1.2. <i>Yeraltı Suları</i>	27
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	28
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	28
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	29
B.3.1. <i>Noktasal kaynaklar</i>	29
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	29
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	29
B.3.2. <i>Yayılı Kaynaklar</i>	31
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	31
B.3.2.2. Diğer	31
B.4. DENİZLER	32
B.4.1. <i>Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu</i>	32
B.4.2. <i>Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu</i>	32
B.4.3. <i>Acil Müdahale Planları</i>	33
B.4.4. <i>Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri</i>	33
B.4.5. <i>Denizdeki Balık Çiftlikleri</i>	33
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	34
B.5.1. <i>İçme ve Kullanma Suyu</i>	34
B.5.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	34
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	38
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.....	38
B.5.2. <i>Sulama</i>	40
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	40
B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	40
B.5.3. <i>Endüstriyel Su Temini</i>	40
B.5.4. <i>Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı</i>	41
B.5.5. <i>Rekreasyonel Su Kullanımı</i>	41
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	41
B.6.1. <i>Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri</i>	41
B.6.2. <i>Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri</i>	45
B.6.3. <i>Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler</i>	45
B.6.4. <i>Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması</i>	45
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	46
B.7.1. <i>Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar</i>	46
B.7.2. <i>Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	46

<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	47
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği</i>	47
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	48
C. ATIK	50
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	50
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	52
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	52
<i>C.3.1. Eğitimler</i>	60
<i>C.3.2. Atık Getirme Merkezleri</i>	61
<i>C.3.3. Atık Miktarları</i>	62
<i>C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı</i>	64
<i>C.3.5. Ekipman</i>	64
<i>C.3.6. Kompost</i>	65
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	65
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	68
C.6. ATIK MADENİ YAĞLAR	69
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	70
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	72
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	72
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	73
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	74
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	75
<i>C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları</i>	75
<i>C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül</i>	75
<i>C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları</i>	76
C.13. TIBBİ ATIKLAR	76
C.14. MADEN ATIKLARI	77
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	77
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	79
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	79
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	79
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	80
D.1. FLORA	80
D.2. FAUNA	80
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	81
<i>D.3.1. Ormanlar</i>	81
<i>D.3.2. Milli Parklar</i>	81
<i>D.3.3. Tabiat Parkları</i>	81
D.4. ÇAYIR VE MERA	82
D.5. SULAK ALANLAR	90
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	90
<i>D.6.1. Tabiat Anıtları</i>	90
<i>D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	90
<i>D.6.3. Anıt Ağaçlar</i>	90
<i>D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri</i>	93
<i>D.6.5. Doğal Sit Alanları</i>	93
<i>İlimiz sınırları içinde tescil edilmiş 5 adet “Doğal Sit Alanı” ile tescil edilmiş bir adet “Tabiat Varlığı” bulunmaktadır.</i>	93
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	99
E. ARAZİ KULLANIMI	100

E.1. ARAZI KULLANIM VERİLERİ	100
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA.....	102
E.2.1. Çevre Düzeni Planı.....	102
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	103
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	104
F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	104
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	106
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	106
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI.....	107
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ.....	107
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	108
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	108
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	109
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	110
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ.....	111

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri	5
Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	6
Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi.....	6
Çizelge A.4 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri.....	7
Çizelge A.5 – Ordu ilinde 2019 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	9
Çizelge A.6 - 2019 yılında Ordu ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	10
Çizelge A.7 - Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(THEP 2014-2019) dahilinde belirlenmiş olan eylemlerin gerçekleşme durumları.....	10
Çizelge A.8 - Ordu ilinde 2019 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler .	14
Çizelge 9 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)-Stadyum	19
Çizelge 10 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)-Karşıyaka	19
Çizelge 11 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)-Ünye	20
Çizelge 12 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)-Fatsa.....	20
Çizelge B.13 – Ordu ilinin akarsuları.....	26
Çizelge B.14 - Ordu ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	26
Çizelge B.15 - Ordu ilinde yapılması planlanan içmesuyu göletleri.....	27
Çizelge B.16 – Ordu ilinin yeraltı suyu potansiyeli.....	27
Çizelge B.17 – Ordu ilinde 2019 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	28
Çizelge B.18 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	29
Çizelge B.19 – Ordu ili kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi	32

Çizelge B.20 –Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı.....	33
Çizelge B.21 – Ordu İlinde 2019 Yılı İtibariyle Bulunan Balık Çiftlikleri	33
Çizelge B.22 – Ordu İlinde 2019 yılı içme suyu temin edilen yüzeysel su kaynakları	36
Çizelge B.23 – Ordu İlinde 2019 yılı içme suyu temin edilen yüzeysel su kaynakları.....	38
Çizelge B.24 – Ordu İlinde 2019 Yılı içme suyu temin edilen su kaynakları	38
Çizelge B.25 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	43
Çizelge B.26 – Ordu ilinde 2019 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu (2019)	45
Çizelge B.27 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı	45
Çizelge B.28 –Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu.....	46
Çizelge B.29 - Ordu ilinde 2019 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	46
Çizelge B.30 – Ordu ilinde 2019 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	48
Çizelge B.31 - Ordu ilinde 2019 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	48
Çizelge C.32 - Ordu ilinde 2019 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	51
Çizelge C.33 – 2019 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi.....	52
Çizelge C.34 – İlimizde belediyelerce 1.sınıf atık getirme merkezi kapsamında yapılan çalışmalar ...	53
Çizelge C.35 – Kurulan veya kurulması planlanan atık getirme merkezleri	54
Çizelge C.36 – Belediyelerde sıfır atık yönetimi kapsamında yerleştirilen ekipman durumu.....	54
Çizelge C.37 – Belediyelerde kaynağında ayrı toplama ile ilgili çalışmalar	56
Çizelge C.38 – Belediye binalarında sıfır atık yönetiminin kurulmasına ilişkin bilgiler	57
Çizelge C.39 – Sıfır atık kapsamında belediyelerce düzenlenen eğitimler	58
Çizelge C.40 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler	61
Çizelge C.41 – 2019 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri	62
Çizelge C.42 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	62
Çizelge C.43 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı.....	64
Çizelge C.44 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar	64
Çizelge C.45 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri	65
Çizelge C.46 -Ordu ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*.....	65
Çizelge C.47 - 2019 yılında Ordu ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	66
Çizelge C.48- 2019 yılında Ordu ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	67
Çizelge C.49 - 2019 yılında Ordu ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	67
Çizelge C.50 – 2019 yılında Ordu ilinde belediyelerin ambalaj atık yönetim planı (AAYP) durumu .	67
Çizelge C.51 - 2019 yılında Ordu ilinde atık getirme merkezleri ile ilgili durum.....	68
Çizelge C.52 - Ordu ilinde 2019 yılında atık işleme ve miktarı*	69
Çizelge C.53 – Ordu ilinde 2019 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları*	70
Çizelge C.54 – Ordu ilinde 2019 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler*.....	71
Çizelge C.55 – Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)*.....	71
Çizelge C.56 - Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (kg)*	71
Çizelge C.57 – Ordu ilinde 2019 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	72

Çizelge C.58 – Ordu ilinde 2019 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler*	72
Çizelge C.59 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	73
Çizelge C.60 – -Ordu ilinde 2019 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	74
Çizelge C.61 – Ordu ilinde 2019 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı	74
Çizelge C.62 – Ordu ilinde 2017 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri.....	75
Çizelge C.63– Ordu ilinde 2019 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi..	75
Çizelge C.64–Ordu ilinde 2019 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	76
Çizelge C.65 – 2019 yılında Ordu sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	76
Çizelge C.66 – Ordu ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı.....	77
Çizelge C.67 – Ordu ilinde 2019 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	77
Çizelge C.68 – 2019 yılı itibariyle Ordu ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı	78
Çizelge Ç.69 – Ordu ilinde 2019 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	79
Çizelge Ç.70 – Ordu ilinde 2019 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları	79
Çizelge D.71 – Ordu ili mera alanları	82
Çizelge D.72 – Ordu ilinde mevcut tescilli anıt ağaçlar.....	90
Çizelge D.73 – Ordu İli Altınordu İlçesi mevcut tescilli anıt ağaç topluluğu	91
Çizelge D.74 – Ordu İli Gököy İlçesi mevcut tescilli anıt ağaç topluluğu.....	92
Çizelge D.75 – Ordu İlinde bulunan doğal sit alanları.....	93
Çizelge E.76 – Ordu ilinde arazi kullanım sınıflandırması	101
Çizelge F.77 – Ordu İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2019 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı.....	104
Çizelge F.78– Ordu ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014-2019 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	105
Çizelge F.79 – Ordu ilinde 2014-2019 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	105
Çizelge F.80 – Ordu ilinde 2019 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisans Belgesi sayıları.....	106
Çizelge G.81 - Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	107
Çizelge G.82 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	108
Çizelge G.83 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	108
Çizelge C.84 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler	111

GRAFİKLER DİZİNİ

	Sayfa
Grafik A.1 - Ordu ilinde 2019 yılında Stadyum istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	14
Grafik A.2 - Ordu ilinde 2019 yılında Stadyum istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	14
Grafik A.3 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	15

Grafik A.4 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	15
Grafik A.5 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu PM _{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği*	16
Grafik A.6 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*	16
Grafik A.7 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	17
Grafik A.8 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	17
Grafik A.9 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	18
Grafik A.10 - Ordu ilinde 2019 yılında Fatsa istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	18
Grafik A.11 - Ordu ilinde 2019 yılında Fatsa istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	19
Grafik A.12 – Ordu ilinde 2019 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	22
Grafik B.13 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	33
Grafik B.14 - Ordu ilinde 2019 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	35
Grafik B.15 - Ordu ilinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusu	35
Grafik B.16 - Ordu ilinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	36
Grafik B.17 - Ordu ilinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı	36
Grafik B.18 -Ordu ilinde 2019 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	41
Grafik B.19 – 2019 yılında Ordu ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı	42
Grafik B.20 – 2019 yılında Ordu ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı	42
Grafik B.21 - Ordu ilinde 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	47
Grafik C.22 - Ordu ilinde katı atık kompozisyonu	50
Grafik C.23 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	61
Grafik C.24 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	63
Grafik C.25 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı	64
Grafik C.26 – Yıl bazında Ordu ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı	66
Grafik C.27 – Yıl bazında Ordu ilinde bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	67
Grafik C.28 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	68
Grafik C.29 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde atık madeni yağ toplama miktarları &*	70
Grafik C.30 – Ordu ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg)*	71
Grafik C.31 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	73
Grafik C.32- Ordu ilinde yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)..	74
Grafik C.33 – 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	76
Grafik E.34 – Ordu ilinde 2019 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	100

Grafik F.35 –Ordu ilinde 2019 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	104
Grafik F.36 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	105
Grafik F.37 – Ordu ilinde 2019 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	106
Grafik G.38 – Ordu ilinde ÇŞİM tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	107
Grafik G.39 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	108
Grafik G.40 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı	109
Grafik G.41 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı	109

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita A.1 – Ordu ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	13
Harita E.2 – Ordu ilinin Çevre Düzeni Planı.....	103

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim D.1 – Dağ Yıldızcası - <i>Astrantia maxima</i>	80
Resim D.2 - Su Samuru (<i>Lutra lutra</i>)	81
Resim D.3 – Ordu İli Anıt Ağaçların Bakımdan Önceki ve Sonraki Durumu	93
Resim D.4 – Ordu İli Kurul Kayalıkları.....	94
Resim D.5 – Ordu İli Gaga Gölü	95
Resim D.6 – Ordu İli Yason Burnu.....	96
Resim D.7 – Ordu İli Genççağa Kalesi.....	96
Resim D.8 – Ordu İli Boğazcık Mahallesi Mağarası	97
Resim D.9 – Ordu İli Yazkonağı Mağarası	98
Resim H.10 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen eğitim.....	111
Resim H.11 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen eğitim-2.....	112
Resim H.12 – Ordu Yalçın Çelebi Anaokuluna verilen eğitim	112
Resim H.13 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından	113
Resim H.14 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-1	113
Resim H.15 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-2.....	114
Resim H.16 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-3.....	114
Resim H.17 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-4.....	114
Resim H.18 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve öğrencilerle.....	115

GİRİŞ

Ordu İli, kuzeyden Karadeniz, doğudan Giresun, güneyden Sivas ve Tokat ve batıdan Samsun illeri ile çevrilidir. Yüzölçümü 5.952 km² ve 500 metre rakımı olan ilde yeryüzü şekilleri farklılaşmaktadır. Büyüklü küçüklü akarsular, göller ve dağlar, bunların oluşturduğu ova ve yaylalar ilin genel topografisini oluşturmaktadır. İl topraklarında en fazla alanı dağlık araziler oluşturmaktadır. Batıdan doğuya ve kuzeyden güneye gidildikçe yükselti artmaktadır. Dağların doruk noktaları kimi zaman 3000 metreyi aşmaktadır. 3107 metre yüksekliği ve Kuzey Anadolu Dağları'nın bir kolunu oluşturan Canik Dağlarının en yüksek noktası olan Karagöl Dağı il sınırları içerisinde yer almaktadır. Sınırlar dahilinde olan ve kayda değer yüksekliğe sahip diğer alanlar, 2789 metre yüksekliğinde olan Gündeliç Tepesi, 2103 metre yüksekliği bulunan Seyir Tepesi'dir. Ordu'da dağlardan sonra en geniş alanı plato ve yaylalar kaplamaktadır. Canik dağlarının akarsu ve vadilerle parçalanmış kesimlerinde yaylalar ve platolar oluşmuştur. İlde Korgan, Gökçebel, Turnalık, Düzoba Yaylası gibi birçok yayla bulunmakta olup en önemli yaylaları; Çambaşı, Keyfalanı ve Perşembe Yaylası'dır. İlde kaynağını dağlardan alan akarsular yoğunlaşmakta ve 34 adet akarsu bulunmaktadır. İldeki en büyük akarsu uzunluğu 161 km ile Melet ırmağı olup diğer büyük ölçekli ırmaklar Bolaman, Turnasuyu, Elekçidir. Akarsuyun yanı sıra il sınırları dahilinde göllerde bulunmaktadır. Şehirde Gaga Gölü ve Ulugöl sulak alan olarak ilan edilmiş olup Gaga Gölü 60 dekar, Ulugöl 80 dekar yüzeyi kapsamaktadır.

Ordu İli'nin topoğrafi ve iklim yapısına bağlı olarak bitki örtüsü de yer yer farklılaşmaktadır. Kışları ılık, yazları serin olan ılıman iklimde yılın ortalama 143 günü yağışlı geçmekte ve bitki örtüsünü ladin, çam (karaçam), kızılâğaç, kayın, gürgen, meşe, kestane ormanlık arazilerde bazen büyük, bazen küçük meşçereler oluşturmaktadır. Karadeniz maki formuna uygun bitki grupları orman vasfı bozulmuş arazilerde mevcuttur.

Ordu ili idari yapısında 2013 yılı önemli bir dönüm noktasıdır. İl, 22.03.2013 tarih ve 28595 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan 6447 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile büyükşehir olmuştur. Ordu, Türkiye'nin 30. Büyükşehir'i olup Altınordu, Akkuş, Aybastı, Çamaş, Çatalpınar, Çaybaşı, Fatsa, Gököy, Gülyalı, Gürgentepe, İkizce, Kabadüz, Kabataş, Korgan, Kumru, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye olmak üzere 19 ilçeden oluşmaktadır. İlçeler genelinde yer alan mahalle sayısı ise toplam 726'dır.

Ordu İl'inde nüfus bakımından en yoğun ilçe merkez ilçe olan Altınordu İlçesi'dir. Nüfus kıyıda yer alan ilçelerde yoğunlaşmakta olup bu ilçeler; doğudan batıya doğru Gülyalı, merkez ilçe olan Altınordu, Perşembe, Fatsa ve Ünye denize kıyısı olan ilçelerdir. Diğer ilçeler ise iç kesimlerde yer almaktadır. İlin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesi Sivas ve Tokat illerine komşu olan ve ilin güney doğusunda yer alan Mesudiye ilçesi olmasına rağmen ilçenin nüfus yoğunluğu düşük düzeydedir.

Ordu ili ekonomik yapısı tarım ve kısmen de olsa ticarete dayanmaktadır. Tarım sektörü içerisinde başta bitkisel üretim olmak üzere hayvancılık, arıcılık, balıkçılık ve ormancılık önemli alt sektörlerdir. Bitkisel üretim içerisinde en önemli pay, Türkiye üretiminin %25'ini oluşturan, fındıktır. Tarım sektörü, ilin ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda gelişmesine önemli oranda katkı sağlamaktadır.

Ordu sanayisi daha çok fındık ve fındığa bağlı girişimlerden oluşmaktadır. İlk sanayi 1970'li yıllar ve 1980'li yıllarda kent merkezine yakın alanlarda dağınık olarak kurulduğu görülmektedir. İldeki sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları gıda, orman ürünleri ve mobilya sanayi, tekstil, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır 15 beton imalatı sektörü ile Tekstil ürünleri imalatı ve gıda sanayi yatırımlarının çoğu fındık kırma işleme ve fındık mamulleri üretimine yöneliktir. Ekonomide sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörüne oranla daha küçük bir paya sahiptir. Zaman içerisinde sanayide düzenin sağlanması ve kente olası olumsuz sonuçlarının en aza indirmesi amacıyla sanayi alanları oluşturulmuştur. Kent merkezinde, Fatsa ve Ünye ilçelerinde olmak üzere 3 adet organize sanayi bölgesi, Ordu merkezde 2, Fatsa'da 1, Ünye'de 1, Mesudiye'de 1 Adet ve Korgan ilçesinde arsa alım aşamasında olan 6 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır.

Ordu İli ekonomisine katkı sağlayacak önemli bir sektörde de turizm sektörüdür. Ordu İlinin doğal ve kültürel yapısı, doğa ve kültür turizminin gelişmesine olanak sağlamaktadır. Denize kıyısı olan il mevsimin elverdiği ölçüde yaz turizmi potansiyeli bulunmaktadır. İlde 27 arkeolojik, 2 kentsel, 1 kentsel arkeolojik, 6 doğal ve arkeolojik sit alanı olmak üzere 36 adet sit alanı bulunmaktadır. Ayrıca tek yapı ölçeğinde korunan 475 tarihi eser bulunmaktadır. Bunlardan 291'i sivil mimarlık örneği, 54'ü dinsel yapı, 52'si mezarlık, 48'i kültürel yapı, 9'u kalıntı, 8'i idari yapı, 7'si askeri yapı, 6'sı endüstriyel ve ticari yapıdır. Bunun yanı sıra ilde yayla turizmi önemli bir rol oynamaktadır. Bu turizm alanı aynı zamanda doğa yürüyüşü, avcılık fotoğrafçılık vb. gibi diğer turizm alanları ile birlikte değerlendirilebilmektedir. Aynı zamanda yaylalarda yapılan festivaller, doğayı ve bölge kültürünü bir arada turizme sunmakta ve turizmin gelişmesini sağlamaktadır. İlde 8 turizm merkezi bulunmakta olup, bu turizm merkezlerinden 6'sını yaylalar oluşturmaktadır.

Son olarak, Ordu ve Şehircilik İl Müdürlüğü, ÇED ve Çevre İzinleri ile Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü şeklinde iki farklı şube olarak çevre ile ilgili görevler üstlenilmiştir. Bu şubelerin görevleri;

- Çevresel Etkileri olan faaliyetlerin Çevresel Etki Değerlendirmesini yapmak,
- Geçici faaliyet belgesi ve çevre izin/çevre izin ve lisansı başvurularını değerlendirmek,
- Egzoz gazı emisyon ölçümleri yetki belgesi düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yapmak,
- Çevre kirliliği ile ilgili mahallinde ölçüm ve tespit yapmak,
- Kuruluşlarca yapılan ve yerel yönetimler tarafından izin verilen tesisler ile yerel yönetimlerce yapılan atık toplama ve deşarj sistemlerinin Çevre Kanunu ile ilgili Yönetmeliklerde belirtilen çevre standartlarına göre kontrolünü yapmak,
- Mahallinde çevreye olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti izlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde ya da gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak için gerekli işlemleri başlatmak,
- Atıkların yönetim planlarını değerlendirmek ve planın uygulanmasını sağlamak,
- Mahalli Çevre Kurulunun sekretarya işlerini yürütmek,
- İldeki çevre ile ilgili eğitim faaliyetlerini düzenlemek,
- Çevre ile ilgili şikâyetleri değerlendirmek olarak özetlenebilmektedir.

Müdürlüğümüzde bu görevler; 8 çevre mühendisi, 2 şehir plancısı, 1 jeofizik mühendisi, 1 kimya Mühendisi 1 bilgisayar işletmeni, 1 teknisyen olmak üzere 14 personel tarafından gerçekleştirilmektedir.

Mustafa Umut BEKTAŞ ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdür V.		
1	Hale GEDİKALİ GENCER	Çevre Yüksek Mühendisi
2	Berrin GÖNÜL SEVEN	Çevre Mühendisi
3	Türkan ÖZGÜR	Yüksek Şehir Plancısı
4	Savaş KOVANCI	Jeofizik Mühendisi
5	Hatice ÇANKAYA	Çevre Mühendisi
Gülderen AYDIN Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdür V.		
6	Elif GÜNDOĞDU	Çevre Mühendisi
7	Birol DAŞKIN	Çevre Mühendisi
8	Cansu BAŞKÖY BEKTAŞ	Çevre Mühendisi
9	Tuba DURMUŞ	Çevre Mühendisi
10	Nagihan Betül AKSOY	Çevre Mühendisi
11	Gül ÇAKIROĞLU	Jeoloji Mühendisi
12	Azem KÖK	Kimya Mühendisi
13	Celal UÇAR	Bilgisayar İşletmeni
14	Kemal YILDIZ	Tekniker

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1'te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenici konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirlenici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER		UYARI EŞİĞİ
		2018 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2019 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	380	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Mart’a kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	260	250	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	10.000	10.000	----

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.2’ de verilmektedir.

Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
<i>Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.4 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİM, 2019)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme Tesisleri	14	1
Asit Üretim Tesisleri	2	
Atık Geri Kazanım ve Bertaraf Tesisleri		
Cam Üretim Fabrikaları		
Çimento	1	1
Demir - Çelik ve Metalurji Fabrikaları		
Doğalgaz Çevrim ve Termik Santraller		
Gıda Fabrikaları	38	
Gübre Fabrikaları		
Kağıt Fabrikaları	2	
Kimya Fabrikaları	1	
Kireç Fabrikaları		
Lastik Üretim Tesisleri	5	
Otomotiv		
Petrol ve Petrokimya Tesisleri	3	
Şeker Fabrikaları		
Tekstil Fabrikaları	14	
TOPLAM	16	2

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 ' nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} -10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO 'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m^3 arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO 'in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO 'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç ($\text{Cu}+\text{Sn}$) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye

yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur. *

Ordu ilinde bazı ilçelerde doğalgaz kullanılmakta olup doğalgaza ilişkin veriler aşağıda verilmektedir.

Çizelge A.5 – Ordu ilinde 2019 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve AKSA, 2020)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi				OSB	2.282.95		
				Üretim	520.349		
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m3)	
Konut	122.854			72.186.978			

2019 yılında kullanılan fuel-oil miktarına ilişkin verilere ulaşılamamıştır.

Ordu İlinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş 15 Sabit 1 Mobil olmak üzere toplamda 16 adet egzoz emisyon istasyonu bulunmaktadır. Bu sabit istasyonların 9 tanesi Altınordu, 4'ü Fatsa, ve 3'ü Ünye İlçesinde bulunmaktadır. Mobil egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu, istasyon bulunmayan İlçelerde egzoz gazı emisyon ölçümü yapmaktadır. Bu istasyonların denetimi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Ordu İlinde faaliyet gösteren yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarında 2019 yılı içerisinde 81.842 adet muhtelif aracın egzoz gazı emisyonu ölçümü yapılmıştır.

Çizelge A.6 - 2019 yılında Ordu ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, 2019)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
16	135.490	81.842

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Ordu İlinde 2019 yılı içerisinde;

-Emisyon salınımına neden olan, sanayi tesisleri, maden ocakları vb. işletmeler, mer'î mevzuat çerçevesinde denetlenmiş mevzuatta belirtilen sınır değerlere uymaları sağlanmıştır.

-Sanayi Tesislerinden yayılan emisyonların çevresel etkilerinin tespiti için emisyon ölçümlerine nezaret edilmiş, ölçümlerin daha doğru yapılması sağlanmıştır.

-Katı Yakıt İthalatçısı firmaların yurtdışından getirdikleri İthal katı yakıtların denetimleri gerçekleştirilmiş; (katı yakıtlardan numune alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş laboratuvarlarda analizi yaptırılmaktadır) Uygunluk belgesi düzenlenmiştir.

-İl içinde seyir halindeki araçların egzoz emisyon gazı ölçümleri gerçekleştirilmiş, araçların izin verilen emisyon sınır değerlerine uygunlukları kontrol edilmiştir. (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,-İl Emniyet Müdürlüğü- İl Jandarma Komutanlığı)

-Isınmadan kaynaklı hava kirliliğini en aza indirmek amacıyla, konutlarda ve merkezi ısıtmalı apartmanlarda denetimler yapılmış, kalorifercilerin yakıcılık belgeleri kontrol edilmiş ve gerekli görülen yerlerde yakma teknikleri hakkında ilgili kişilere eğitim verilmiştir. (Ordu Büyükşehir Belediyesi)

-Kömür satışı yapan işletmeler denetlenerek; 1.grup bölgelerde yerli kömür satışı engellenmiş, Katı Yakıt Satıcı Kayıt Belgesi olmayan işletmelerin kömür satışı yapmasının önüne geçilmiştir.

-25.03.2016 yılında revize edilen Temiz Hava Eylem Planı kapsamında çalışmalar sürdürülmüş, 25.12.2019 tarihinde THEP II. Dönem (2019-2024) Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı hazırlanarak hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik denetimler arttırılmıştır (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü).

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

Ordu İlinde Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili Bakanlık Genelgesi çerçevesinde hazırlanmış olan Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(THEP 2014-2019) 25.03.2016 tarihinde revize edilmiş olup, bu plan dahilinde belirlenmiş eylemlerin, gerçekleşme durumu ile ilgili bilgilere aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Çizelge A.7 - Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(THEP 2014-2019) dahilinde belirlenmiş olan eylemlerin gerçekleşme durumları

	Eylem Türü	Eylem Ad	Eylem Açıklama	Sorumlu Kuruluşlar	İşbirlikçi Kuruluşlar	Gerçekleşme Durumu
1	Evsel Isınma	Katı yakıt tercihleri ve izinli yakıtların	Uygunsuz yakıt kullanımının önüne	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	İlçe Belediyeleri	Tamamlandı.

		seçilmesinde halkın bilinçlendirilmesi	geçilmesi hedeflenmektedir.	Ordu Belediye Başkanlığı		
2	Diğer	Çevre Düzeni Planları ve İmar Planlarında Hava Kirliliğinin dikkate alınmasının sağlanması	Çevre Düzeni ve İmar planlarının Hava kirliliğinin azaltacak şekilde hazırlanması.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü)	İlçe Belediyeleri	Devam ediyor.
3	Sanayi	Emisyon konulu Çevre İzni alan sanayi tesis sayısının belirlenmesi	Çevre İzni sayısı kontrol altına alınarak işletmelerin mevzuta sınır emisyon değerlerine uymaları takip edilebilecektir.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)	Tamamlandı.
4	Sanayi	Organize Sanayi Bölgeleri ve sanayi tesisleri yer seçiminde, yerleşim alanlarının hava kirliliğinden etkilenme durumunun dikkate alınması	Sanayi kaynaklı hava kirliliğinin etkilerinin en aza indirilmesi.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	Devam ediyor.
5	Diğer	Kirli Noktaların Tespiti	Kirliliğin yoğun görüldüğü alanların belirlenmesi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)	Devam ediyor.
6	Sanayi	ÇED raporlarının inceleme ve değerlendirilmesinde hava kalitesi sınır değerlerinin göz önünde bulundurulması	Sanayi tesislerinin hava kirliliğine etkilerinin en aza indirilmesi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı	Tamamlandı.
7	Diğer	Envanter Oluşturulması	Kirlilik kaynaklarının tespiti ve analizi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Devam ediyor.

					Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	
8	Diğer	Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun işletimi	Hava kirliliğinin tespiti için önem arz etmektedir.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Tamamlandı.
9	Evsel Isınma	İlde Doğalgaz Kullanımının yaygınlaştırılması	Nispeten daha az kirliliğe neden olan yakıt türlerinin kullanılması.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı İlçe Belediyeleri Aksa Ordu Giresun Gaz Dağıtım A.Ş.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Devam ediyor.
10	Evsel Isınma	Enerji Verimliliğinin Arttırılması	Okullarda enerji verimliliği sağlanarak yakıt sarfiyatı azaltılması hedefleniyor.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Milli Eğitim İl Müdürlüğü	Devam ediyor.
11	Evsel Isınma	Kalorifercilere Eğitim Verilmesi	Ateşçilerin eğitilerek verimli yakmanın sağlanması.	Milli Eğitim İl Müdürlüğü (Halk Eğitim Merkezi)	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Meslek Odaları Ulusal/Yerel Medya	Tamamlandı.
12	Diğer	Eğitim Programları Düzenlenmesi ve Halkın Bilgilendirilmesi	Bilinçlendirme çalışmaları yürütülmektedir.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı	Meslek Odaları Ulusal/Yerel Medya	Tamamlandı.
13	Diğer	Şehir Korulukların Yapılması Ağaçlandırma Çalışmaları	Ağaçlandırma çalışmaları yapılarak hava kirliliğinin azaltılması hedeflenmektedir.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Ağaçlandırma ve	Ordu Belediye Başkanlığı Orman İşletme İl Müdürlüğü	Tamamlandı.

				Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü)		
14	Ulaşım	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programı oluşturularak ulaşım kaynaklı hava kirliliği konusunda denetim ve kontrol yapmak.	Ulaşım Kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması için denetim ve kontrol yapılmaktadır.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	İl Jandarma Komutanlığı İl Emniyet Müdürlüğü	Devam ediyor.
15	Sanayi	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programı oluşturularak sanayi kaynaklı hava kirliliği konusunda denetim ve kontrol yapmak.	İl genelinde hava kirliliğine etkisi bulunan sanayi kuruluşlarının denetim ve kontrolü yapılmaktadır.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	Devam ediyor.
16	Evsel Isınma	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programı oluşturularak ısınma kaynaklı hava kirliliği konusunda denetim ve kontrol yapmak.	Sorumlu kuruluşlar tarafından katı yakıt odaklı denetim ve kontroller yapılmaktadır.	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı	Devam ediyor.

A.4. Ölçüm İstasyonları

Ordu ilinde 4 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmaktadır. 2 adeti merkez ilçe olan Altınordu ilçesinde (Karşıyaka-Stadyum), diğerleri ise ilin en kalabalık ilçeleri olan Fatsa ve Ünye ilçelerinde yer almaktadır.

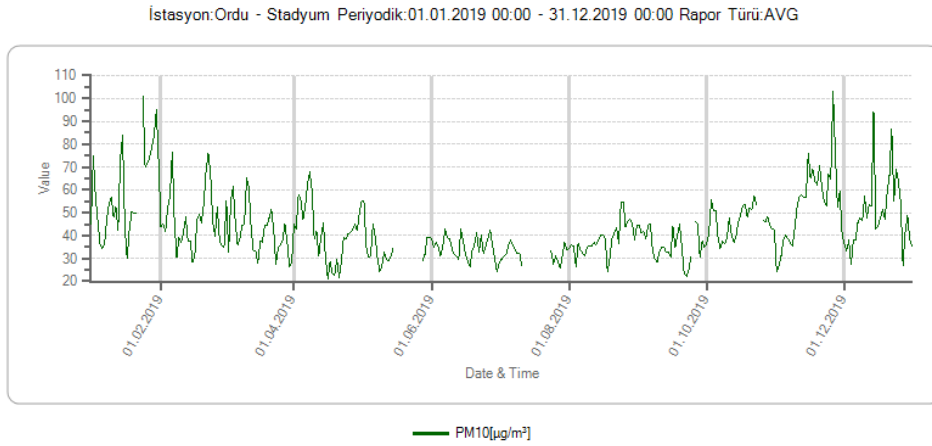
Harita A.1 – Ordu ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

Çizelge A.8 - Ordu ilinde 2019 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLİTİCİLERİ							
		PM ₁₀	PM _{2,5}	SO ₂	NO	NO ₂	NO _x	O ₃	CO
Fatsa	Isınma	X	-	X	X	X	X	-	-
Karşıyaka	Isınma	X	X	X	X	X	X	-	X
Stadyum	Isınma	X	-	X	-	-	-	-	-
Ünye	Isınma	X	-	X	X	X	X	X	-

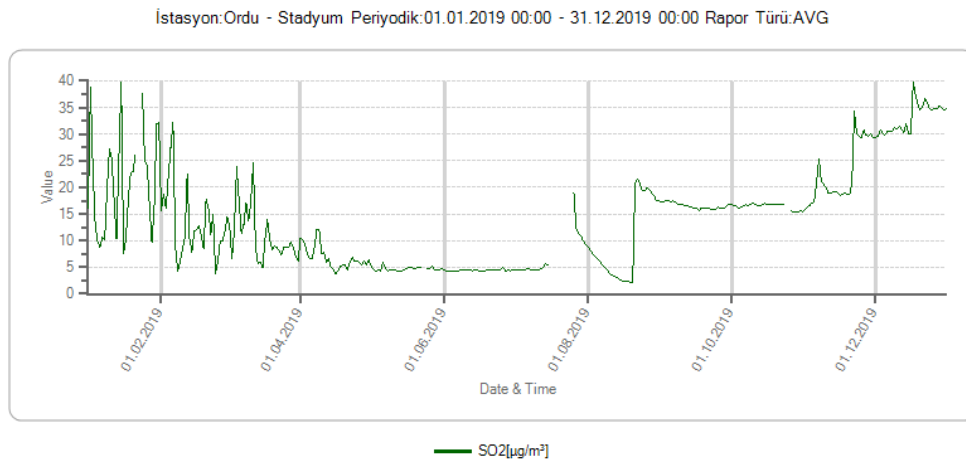
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyonlarda ölçülen parametreler değişiklik göstermekte olup istasyonlarda; Kükürt Dioksit (SO₂), Partikül Madde₁₀ (PM 10), Partikül Madde_{2,5} (PM 2,5), Azot Oksitler (NO_x), Azot Oksit (NO), Azot Dioksit (NO₂), Ozon (O₃), Karbon Monoksit (CO) ile Meteorolojik parametreler olan; sıcaklık, rüzgâr hızı, rüzgar yönü, basınç ve bağıl nem gibi parametreler ölçülebilmektedir. İstasyonlarda yapılan ölçümler www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyuna sunulmaktadır.

Grafik A.1 - Ordu ilinde 2019 yılında Stadyum istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*

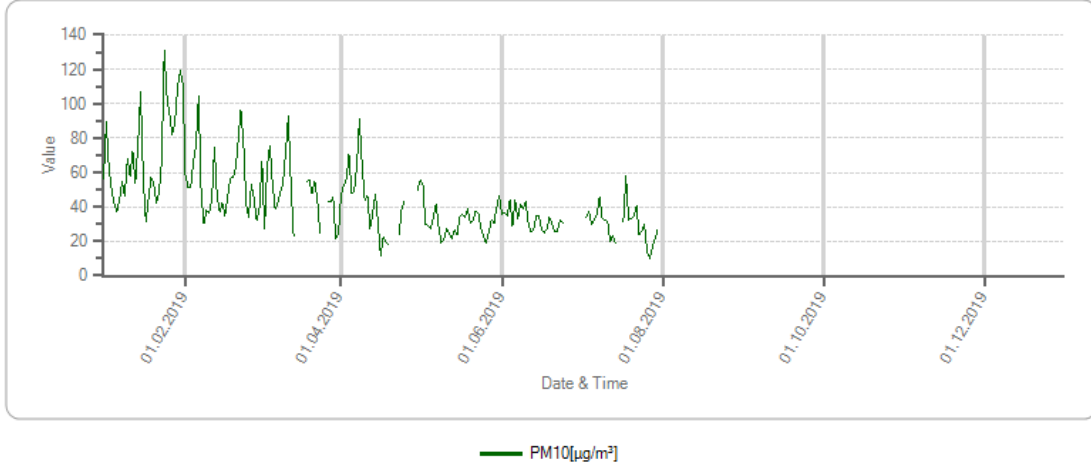
(havaizleme.gov.tr, 2019)

Grafik A.2 - Ordu ilinde 2019 yılında Stadyum istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*

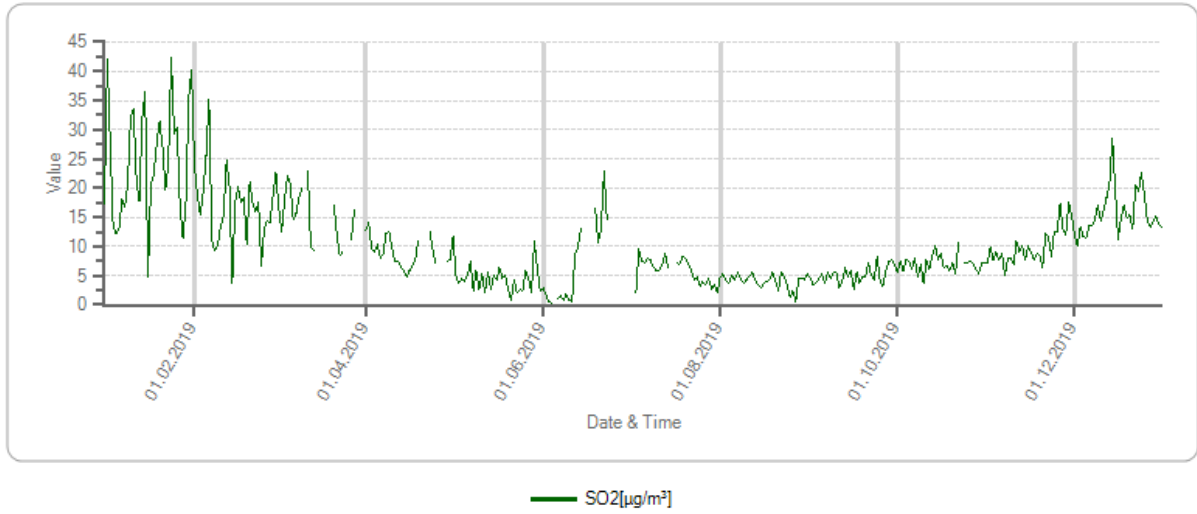
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

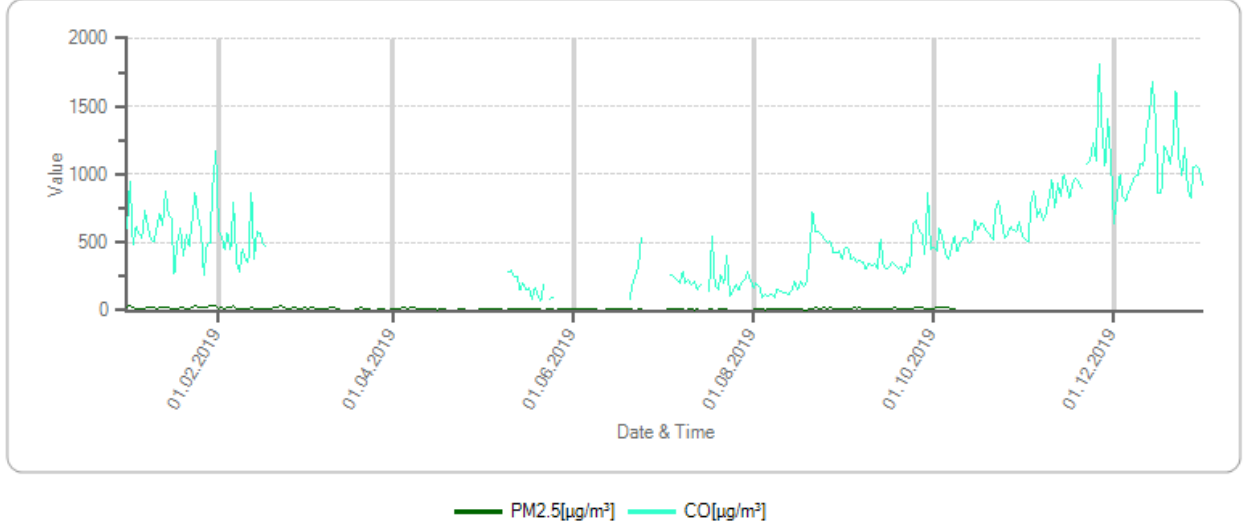
Grafik A.3 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.4 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

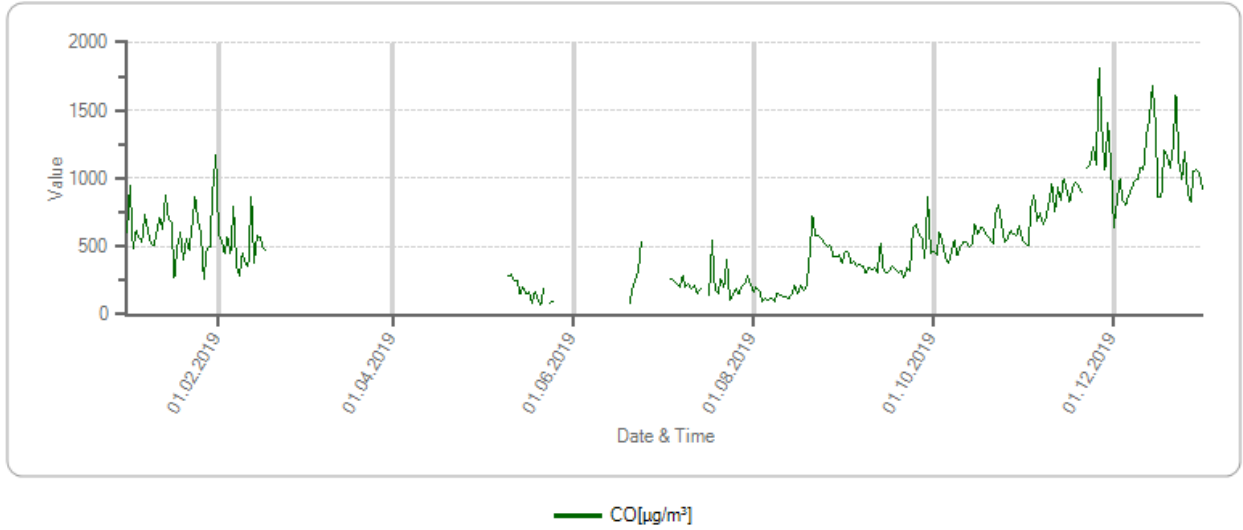
İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.5 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu PM_{2,5} parametresi günlük ortalama değer grafiği*

(havaizleme.gov.tr, 2019)

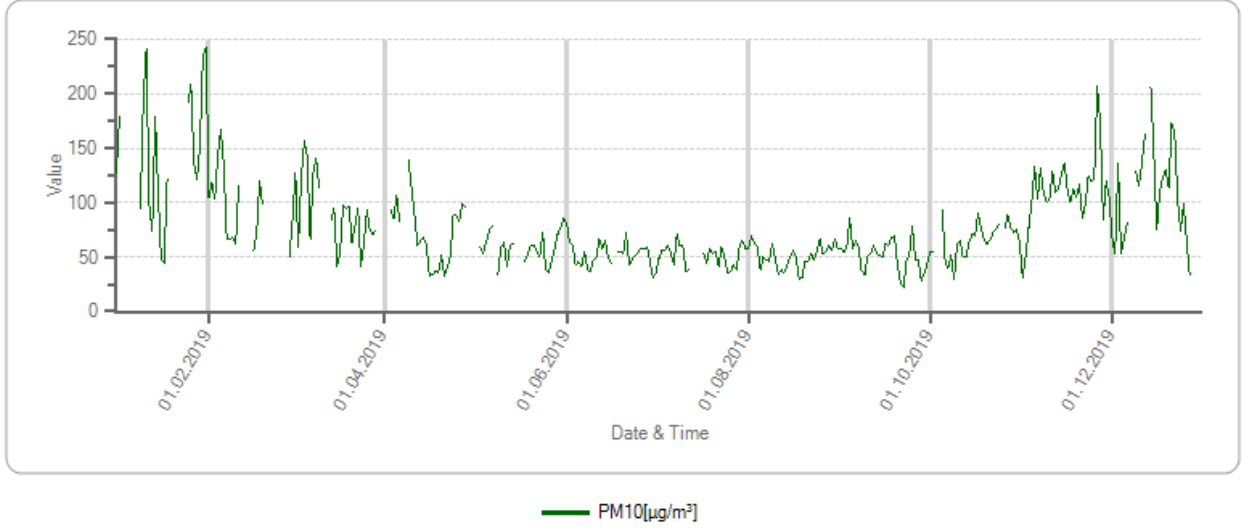
İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.6 - Ordu ilinde 2019 yılında Karşıyaka istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*

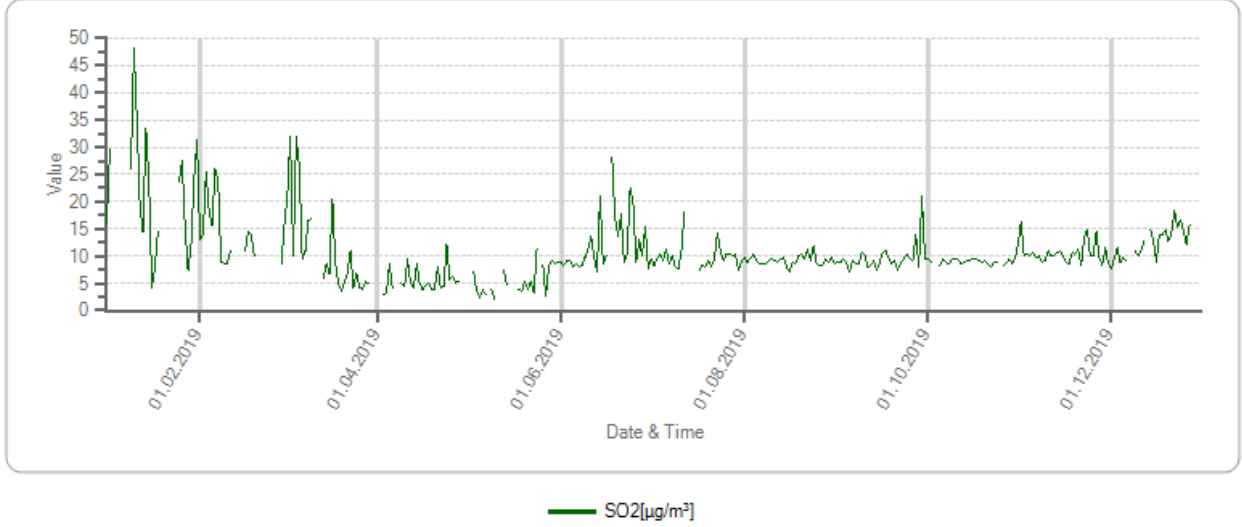
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

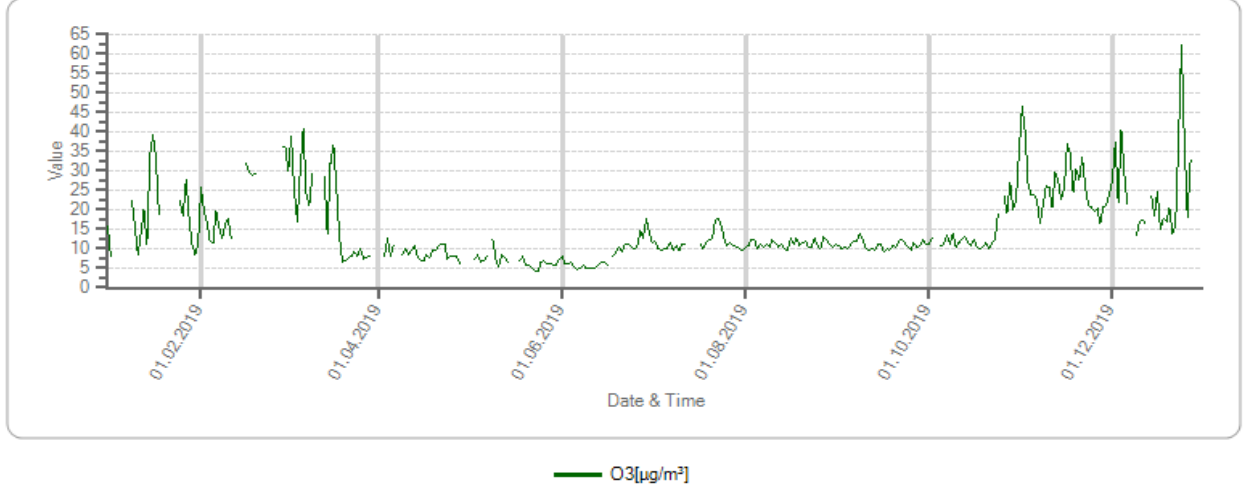
Grafik A.7 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

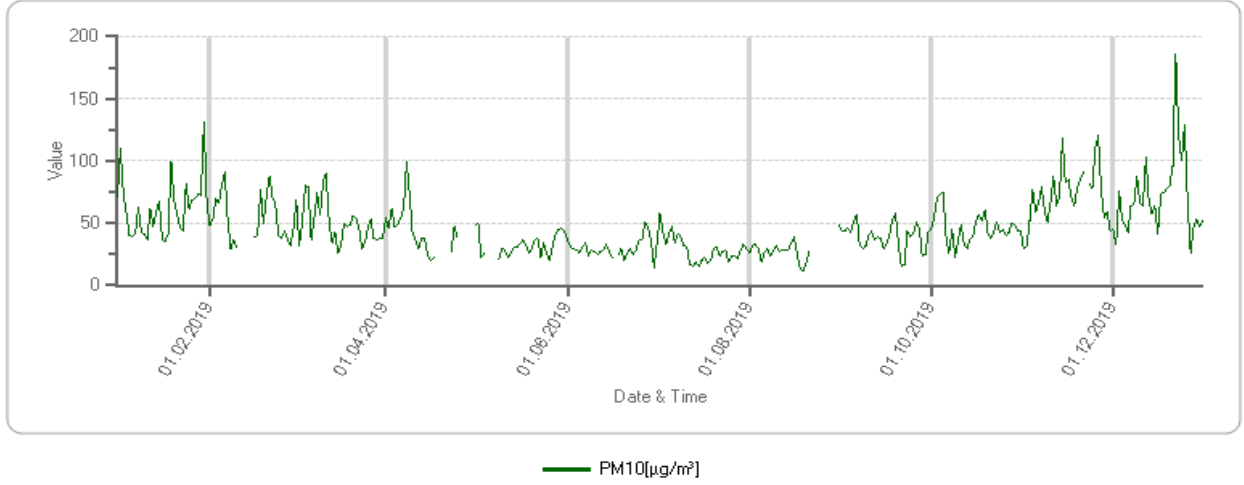
Grafik A.8 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

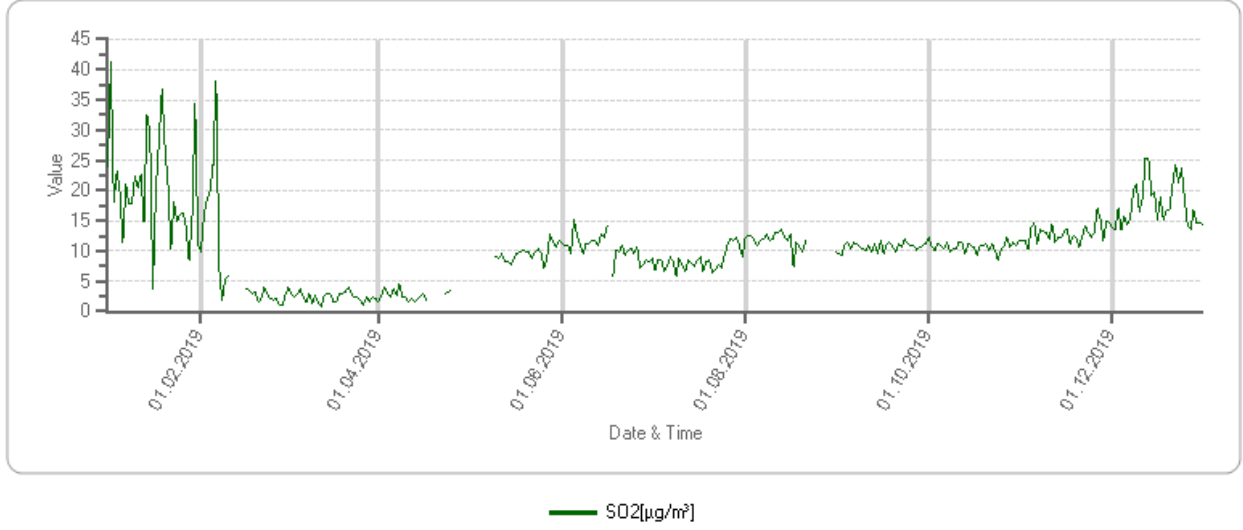
Grafik A.9 - Ordu ilinde 2019 yılında Ünye istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.10 - Ordu ilinde 2019 yılında Fatsa istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2019)

İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:01.01.2019 00:00 - 31.12.2019 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.11 - Ordu ilinde 2019 yılında Fatsa istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*

(havaizleme.gov.tr, 2019)

Çizelge 9 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları (µg/m³; CO: mg/m³)-Stadyum

(havaizleme.gov.tr, 2019)

STADYUM İSTASYONU				
Aylar	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	20,69	-	58,69	16
Şubat	13,18	-	46,81	8
Mart	11,08	-	41,66	6
Nisan	6,79	-	41,14	6
Mayıs	4,68	-	35,25	2
Haziran	4,42	-	35,01	0
Temmuz	7,49	-	31,71	0
Ağustos	9,73	-	38,44	2
Eylül	16,51	-	35,85	0
Ekim	16,43	-	45,58	9
Kasım	22,46	-	54,45	20
Aralık	20,69	-	49,59	12

HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 10 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları (µg/m³; CO: mg/m³)-Karşıyaka

(havaizleme.gov.tr, 2019)

KARŞIYAKA İSTASYONU							
Aylar	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	PM2,5	CO	NO2
Ocak	24,48	0	69,56	23	21,5	618,92	72,01
Şubat	16,76	0	54,26	14	17,71	536,23	-
Mart	15,46	0	48,43	11	15,10	-	-
Nisan	8,94	0	43,59	6	13,77	-	-
Mayıs	4,53	0	31,77	2	9,38	196,91	-
Haziran	7,72	0	32,97	0	8,83	183,80	-

Temmuz	5,93	0	29,72	1	9,44	256,40	-
Ağustos	4,11	0	-	0	11,36	289,56	--
Eylül	5,09	0	-	0	14	405,33	-
Ekim	6,97	0	-	0	19,33	559,13	--
Kasım	9,96	0	-	0	-	949,25	-
Aralık	15,74	0	-	0	-	1071,0	-

HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınırlar değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 11 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)-Ünye (havaizleme.gov.tr, 2019)

ÜNNE İSTASYONU						
Aylar	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	NO2	OZON
Ocak	21,73	0	147,03	17	-	18,66
Şubat	15,36	0	96,84	16	-	21,28
Mart	11,29	0	90,57	24	-	20,12
Nisan	5,49	0	72,13	18	-	8,85
Mayıs	5,07	0	58,49	18	-	6,88
Haziran	12,09	0	52,71	17	-	8,36
Temmuz	9,67	0	50,56	15	-	11,49
Ağustos	9,23	0	50,73	17	-	11,19
Eylül	9,58	0	51,99	17	-	10,88
Ekim	9,15	0	65,83	24	-	14,52
Kasım	10,50	0	11,35	29	-	25,61
Aralık	12,52	0	109,12	23	-	24,49

HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınırlar değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge 12 - Ordu ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)-Fatsa (havaizleme.gov.tr, 2019)

FATSA İSTASYONU					
Aylar	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	NO2
Ocak	20,39	0	61,40	19	-
Şubat	8	0	54,40	11	-
Mart	2,44	0	50,19	14	-
Nisan	2,71	0	45,81	6	-
Mayıs	8,90	0	32,70	0	-
Haziran	10,50	0	29,83	1	-
Temmuz	8,48	0	29,35	1	-
Ağustos	11,53	0	27,65	0	-
Eylül	10,69	0	39,09	5	-
Ekim	10,76	0	45,95	9	-
Kasım	12,92	0	73,33	26	-
Aralık	17,70	0	71,22	23	-

HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınırlar değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Gürültü

Gürültüyle ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Gürültü; bir kaynağın hava basıncında yaptığı dalgalanmalar ile oluşan ve insanda işitme duyusunu uyararak fiziksel bir olay olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye Çevre Sorunları Vakfının yayınlamış olduğu Türkiye çevre sorunları adlı kitapta gürültünün tanımı; İnsanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz etkileyen, fizyolojik ve psikolojik dengeleri bozabilen, iş performansını azaltan, çevrenin boşluğu ve sakinliğini yok ederek niteliğini değiştiren, önemli bir çevre kirliliğidir.” şeklindedir. Bu tanımlama TÇSV(1986) tarafından yayınlanan gürültü kontrol yönetmeliğindeyse “gelişi güzel bir yapısı olan ses spektrumudur ki; subjektif olarak, istenmeyen ses biçiminde tanımlamak demektir.” ifadeleri ile açıklanmıştır.

Gürültünün birçok kaynağı olmakla birlikte kentlerde gürültü kirliliğini artıran sebeplerin başında trafiğin yoğun olması, sürücülerin yersiz ve zamansız klakson çalmaları ve belediye hudutları içerisinde bulunan endüstri bölgelerinden çıkan gürültüler gelmektedir. Meskenlerde ise televizyon ve müzik aletlerinden çıkan yüksek sesler, zamansız yapılan bakım ve onarımlar ile bazı işyerlerinden kaynaklanan gürültüler insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkilemekte, fizyolojik ve psikolojik dengesini bozmakta, iş verimini azaltmaktadır.

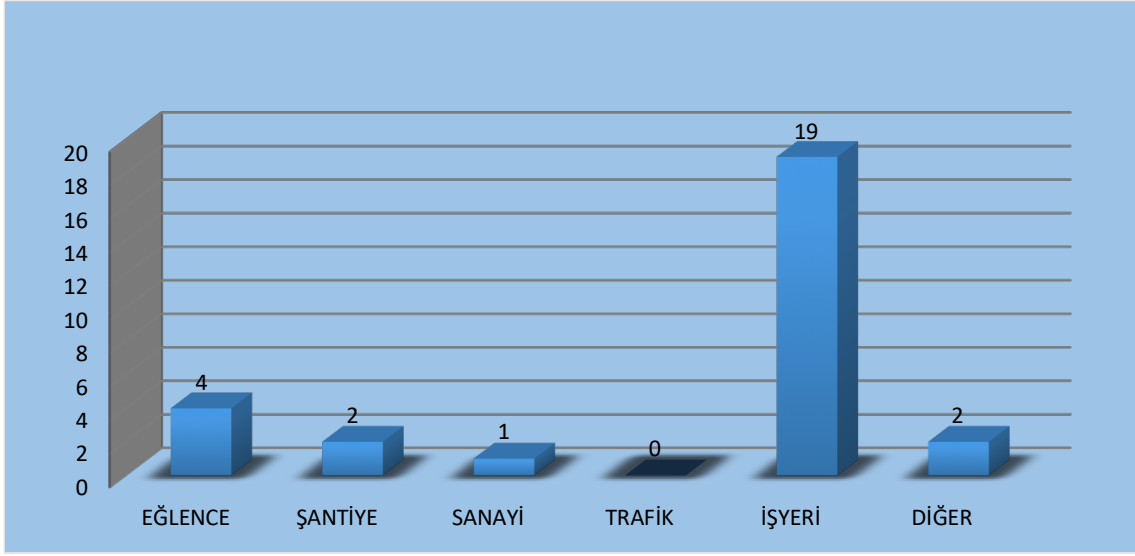
Gürültünün çevre üzerine etkilerini araştıran çalışma sayısı sınırlıdır. Yapılan çalışmaların birçoğu şok dalgaların binalarda bulunan pencere camları üzerindeki etkileriyle ilgilidir. Patlamalar sonucu oluşan gürültü etkileri (Down ve Stocks.1978) 181dBA Ahşap binalar için tehlikelidir.171dBA Çoğu camlar kırılır, 151dBA Bazı camlar kırılır, 141dBA Büyük camlar kırılır.

Taşocağı, havayolları, inşaat ve madencilik sanayiinde patlayıcı maddelerin kullanılması; atmosferde şok dalgalanmalar oluşturmakta ve çok yüksek gürültü düzeyine sebep olabilmektedir. Bu şok patlamalar hem yerkabuğunda hem de atmosferde titreşimlere neden olmaktadır. Bu şok dalgaların yayılması sonucunda yerkabuğunun sarsıldığı ve yeraltındaki maden ocaklarının çökebildiği, hatta yakın çevrede bulunan hassas binaların hasar gördüğü, camların kırıldığı yapılmış olan çalışmalarda belirtilmektedir.

Ordu İlinde gürültü kirliliğine neden olan başlıca kaynaklar; İşyeri, eğlence, trafik, şantiye ve muhtelif faaliyetler gürültüleridir. Bu kaynaklar sebebi ile oluşan şikayetler İlçe Belediye Zabıtaları, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İlçe Emniyet Müdürlükleri ve İlçe Jandarma Komutanlıkları tarafından değerlendirilmektedir.

Ordu İlinde İşyerlerinin meskenlerin altında bulunması, eğlence yerlerinin yerleşim alanları içinde bulunması ve trafikte seyir eden araçların egzoz sistemlerine yapılan müdahalelerin fazla olması sebebi ile ilgili Kamu Kurumlarına çok sayıda şikayet gelmektedir. Sanayi tesisi sayısının az seviyede olması ve bu işletmelerin yerleşim alanlarının dışında bulunması sebebi ile sanayi kaynaklı şikayet gelmemektedir. (Trafik kaynaklı gürültü şikayetleri emniyet müdürlüğünden alınmalıdır.)

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gelen şikayetler yerinde incelenmekte, gürültü seviyesi ölçülmekte mer'i mevzuat çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Grafik A.12 – Ordu ilinde 2019 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İklim Değişikliği Eylem Planı'nda bulunan sektörel hedefler kapsamında ilde yapılan kısa, orta ve uzun vadeli çalışmalara değinilecektir.

Ülkemizde, emisyonların tesis seviyesinde takibine yönelik mevzuat çalışmaları 2010 yılında başlamış, Bakanlığımız ve ilgili kurumlar ile kuruluşlar arasında oluşturulan teknik bir çalışma grubu Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasal çerçevenin temelleri “ Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ” in 25 Nisan 2012 Tarihli ve 28274 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle atılmıştır. Yönetmelik, Doğrulayıcı Kuruluşlar için TÜRKAK tarafından yapılması gereken akreditasyon yükümlülüğünü 2017 yılına ertelemek üzere revize edilerek 17 Mayıs 2014 tarih ve 29003 Sayılı Resmî Gazete’ de tekrar yayımlanmıştır. Yönetmeliğimiz ihtiyaçlar doğrultusunda bir kez daha revize edilmiş, 31 Mayıs 2017 tarihli ve 30082 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik, 2003/87/EC sayılı AB Emisyon Ticareti Direktifinin, sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması konularını uyumlaştıracak şekilde hazırlanmış olup, AB Çevre Müktesebatına uyum çerçevesinde önemli bir adım atılmıştır.

Ulusal mevzuat kapsamında, elektrik, çimento, demir-çelik, rafineri, seramik, kireç, kâğıt ve cam üretimi gibi sektörlerden kaynaklanan ve ulusal sera gazı emisyonlarının yaklaşık yarısını teşkil eden sera gazı emisyonları tesis seviyesinde izlenmektedir.

Yönetmelik kapsamında yürütülecek izleme ve raporlama iş ve işlemlerinin detaylandırılmasına yönelik “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ” 22 Temmuz 2014 tarih ve 29068 sayılı Resmi Gazete’ de, tesis bazında hazırlanacak emisyon raporlarının Bakanlığa gönderilmeden önce yetkili bağımsız kuruluşlarca doğrulanması ile ilgili hususlar ve bahse konu doğrulayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin şartlara yönelik “Sera Gazı Emisyon Raporlarının

Doğrulanması ve Doğrulayıcı Kuruluşların Yetkilendirilmesi Tebliği” ise 02 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik kapsamındaki tesisler öncelikle sera gazı izleme planlarını hazırlayarak sera gazı emisyonlarının ilk izlenmeye başlanacağı tarihten en az 6 ay önce Bakanlığa onay için göndermekle yükümlüdür. İzleme planı onaylandıktan sonra tesis, sera gazı emisyonlarını bu plan çerçevesinde her takvim yılı (1 Ocak -31 Aralık) için izlemek ve her yılın 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın sera gazı emisyon raporunu Bakanlıktan tarafından yetkilendirilmiş doğrulayıcı kuruluşlara doğrularak Bakanlığa raporlamakla yükümlüdür.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından elde edilecek bilgilerin kapsamı; Bakanlığımızın Stratejik Planıyla ve Planda belirtilen iklim değişikliği ile ilişkili Üst politika belgeleriyle uyumlu olma bazında değerlendirilerek; Eksen 1: Çevre başlığı altındaki “Hedef 1.2. Hava Kalitesi ve Gürültü Kontrolü, İklim Değişikliği ve Ozon Tabakasının Korunması” na paralel unsurlar içermelidir.

Stratejik Planda yer alan söz konusu hedef kapsamında özellikle; “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum ile ilgili ulusal ölçekte plan, proje ve mevzuat çalışmaları devam etmekte olduğu” ifade edilmiştir. Bu doğrultuda iklim değişikliğine uyum, sera gazı azaltımı ve ozon tabakasının korunması bağlamında yürütülen çalışmalar da mevcuttur.

Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı kapsamında, 30 Büyükşehir Belediyesinde Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının (YİDEP) hazırlanabilmesi için mevzuat çalışmaları yapılacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda; yerel yönetimlerce Yerel İklim Değişikliği eylem planlarının hazırlanmasına dönük mevzuat ve Teknik Kılavuz hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Son yıllarda ülkemizde yaşanan iklim ile ilişkili afetlerin sayı, sıklık ve şiddetindeki artışa koşut olarak bölgesel düzeyde de iklim değişikliğine karşı direncin artırılması amacıyla bölge ve şehir ölçeğinde ele alınması gereken eylem ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi doğrultusunda Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanması çalışmaları da devam etmektedir.

İklim Değişikliği Eylem Planı; Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Ordu Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeler, Orman Bölge Müdürlüğü ve Karayolları Genel Müdürlüğü ortaklığında yürütülmektedir. Eylem planı iki başlıktan oluşmakta olup bu başlık ve alt başlıkları şu şekildedir:

1.Sera Gazı Emisyon Kontrolü Eylem Planı:

- Enerji
- Ulaştırma
- Sanayi
- Atık
- Tarım
- Arazi Kullanımı ve Ormancılık

2.İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı:

- Su Kaynakları Yönetimi
- Tarım Sektörü ve Gıda Güvencesi
- Ekosistem Hizmetleri, Biyolojik Çeşitlilik ve Ormancılık
- Doğal Afet Risk Yönetimi
- İnsan Sağlığı

Yukarıda belirtilen başlıklar kapsamında toplam 541 eylem mevcuttur. Bu eylemler doğrultusunda ilimizde kısa, orta ve uzun vadede gerçekleşmesi planlanan çalışmalar şu şekildedir:

İklim değişikliği Eylem Planında kısa vadede; kent ormanlarının ve yeşil alanların korunması, dere ıslahı çalışmalarına ekolojik öğelerin dahil edilmesi, kanallaştırmanın önüne geçilerek derelerin bitkisel öğelerle restorasyonunun özendirilmesi, kirleten öder prensibinin etkin hale getirilmesi, kent içi lojistik kapsamında ağır yük araçlarının sadece belli saatler içinde kente girmesi yapılmaya çalışılmaktadır.

Orta vadede; düzenli depolama sahalarının mevzuata uygun işletilmesi, sahada oluşacak depo gazının hesaplanarak fizibilite etüdünün değerlendirilmesi, toplu taşıma sistemlerinin birbiriyle ve kentsel ulaşım türleriyle entegre edilmesi, kent merkezlerinde otomobillerden arındırılmış yaya yolları ve alanların oluşturulması, kent bütününde bisiklet yolları ağının oluşturulması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Katı atık toplama, taşıma bertaraf sisteminin en az mesafe kat edecek şekilde optimizasyonunun sağlanması, Entegre Atık Yönetim Planını(EAYP) etkin bir şekilde kullanılması, kaynağında ayrı toplama konusunda eğitim, tanıtım ve bilinçlendirmenin yapılması, vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonunun yapılması, kentlerde elektrikli otomobiller için dolun istasyonlarının kurulması, akıllı ulaşım sistemi merkezlerinin kurulması, yağmur suyu ve kanalizasyon suyu toplama sistemlerinin ayrılması, şebeke suyunun içilebilir nitelikte tüketiciye ulaştırılmasının sağlanması uzun vadede planlarımız dahilindedir.

A.7. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu İlinde hava kalitesine; ısınma, ulaşım ve sanayi kaynaklı kirlilikler baskı oluşturmaktadır. Bu kaynaklardan; ulaşım ve sanayi kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yıl boyunca pek değişmese de ısınma kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yaz ve kış dönemlerinde çok büyük farklılık göstermektedir.

Hava kalite istasyonlarının aylık verileri incelediğinde de açıkça görüleceği üzere hava kirlilik değerleri kış döneminde yükseliş göstermektedir. Bu durumun sebebi kuşkusuzdur ki ısınma kaynaklı hava kirliliğidir.

Bu kirliliğin temel nedenleri; kalitesiz katı yakıt kullanımı, doğalgazın kullanımının yeterince yaygınlaşmaması, yapıların ısı yalıtımsız olması, bireysel ısınmanın yaygın olması, yakma tekniklerinin yanlış tatbik edilmesi ve baca temizliğinin düzenli yapılmamasıdır.

Isınma kaynaklı hava kirliliğini daha aza indirebilmek için;

- Kaliteli yakıt kullanımı,
- Doğalgaza geçiş sürecini hızlandırılması,
- Binalara ısı yalıtımının yapılması,
- Bireysel ısınmadan merkezi ısıtma sistemlerine geçilmesi,
- Soba ve kaloriferlerin doğru yakma teknikleri ile yakılması,
- Kalorifer ve bacaların temizliğinin rutin olarak yapılması, sağlanmalıdır.

İlimizde yerli kömür satışı 1.grup bölgelerde yasaklanmıştır. Bu bölgelerde sadece ithal yakıtların kullanımına izin verilmiştir ve bu yakıtların denetimi rutin olarak yapılmaktadır.

Yapılan yasal düzenlemelerle birlikte yeni binalarda yapım aşamasında; eski binalarda ise 2017 yılına kadar, ısı yalıtımının yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Bununla birlikte ısı yalıtımının enerji verimliliği üzerindeki etkisinin anlaşılmasıyla birlikte ısı yalıtımı yapılan bina sayısı giderek artmaktadır. Bu durum yakıt sarfiyatını giderek azalması ve doğal olarak da hava kalitesinin iyileşmesini sağlayacaktır.

İlimizin sınırlarından geçen D 010 karayolunun bazı bölgelerinde trafik yoğunluğu görülmektedir. Bu durum araçların dur-kalk sayısını ve yakıt sarfiyatını arttırmakta bunun sonucu olarak da hava kirliliği artmaktadır. Bu problemi ortadan kaldırmak için çevre yolu çalışmaları sürmektedir. Ayrıca İlimizin sinyalizasyon sisteminin akıllı kavşak sistemi ile entegre çalışması yol üzerindeki beklmeleri trafik yükünü ve hava kirliliğini azaltan bir uygulamadır.

İlimizde faaliyet gösteren az sayıdaki sanayi kuruluşunun, ısınma kaynaklı hava kirliliği kadar olmasa da hava kalitesi üzerindeki etkisi büyüktür. Bu etki, yapılan denetim ve kontrollerle mevzuatımızdaki emisyon sınır değerlerinin altında tutularak azaltılmaya çalışılmaktadır..

Kaynaklar

AKSA Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım A.Ş

Atmaca E ve Peker İ. 1999 Sivas'ta trafik gürültüsü Ekoloji ve Çevre Dergisi sayı 30.s.3-8

Köknel Ö 1991 Gürültü iş verimini düşürüyor. İnsan ve Kâinat dergisi s 43.

Güler C.1994. Gürültünün toplum sağlığı açısından önemi. TC Ankara Valiliği Kent ve Gürültü Sempozyumu.47-58s.

havaizleme.gov.tr

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Orta Karadeniz Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

AKSA Ordu Giresun Doğal Gaz Dağıtım A.Ş

Ordu İl Emniyet Müdürlüğü

Ürün H 1994,Gürültü kirliliği, İ M O Konya Şb. Bülteni.6-9s.

Ordu ili 2019 Yılı Hava Kalitesi Değerlendirme Raporu

Ordu ili Temiz Hava Eylem Planı(2014-2019)

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Ordu ilinde kıyıya paralel dağlar akarsularının kaynağıdır. İl içerisinde büyüklü küçüklü ırmak ve dereler yoğun olup İl topraklarını Canik ve Karadeniz Dağlarından kaynaklanan akarsular sulamaktadır. Turna Suyu, Melet Irmağı, Akçaova Deresi, Bolaman Irmağı, Ceviz Deresi ve Curi Deresi bu akarsuların başlıcalarıdır. Bu akarsular il topraklarında derin vadiler oluşturarak Karadeniz'e dökülürler. Ayrıca ildeki en uzun ırmak (161 km) Altınordu ilçesinde bulunan Melet Irmağıdır.

Çizelge B.13 – Ordu ilinin akarsuları

(DSİ 75. Şube Müdürlüğü, 2019)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu
Melet Irmağı	161	161	27,299	Karadeniz
Bolaman Çayı	77	77	16,800	Karadeniz
Turnasuyu Deresi	56	56	6,821	Karadeniz
Elekçi Irmağı	51,5	51,5	5,731	Karadeniz
Ceviz Dere	64	64	6,390	Karadeniz
Akçay Deresi	22,9	22,9	4,804	Karadeniz
Cura Çayı	42,2	42,2	3,804	Karadeniz
Şahsene Deresi	27	27	3,090	Bolaman Çayı

Ordu su ürünleri sektöründe; Karadeniz'e kıyısı olmasının yanında, dalga ve akıntılara karşı deniz sahasında korunaklı bölgelerin fazlalığı ve akarsu kaynaklarının balık yetiştiriciliğine uygun olması ile güçlü bir doğal üretim ve kültür balıkçılığı altyapısına sahiptir.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Ordu ilinde 4 adet gölet bulunmaktadır. Bunlardan 3'ü hayvan sulama amaçlı kullanılmakta olup 1'i taşkın koruma ve kullanma suyu olarak kullanılmaktadır. İlde bulunan göletlere ilişkin hazırlanan Çizelge B.14'de verilmektedir.

Çizelge B.14 - Ordu ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar

(DSİ 75. Şube Müdürlüğü, 2019)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Kullanım Amacı
Aybastı – Perşembe Yaylası Göleti	Kaya Dolgu	0,550	Hayvan Sulama
Kabadüz Çambaşı Göleti	Harç Kagir Beton	0,080	Hayvan Sulama
Kargon – Absut Yaylası Göleti	Harç Kagir Beton	0,032	Hayvan Sulama
Ordu Üniversitesi Göleti (Çırçıp Deresi)	RCC (Silindirle sıkıştırılmış beton baraj)	0,050	Taşkın Koruma- Kullanma Suyu

Aybastı- Perşembe Yaylası Göleti, Ordu-Aybastı ilçeleri Perşembe Yaylası mevkiinde yaylacılık yapan yöre halkının hayvanlarını sulamak amacı ile projelendirilmiş bir gölettir. Temelden 20,4 m yükseklikte ve 80,000 m³ gövde dolgusuna sahip gölette 656,000 m³ su depolanmaktadır.

Korgan-Absut Yaylasında temelden 21,15 m yükseklikte bulunan ve daha çok hayvan sulama amaçlı olarak kullanılan bir gölettir.

Kabadüz-Çambaşı Göleti, Ordu Çambaşı Yaylası 'nda yapılan temelden 16,40 m yükseklikte ve 4,300 m³ gövde dolgusuna sahip bir gölettir. Rezervuarında 75,000 m³ su depolanmaktadır. Hayvan sulama suyu sağlanması ve yayla turizmüne katkı sağlamak amacıyla inşa edilmiştir

Ayrıca Ordu ilinde 13 adet yapılması planlanan içmesuyu göleti bulunmakta olup konuya ilişkin veriler Çizelge B.15'de verilmektedir.

Çizelge B.15 - Ordu ilinde yapılması planlanan içmesuyu göletleri
(DSİ 75. Şube Müdürlüğü, 2019)

	Göletin Adı	Kullanım Amacı	Projenin Durumu
1	Ordu Korgan Göleti (1,80 hm ³)	İçmesuyu	İnşa Halinde
2	Ordu Çaybaşı İlküvez Göleti (2,42 hm ³)	İçmesuyu	İnşa Halinde
3	Ordu Kumru Çağlayan Göleti (2,21 hm ³)	İçmesuyu	İnşa Halinde
4	Ordu Kumru Göleti (2,93 hm ³)	İçmesuyu	İnşa Halinde
5	Merkez Üniversite Göleti (0,050 hm ³)	Taşkın- Koruma- Kullanma Suyu	İnşa Halinde
6	Ordu Gököy Kırtaş Göleti (3,83 hm ³)	İçmesuyu	İnşa Halinde
7	Ordu Fatsa Şahsene Göleti (18,85 hm ³)	İçmesuyu	Planlaması devam etmektedir.
8	Ordu Kabadüz Göleti (1,331 hm ³)	İçmesuyu	Planlaması onaylandı.
9	Ordu Mesudiye Göleti (1,554 hm ³)	İçmesuyu	Planlaması devam etmektedir.
10	Ordu Çamaş Göleti (0,92 hm ³)	İçmesuyu	2020 yılında ihale edilecek
11	Ordu Çatalpınar Göleti (1,02 hm ³)	İçmesuyu	2020 yılında ihale edilecek
12	Ordu Kabataş Göleti (1,28 hm ³)	İçmesuyu	2020 yılında ihale edilecek
13	Ordu Perşembe Göleti (1,985 hm ³)	İçmesuyu	2020 yılında ihale edilecek

B.1.2. Yeraltı Suları

Ordu ili sınırları içindeki yer altı suyu havzaları; Ordu Merkez ve Çevresi, Fatsa Çevresi, Ünye Çevresi ve Mesudiye Çevresi olmak üzere 4 ana bölüme ayrılmıştır. Bu havzaların yeraltı suyu rezervleri ile içme-kullanma, sanayi suyu ve sulama suyu ihtiyacı için yapılmış yeraltı suyu tahsisleri Çizelge B.16'da verilmiştir.

Çizelge B.16 – Ordu ilinin yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ 75. Şube Müdürlüğü, 2019)

Havza Adı - No	Ova Adı - No	Tahsis Edilen Su Miktarı (Hm ³ /Yıl)				Toplam Tahsis
		İşletme Rezervi	Belgeli Kuyular			
			İçme-Kul.	Sanayi	Sulama	
		(Hm ³ /Yıl)	Tahsis	Tahsis	Tahsis	(Hm ³ /Yıl)
Doğu Karadeniz - 22	Mesudiye Çevresi - 18	2,00				0,00
	Ordu Çevresi - 19	32,00	15,82	1,48	0,35	17,66
	Fatsa Çevresi - 21	17,00	16,65	0,02	0,05	16,72
	Ünye Çevresi - 22	10,00	10,39	1,94	0,15	12,47
T O P L A M		61,00	42,86	3,44	0,55	46,85

Yıllık yeraltı suyu çekim miktarları ile ilgili olarak kesin ve net bilgiler olmadığı için, yeraltı suyu tahsis miktarları çekim miktarı olarak alınabilir. Ayrıca, Ordu İl Merkezi ile Ünye İlçe Merkezinin içme suyu ihtiyacı arıtma tesislerinden karşılandığı için, su sondaj kuyuları, ihtiyaç duyulması durumunda çalıştırılmak üzere yedek olarak tutulmaktadır.

Ordu il merkezi ve çevresindeki Melet, Civil, Akçaova ve Turnasuyu Derelerinin, Fatsa'da Bolaman ve Elekçi Derelerinin, Ünye'de de Curi ve Ceviz Derelerinin oluşturduğu alüvyal dolgular, Ordu ilindeki önemli yer altı suyu akiferlerini (havzalarını) oluşturmaktadır. Mesudiye çevresinde ise verimli bir yer altı suyu akiferi bulunmamaktadır.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Ordu ilindeki yer altı suyu akiferlerinin yer altı suyu seviye değişimleri ile ilgili, ölçülmüş kesin doğruluğu olan bilgiler mevcut değildir. Ancak, yıl içinde çok fazla yer altı suyu seviye değişiminin olmadığı söylenebilir.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Su kaynaklarının kalitesinin belirlenmesi amacıyla yüzey ve yeraltı suları için değerlendirilmektedir. Yeraltı ve yüzey sularının değerlendirilmesi 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" ve 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan "Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği" ne göre yapılmaktadır.

Ordu ilinde 2019 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği ile İlgili Analiz Sonuçları Çizelge B.17'de verilmektedir.

Çizelge B.17 – Ordu ilinde 2019 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları
(DSİ 75. Şube Müdürlüğü, 2019)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey / Yeraltı)	Kullanım amacı ve kullanılan miktar					Analiz yapılan istasyonun				
	Adı	İçme ve Kullanma suyu	Enerji Üretimi	Sulama Suyu	Endüstriyel Su Temini	Akım Gözlem İstasyonu Kodu	Analiz Sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (Yas İçin)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (Mg/L)
Yüzey	Yalıköy			X		52-019		Fatsa		6.4644
Yüzey	Kovanlı (Büyükağız)			X		52-020		Perşembe		4.7840
Yüzey	Kacalı			X		52-021		Perşembe		5.0756
Yüzey	Curi2			X		52-028		Ünye		3.4207
Yüzey	Cevizdere2			X		52-029		Ünye		1.5972
Yüzey	Tumasuyu2			X		52-030		Altınordu		3.4028
Yüzey	Tumasuyu3			X		52-031		Altınordu		2.6107
Yeraltı	Çalışlar (Çevre Yolu Kaynak)			X		52-022		Fatsa	41.023895 37.593168	2.0963

Yeraltı	İslamdağ Kaynak			X		52-023		Fatsa	40.899788 37.377943	41.853 6
Yeraltı	Beyceli Kaynak			X		52-024		Fatsa	40.876808 37.359621	31.564 3
Yeraltı	Alınca Kaynak			X		52-025		Perşembe	41.043090 37.788725	17.990 6
Yeraltı	Karapınar Kaynak			X		52-026		Altınordu	40.944470 37.929759	20.995 2
Yeraltı	Okçulu Kaynak			X		52-027		Perşembe	41.090034 37.651523	10.459 3
Yeraltı	Saraycık Kuyu Suyu			X		52-05		Altınordu	40.945250 38.000976	5.7743

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Ordu ilinde endüstriyel kaynaklı atıksular Ordu OSB’de Büyükşehir Belediyesi ile anlaşarak kanalizasyon sistemine verilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak bağlantı kontrol izin belgesi bulunmaktadır. İlde bir diğer OSB bölgesi de Fatsa’da bulunmakta olup tesislerden kaynaklı atıksular da Derin Deniz Deşarjı ile sonlanan Fatsa Belediyesi kanalizasyonu bağlanmıştır. Ayrıca ilimizde bazı tesislerden (hazır beton, kırma eleme ve yıkama) kaynaklanan atıksular geri dönüşümle yeniden kullanılmaktadır. Küçük ölçekli tesislerde atıksu çökeltme havuzları bulunmaktadır.

Ayrıca endüstriyel işletmelerden kaynaklı atıksu miktarı; Altınordu ilçesinde 72807 m3/yıl, Fatsa ilçesinde 6624 m3/ yıl olmak üzere toplam 79431 m3/yıl’dır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Ordu ilinde Kent merkezinde atıksular kanalizasyon sistemine bağlanmış durumdadır. Kanalizasyon sisteminin olmadığı mahallelerde fosseptikler bulunmaktadır. Ordu Büyükşehir Belediyesi’ne ait atıksu arıtma tesisleri bulunmakta olup derin deniz deşarjıyla son bulmaktadır. Ayrıca ilçelerde paket atıksu arıtma tesisleri de bulunmaktadır. Konuyla alakalı ayrıntılar Çizelgede yer almaktadır.

Çizelge B.18 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasite (ton/gün)	Sais Kabini Durumu (VAR/YOK)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşaat/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Altınordu Durugöl	X				x	40000	VAR	0,347	Y=40918 6.378 X=45377 77.198	2000 m.	215000	5(%90)
	Altınordu Kumbaşı		X	x	x		900	YOK	0,008	Y=40166 7.55 X=45414 89.90		5000	0,4
	Altınordu Öceli		X				200	YOK	0,0023	Y=40420 9.57 X=45346 79.15		1000	
	Altınordu Kökenli		X				200	YOK	0,0023	Y=40357 7.591 X=45306 82.869		1000	
	Altınordu Turnasuyu		X				200	YOK	0,0023			1000	
İlçeler	Ünye Doğu AAT		X	x	x		24000	YOK	0,162	E=41°6' 45. 2082'' B=37°19' 49. 5768''		70000	17 (%25Kuru halde)
	Ünye Batı AAT		X	x	x		8400	YOK	0,069	E=41°8' 23. 7906'' B=37°13' 30. 2124''		30000	7(%25kuru halde)
	Fatsa Doğu DDD	X			x		10000	YOK	0,115	41°02'27.9 4''K 37°33'46. 40''D	1580 m	50000	
	Fatsa Batı DDD	X			x		12000	YOK	0,138	E=40°59' N ile 41°01N B=37°52' E ile 37° 57'E	1994 m.	60000	
	Fatsa Örencik		X		x		100	YOK	0,000115			500	
	Gölköy Hürriyet		X				50	YOK	0,0005			250	
	Gülyalı AAT		X		x		400	YOK	0,0046			2000	
	Gürgentepe AAT		X		x		400	YOK	0,0046			2000	
	İkizce Kaynarış		X				60	YOK	0,00046			300	
	Kabadüz Çambaşı		X		x		500	YOK	0,0057			2500	

	Korgan Tepealan		X		x		400	YOK	0,0046			2000	
	İkizce Yoğunluk AAT		x				400	YOK	0,0046			2000	
	Mesudiyeye Yeşilce		X		x		200	YOK	0,0023			1000	
	İnkurl AAT		X		x		200	YOK	0,0023			1000	
	Perşembe Kacalı Toki AAT		x				200	YOK	0,0023			1000	
	Perşembe Çınar AAT		x				200	YOK	0,0023			1000	
	Çaybaşı AAT		x				900	YOK	0,008			5000	
	Çatalpınar AAT		x				900	YOK	0,008			5000	
	Kabadüz AAT		x				500	YOK	0,0057			2500	

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Ordu'da toplam tarım alanının %86,6 gibi çok büyük bir bölümünü İl ekonomisinin vazgeçilmez ürünü niteliğindeki fındığın yetiştirildiği fındık bahçeleri oluşturmaktadır. Ordu, Türkiye'de en fazla fındık alanına sahip ildir. Ülkemizin 728.381 hektar olan toplam fındık alanının 227.311 hektarı Ordu'da bulunmaktadır. Arazi ve iklim koşullarının tarla tarımı için uygun olduğu iç kesimlerde yoğunlaşan tarla alanları, tarım arazisi içinde fındıktan sonra en büyük paya sahip olurken, sebze ve diğer meyveler ekimi için ayrılan alanların payının son derece düşük olduğu görülmektedir.

İlde Devlet eli ile yapılan sulama alanı bulunmamaktadır. İldeki tarım arazilerinin %99,34'ünü kuru tarım arazileri oluşturmaktadır. Kivi, çilek ve örtü altı yetiştiriciliği yapılan %0,16'lık ve sebze yetiştiriciliği yapılan %0,50'lik kısımda yer altı ve yer üstü su kaynakları kullanarak üreticiler tarafından kendi elleri ile sulama yapılmaktadır.

Ağırlıklı olarak fındık tarımı yapılan alanlar olmak üzere 127.064 ha alanda gübre kullanılmakta olup, %88'ini Azot, %9,5'ini Fosfor, %1,9'unu Potasyum içeren gübreler oluşturmaktadır. İlde kullanılan insekdisit, fungusit, herbisit ilaçlarının 55,54 ton'u islanabilir toz ilaçlar ile suda çözünebilir toz (WP ve SP) ve 88.186 lt. sıvı formülasyonlu (EC) formundadır (Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019).

B.3.2.2. Diğer

Çaybaşı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası ve Bertaraf Tesisinde gerekli rehabilitasyon çalışmaları tamamlanana kadar Sızıntı Suyunun Ünye Batı ve Ünye Doğu Atıksu Arıtma Tesislerinde; kesikli besleme yapılarak tesis arıtım kalitesi bozulmayacak şekilde arıtımı sağlanmaktadır (Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2017-2019 izleme programı izleme durumu ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Çizelge B.19 – Ordu ili kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi

(Kaynak, yıl)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu		
		2017	2018	2019
MAR10	İzmit İç körfez	Orta kalite	Zayıf kalite	Orta kalite

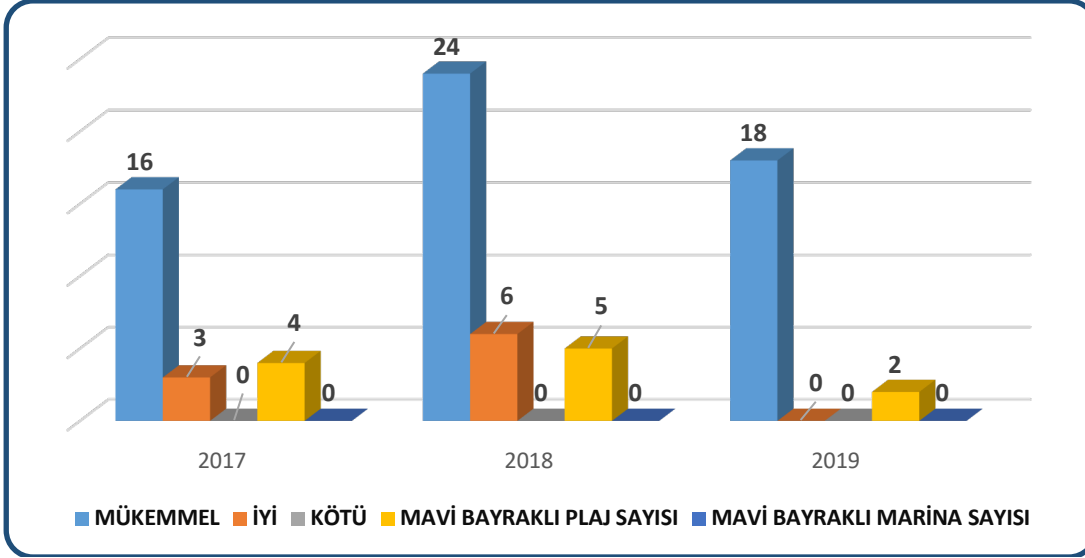
Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

Çevre Yönetim Ve Denetimi Şube Müdürlüğü'nden veri elde edilememiştir.

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

Plajlarla ilgili olarak Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı ölçümleri verilmelidir. Su kalitesi ölçüm sonuçlarına göre İlde bulunan yüzme suyu alanlarının kalite durumu ve mevcut ise Mavi Bayrak almaya hak kazanan plaj ve marina sayılarından söz edilerek Grafik B.4 oluşturulmalıdır.

Grafik B.13 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı

(mavibayrak.org.tr, 2019)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimiz Ünye İlçesinde bulunan Ünye Limanına ait Acil Müdahale Planı bulunmaktadır.

Çizelge B.20 –Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Ordu	-	1

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimiz Ünye İlçesi Ünye Limanında Büyükşehir Belediyesine ait Lisanslı Atık Kabul Tesisi bulunmakta olup, lisans kapsamında bulunan atıkların alım hizmetini gerçekleştirmektedir.

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

Ordu il genelinde faaliyette olan 7 adet balık çiftliği bulunmaktadır. Bu balık çiftlikleri 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde EK-2 kapsamında yer almaktadırlar. İlimizdeki balık çiftliklerine ait bilgileri içeren aşağıdaki Çizelge 'de yer almaktadır.

Çizelge B.21 – Ordu İlinde 2019 Yılı İtibariyle Bulunan Balık Çiftlikleri

(Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü,2019)

Sıra	İl	İlçe	Sahibi	Proje Kapasitesi	Tür Adı	Koordinat -1 (Ed 50)	Koordinat -2 (Ed 50)	Koordinat -3 (Ed 50)	Koordinat -4 (Ed 50)
------	----	------	--------	------------------	---------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

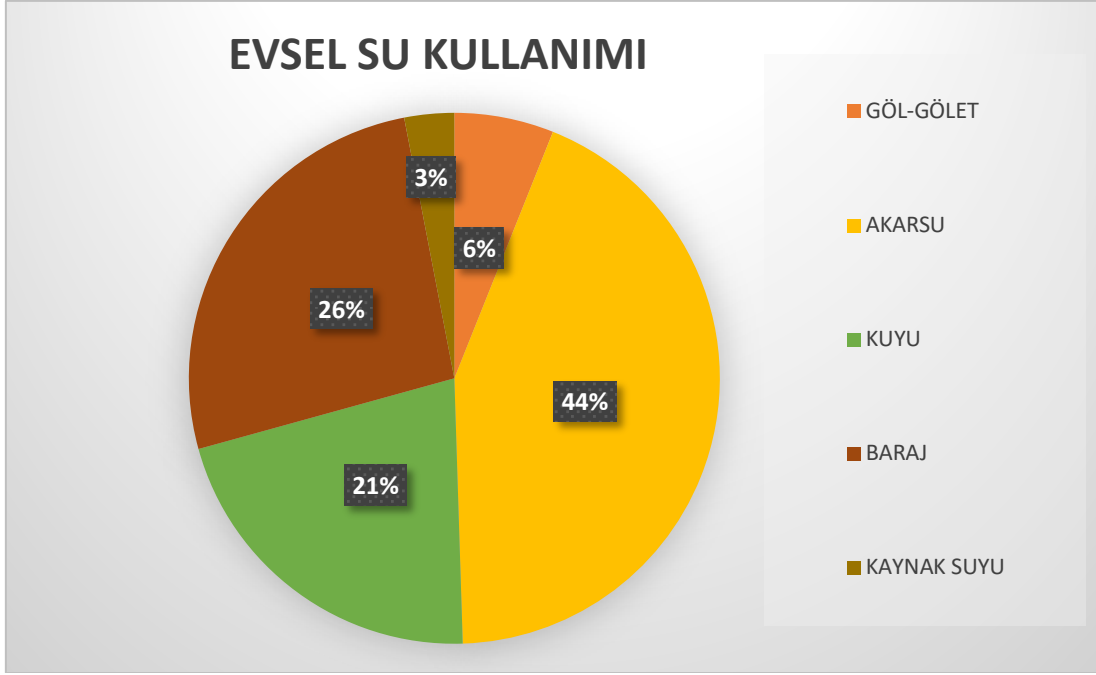
				Yetiştiricilik Alan Adı Veya No	i (Ton/Yıl)		Veya Wgs-84	Veya Wgs-84	Veya Wgs-84	Veya Wgs-84
							(Derece Dakika Saniye)	(Derece Dakika Saniye)	(Derece Dakika Saniye)	(Derece Dakika Saniye)
1	Ordu	Perşembe	Marnero Balk Ve Ürün.İth.İhr.Sa n Tic A.Ş	Çeşmeönü Mevkii	750	Alabalık -Levrek	41° 05' 42,678" N 37° 47' 20,719" E	41° 05' 41,771" N 37° 47' 36,102" E	41° 05' 47,548" N 37° 47' 37,464 E	41° 05' 48,462" N 37° 47' 22,095 E
2	Ordu	Perşembe	Lazona Deniz Ürün. Ve Tur. Tarım Tic. San. Ltd. Şti.	Kışlaönü Mevkii	750	Alabalık -Levrek	41° 05' 06,60" N 37° 47' 23,94" E	41° 05' 02,41" N 37° 47' 21,69" E	41° 05' 04,89" N 37° 47' 11,16" E	41° 05' 09,17" N 37° 47' 13,43" E
3	Ordu	Perşembe	Vona Su Ürünleri Ltd .Şti.	Çeşmeönü Mevkii	750	Alabalık -Levrek	41° 05' 56,455" N 37° 47' 33,770" E	41° 05' 56,399" N 37° 47' 47,658" E	41° 06' 02,884" N 37° 47' 47,662" E	41° 06' 02,940" N 37° 47' 33,774" E
4	Ordu	Perşembe	Altaş Su Ürünleri Üretim Pazarlama Ve Sanayi Ltd. Şti	Çeşmeönü Mevkii	750	Alabalık -Levrek	41° 05' 24,048" N 37° 47' 18,876" E	41° 05' 24,438" N 37° 47' 34,297" E	41° 05' 30,267" N 37° 47' 33,909" E	41° 05' 29,877" N 37° 47' 14,488" E
5	Ordu	Altnordu	Altaş Su Ürünleri Üretim Pazarlama Ve Sanayi Ltd. Şti	Kumbaşı Mah.	900	Alabalık -Levrek	41° 01' 51,72" N 37° 50' 52,53" E	41° 01' 42,64" N 37° 50' 52,69" E	41° 01' 51,84" N 37° 51' 04,73" E	41° 01' 42,76" N 37° 51' 04,89" E
6	Ordu	Perşembe	Özbek Su Ürünleri San.Ve Tic. Ltd. Şti. -2	Kışlaönü Mevkii	200	Alabalık -Levrek	41° 04' 52,50" N 37° 47' 06,35" E	41° 04' 47,64" N 37° 47' 05,02" E	41° 04' 45,35" N 37° 47' 16,18" E	41° 04' 50,11" N 37° 47' 17,52" E
7	Ordu	Perşembe	Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhr. Ve İth. A.Ş	Sarıburun Mevkii	750	Alabalık	41° 06' 19,899" N 37° 47' 43,366" E	41° 06' 19,846" N 37° 47' 56,227" E	41° 06' 26,331" N 37° 47' 56,363" E	41° 06' 26,383" N 37° 47' 43,503" E

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

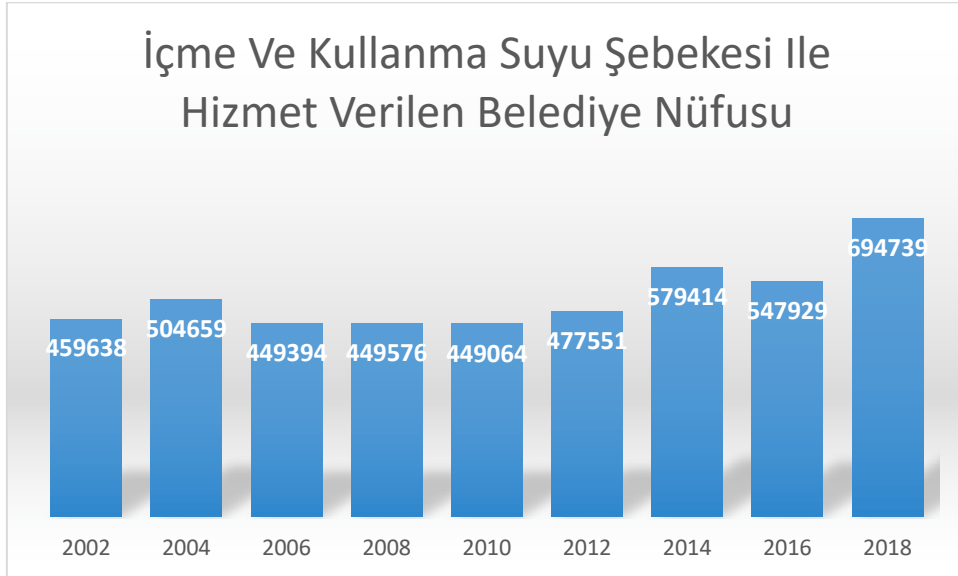
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Ordu ilinde içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilecek su kaynağı en fazla akarsular olup su kaynaklarının oransal dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir

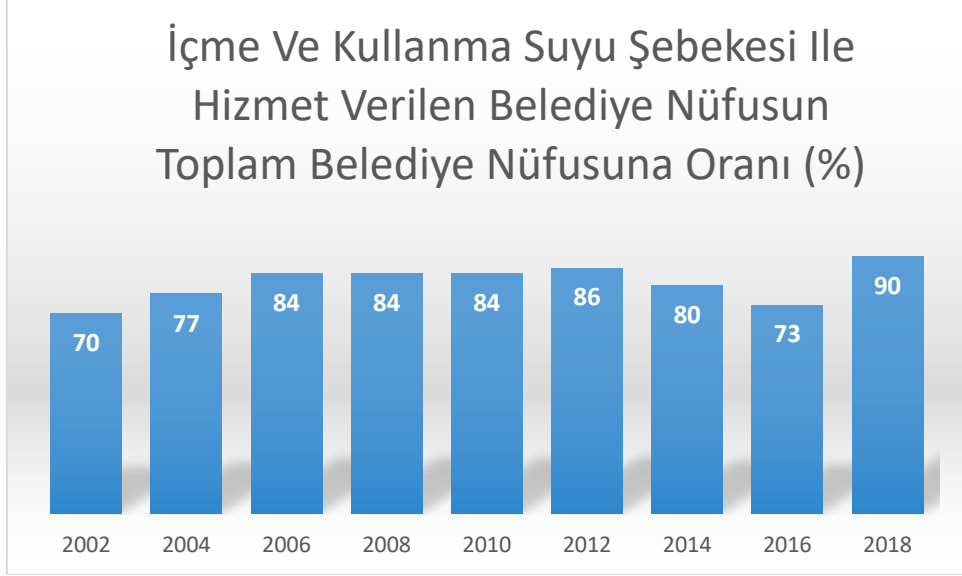

Grafik B.14 - Ordu ilinde 2019 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

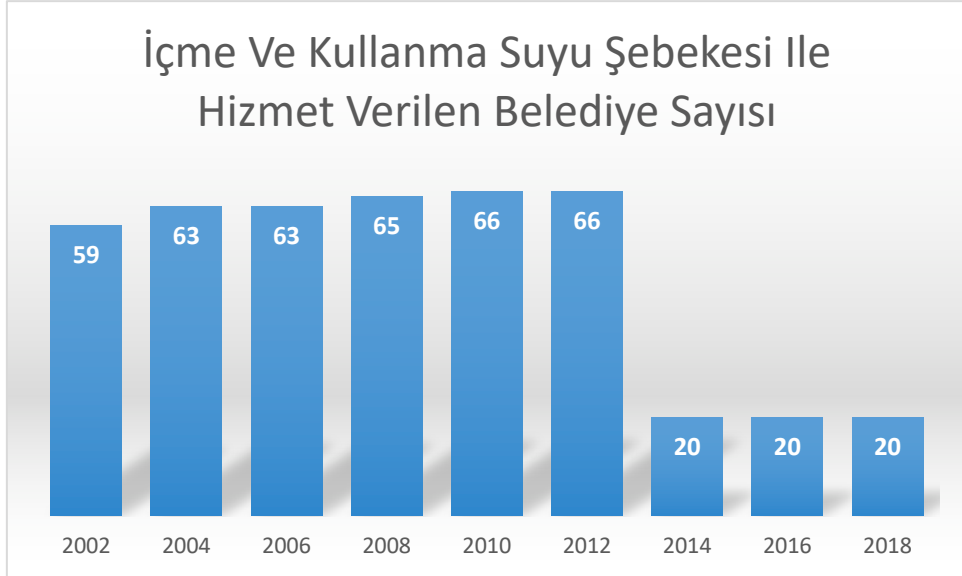
İlde içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen nüfus aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Grafik B.15 - Ordu ilinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusu
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

Grafik B.16 - Ordu ilinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (%)
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

Grafik B.17 - Ordu İlinde 2019 yılı içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

2019 yılı içerisinde olan İçme Suyu temin edilen yüzeysel su kaynaklarının adı, mevcut durumu, kapasitesi, koordinatlarına ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Çizelge B.22 – Ordu İlinde 2019 yılı içme suyu temin edilen yüzeysel su kaynakları
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

İLÇESİ	TESİS	İçme Suyu Temin Edilen Su Kaynağının Adı	Yüzeysel su (m ³ /yıl)	Kaynaktan Çekilen Su Miktarı (m ³ /yıl)

ALTINORDU	Altınordu	Melet Enerji (HES) Esenyurt Mah.	20.498.400	20.498.400
GÖLKÖY	Gölköy	Kozören Deresi	4.099.680	4.099.680
	Güzelyurt	Baydarlı/Erik Deresi	315.360	315.360
KABADÜZ	Kabadüz	Kelek Yatağı Deresi	551.880	551.880
		Çambaşı Değirmenbaşı	236.520	236.520
PERŞEMBE	Perşembe	Anaç Deresi	1.261.440	1.261.440
	Yalıköy	Yazlık Deresi	630.720	630.720
ULUBEY	Ulubey	Sayaca	788.400	788.400
		Konak	1.103.760	1.103.760
		Kadincık Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
AYBASTI	Aybastı	Kızılot Yaylası	2.522.880	2.522.880
FATSA	Aslancami	Cinderesi Mevki	378.432	378.432
	Hatıpli	Kumru Ayı Yalağı (Küçükgeriş)	315.360	315.360
KORGAN	Korgan	Apsut Su Alma Yapısı	1.261.440	1.261.440
	Çiftlik	Terzili Mevki	315.360	315.360
KUMRU	Kumru	Çatalırmak Mevki-1	1.445.400	1.445.400
		Çatalırmak Mevki-2	131.400	131.400
		Pösküden Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
	Fizme	Çakal Deresi	94.608	94.608
ÜNYE	Ünye	Yeşilkent Su Alma Yapısı	6.937.920	6.937.920
	Tekkiraz	Çayıralan	1.576.800	1.576.800
		Yeni Kızılcakese Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
	Pelitliyatak	Taz Yaylası-1	189.216	189.216
		Taz Yaylası-2		
		Keltepe	189.216	189.216
AKKUŞ	Akkuş	Karaçal Göğcebel barajı	630.720	630.720
		Kepekli Terfi	157.680	157.680
	Salman	Düzdağ	157.840	157.840
		Kemikgeriş Terfi	157.840	157.840
ÇAYBAŞI	İlküvez	Akkuş Karanlık Dere	473.040	473.040
		Askeri Hatıra Ormanı Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	

İKİZCE	İkizce	Başönü Kurtluca	946.080	946.080
	Yoğunoluk	Akkuş Karanlık Dere	252.288	252.288
	Kaynartaş	Akkuş Karanlık Dere	126.144	126.144
	Şenbolluk	Akkuş Karaağaç Tepesi Kızlar Çayı	788.400	788.400
TOPLAM			48.534.224	48.534.224

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2019 yılı içerisinde içme suyu temin edilen yeraltı su kaynaklarının adı, mevcut durumu, kapasitesine ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Çizelge B.23 – Ordu İlinde 2019 yılı içme suyu temin edilen yüzeysel su kaynakları
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

İLÇESİ	TESİS	İçme Suyu Temin Edilen Su Kaynağının Adı	Yeraltı suyu (m3/yıl)	Kaynaktan Çekilen Su Miktarı (m3/yıl)
PERŞEMBE	Perşembe	Porsuk Terfi Merkezi	315.360	315.360
KORGAN	Korgan	Sarıaliç Terfi	63.072	63.072

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Ordu ilinde içme suyu temin edilen kaynakların adları ve bilgileri aşağıdaki Çizelgede yer almaktadır.

Çizelge B.24 – Ordu İlinde 2019 Yılı içme suyu temin edilen su kaynakları
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

İLÇESİ	TESİS	İçme Suyu Temin Edilen Su Kaynağının Adı	Yüzeysel ve Yeraltı suyu (m3/yıl)	Kaynaktan Çekilen Su Miktarı (m3/yıl)
ALTINORDU	Altınordu İçmesuyu Arıtma Tesisi	Melet Enerji (HES) Esenyurt Mah.	20.498.400	20.498.400
GÖLKÖY	Gölköy İçmesuyu Arıtma Tesisi	Kozören Deresi	4.099.680	4.099.680
	Güzelyurt Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Baydarlı/Erik Deresi	315.360	315.360
KABADÜZ	Kabadüz İçmesuyu Arıtma Tesisi	Kelek Yatağı Deresi	551.880	551.880

		Çambaşı Değirmenbaşı	236.520	236.520
PERŞEMBE	Perşembe İçmesuyu Arıtma Tesisi	Porsuk Terfi Merkezi	315.360	315.360
		Anaç Deresi	1.261.440	1.261.440
	Yalıköy Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Yazlık Deresi	630.720	630.720
ULUBEY	Ulubey İçmesuyu Arıtma Tesisi	Sayaca	788.400	788.400
		Konak	1.103.760	1.103.760
		Kadıncık Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
AYBASTI	Aybastı İçmesuyu Arıtma Tesisi	Kızılot Yaylası	2.522.880	2.522.880
FATSA	Aslancami	Cinderesi Mevki	378.432	378.432
	Hatipli Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Kumru Ayı Yalağı (Küçükgeriş)	315.360	315.360
KORGAN	Korgan İçmesuyu Arıtma Tesisi	Sarıaliç Terfi	63.072	63.072
		Apsut Su Alma Yapısı	1.261.440	1.261.440
	Çiftlik Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Terzili Mevki	315.360	315.360
KUMRU	Kumru İçmesuyu Arıtma Tesisi	Çatalırmak Mevki-1	1.445.400	1.445.400
		Çatalırmak Mevki-2	131.400	131.400
		Pösküden Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
	Fizme Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Çakal Deresi	94.608	94.608
ÜNYE	Ünye İçmesuyu Arıtma Tesisi	Yeşilkent Su Alma Yapısı	6.937.920	6.937.920
	Tekkiraz İçmesuyu Arıtma Tesisi	Çayıralan	1.576.800	1.576.800
		Yeni Kızılcakese Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	
	Pelitliyatak İçmesuyu Arıtma Tesisi	Taz Yaylası-1	189.216	189.216
		Taz Yaylası-2		
Keltepe	189.216	189.216		
AKKUŞ	Akkuş İçmesuyu Arıtma Tesisi	Karaçal Göğcebel barağı	630.720	630.720
		Kepekli Terfi	157.680	157.680
	Salman İçmesuyu Arıtma Tesisi	Düzdağ	157.840	157.840
		Kemikgeriş Terfi	157.840	157.840
ÇAYBAŞI	İlküvez Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Akkuş Karanlık Dere	473.040	473.040
		Askeri Hatıra Ormanı Terfi	Kuraklık durumunda yedek yüzeysel su kaynağıdır.	

İKİZCE	İKizce İçmesuyu Arıtma Tesisi	Başönü Kurtluca	946.080	946.080
	Yoğunluk ve Kaynartaş Paket İçmesuyu Arıtma Tesisi	Akkuş Karanlık Dere	378.432	378.432
	Şenbolluk İçmesuyu Arıtma Tesisi	Akkuş Karaağaç Tepesi Kızlar Çayı	788.400	788.400
TOPLAM			48.912.656	48.912.656

B.5.2. Sulama

İl'in 595.200 hektar olan toplam arazisinin %44,06'sı tarıma uygundur. İl, tarıma elverişli arazi varlığı bakımından %30 olan Türkiye ortalamasının üzerinde olmasına rağmen arazi yapısı ve iklim özellikleri nedeniyle ürün çeşitliliği ve tarım potansiyeli açısından zengin değildir.

İldeki tarım arazilerinin %99,34'ünü kuru tarım arazileri oluşturmaktadır. Kivi, çilek ve örtü altı yetiştiriciliği yapılan %0,16'lık ve sebze yetiştiriciliği yapılan %0,50'lik kısımda yer altı ve yer üstü su kaynakları kullanarak üreticiler tarafından kendi elleri ile sulama yapılmaktadır.

Sulama yapılan alanlarda ağırlıklı olarak damlama sulama, yağmurlama sulama ve mini spring sistemleri kullanılmaktadır. Kivide eski tesis olan veya çok küçük alanlarda yapılan az bir bölümde salma sulama yöntemi kullanılmaktadır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Ordu ilinde kivi bahçesi tesisi bulunan 178 dekar alanda salma sulama kullanılmakta olup, yaklaşık 45.000 m³ su kullanılmaktadır. Sulamadan dönen su, birlik ve kooperatif bulunmamaktadır.

B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

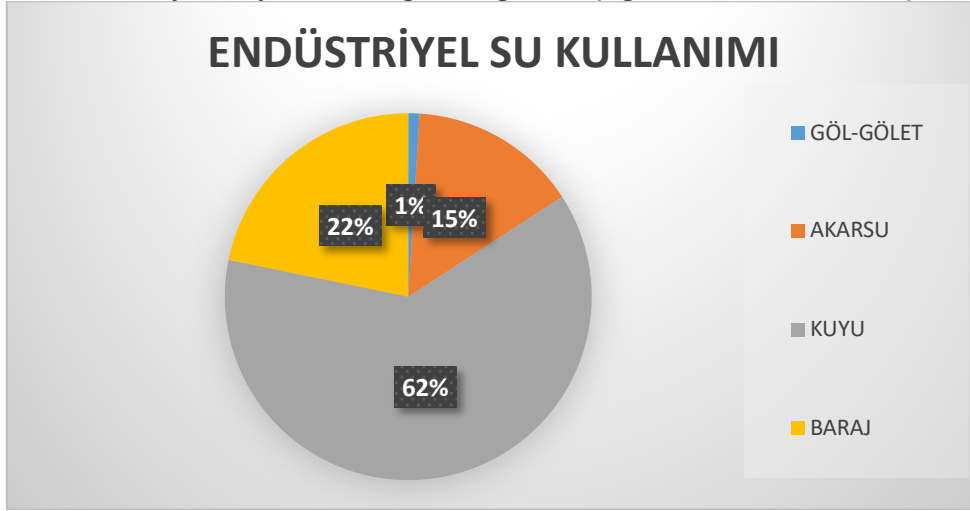
Kivi ve sebze üretimi yapılan 4.307 dekar alanda yaklaşık 1.000.000 m³ su, yağmurlama ve mini spring sistemleri ile bitkiye verilmektedir. Çilek, örtü altı ve az miktarda fındıkta 1.029 dekar. alanda yaklaşık 380.000 m³ su kullanımı yapılmaktadır. Sulamadan dönen su, birlik ve kooperatif bulunmamaktadır.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Ordu ili tarım ağırlıklı bir ekonomiye sahiptir. İl ekonomisinde sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörlerine oranla daha küçük bir paya sahiptir ve sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları da gıda ürünleri imalatı, orman ürünleri ve mobilya sanayi, hazır giyim imalatı, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır beton imalatı sektörlerinde yoğunlaşmıştır. Tarım sektörünün büyük ölçüde fındık üretimine dayalı olmasına bağlı olarak Ordu'da gıda sanayi yatırımlarının çoğu fındık kırma, işleme ve fındık mamulleri üretimine yöneliktir. Ordu ilinde 2'si faaliyette (Ordu OSB ve

Fatsa OSB) ve 2'si (Ordu 2. OSB ve Ünye OSB) yapım aşamasında olmak üzere toplam 4 adet OSB bulunmaktadır.

Endüstri de kullanılan suyun kaynaklarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Grafik B.18 -Ordu ilinde 2019 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Belirli bir yerde biriktirilen ya da kendiliğinden birikmiş olan suların belli bir potansiyel enerjisi vardır. Su biriktiği ya da biriktirildiği yerden daha alçak bir yere belirli bir hızda düşürülecek olursa ortaya bir kinetik enerji çıkar. Bu kinetik enerji türbin kanatlarında bir mekanik enerji oluşturur ve alternatörde dönme hareketi meydana getirir. Alternatörün hareket etmesiyle elektrik enerjisi elde edilmiş olur.

Ordu ilinde işletmede olan 15 hidroelektrik santrali bulunmakta olup yıllık ortalama 2110,96 GWh üretim yapılmaktadır. Ayrıca planlama-projelendirme ve ön inceleme aşamasında olan 10 adet hidroelektrik santral bulunmaktadır.

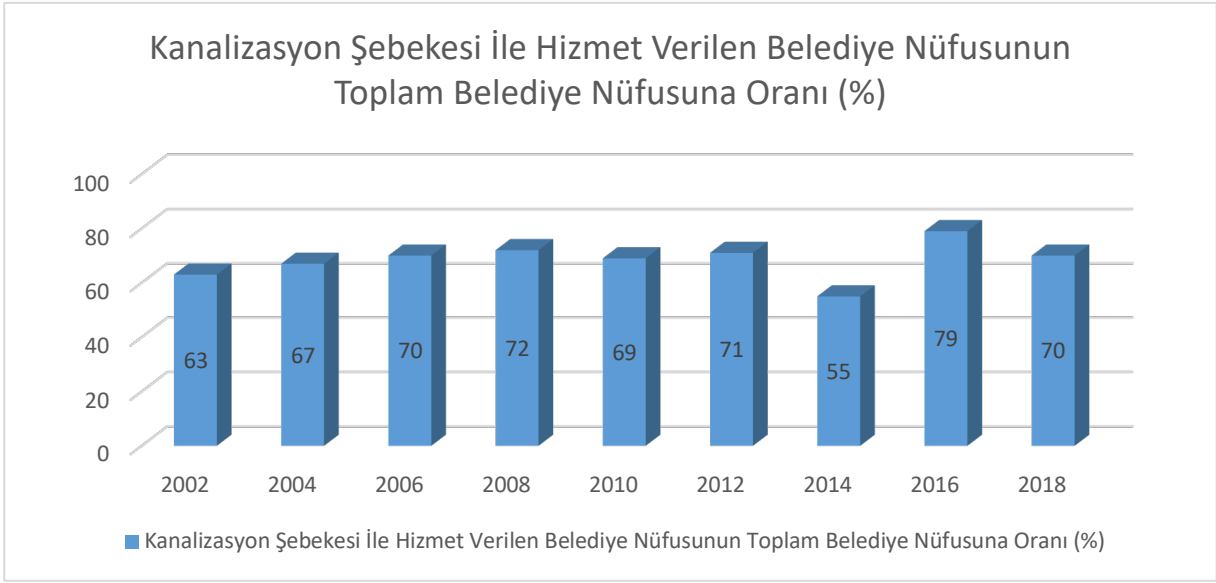
B.5.5. Rekreatif Su Kullanımı

İl genelinde rekreatif (örneğin: park, bahçe sulaması, havuz suları vb) amaçlı kullanılan su miktarına ilişkin veri elde edilememiştir.

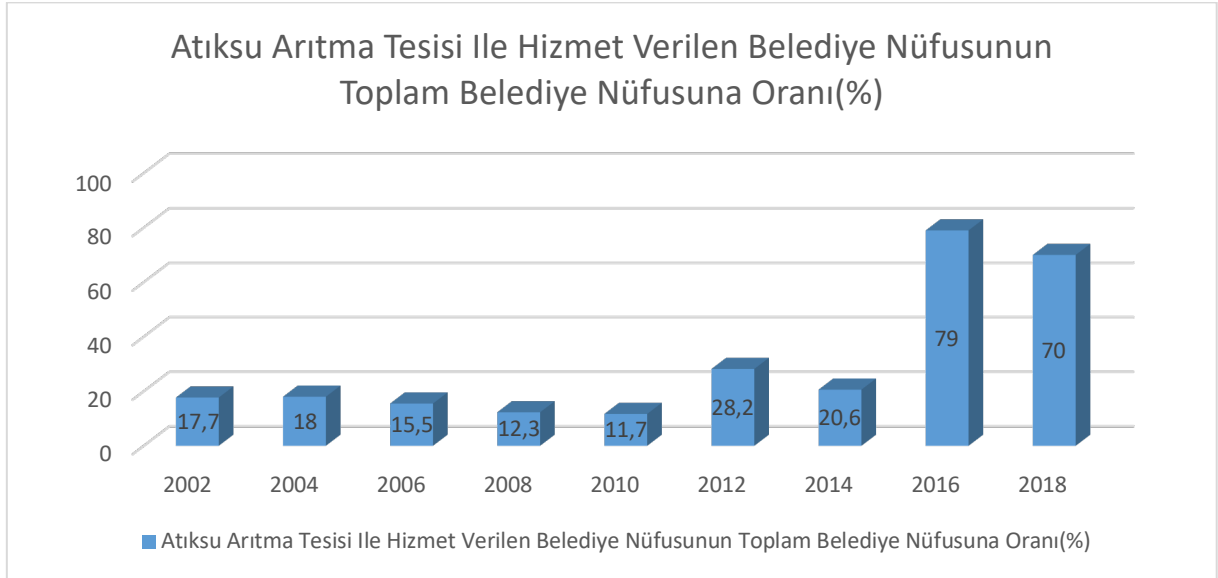
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Kentsel kanalizasyon sistemi ve atıksu arıtma tesisi hizmetlerine ilişkin Ordu iline ilişkin bilgiler aşağıdaki grafiklerde yer almaktadır.

Grafik B.19 – 2019 yılında Ordu ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2019)

Grafik B.20 – 2019 yılında Ordu ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2019)

Çizelge B.25 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu

(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Derin Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Sais Kabini Durumu (VAR/YOK)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Altınordu Durugöl	X				x	40000	VAR	0,347	Y=409186.378 X=4537777.198	2000m.	215000	5(%90)
	Altınordu Kumbaşı			X	x	x	900	YOK	0,008	Y=401667.55 X=4541489.90		5000	0,4
	Altınordu Öceli			X			200	YOK	0,0023	Y=404209.57 X=4534679.15		1000	
	Altınordu Kökenli			X			200	YOK	0,0023	Y=403577.591 X=4530682.869		1000	
	Altınordu Turnasuyu			X			200	YOK	0,0023			1000	
İlçeler	Ünye Doğu AAT			X	x	x	24000	YOK	0,162	E=41° 6' 45. 2082'' B=37° 19' 49. 5768''		70000	17 (%25kuru halde)
	Ünye Batı AAT			X	x	x	8400	YOK	0,069	E=41° 8' 23. 7906'' B=37° 13' 30. 2124''		30000	7(%25kuru halde)
	Fatsa Doğu DDD	X			x		10000	YOK	0,115	41°02'27.94"K 37 ° 33°46.40"D	1580m	50000	
	Fatsa Batı DDD	X			x		12000	YOK	0,138	E=40° 59'N ile 41°01N B=37°52'E ile 37° 57'E	1994m.	60000	
	Fatsa Örencik			X		x	100	YOK	0,000115			500	
	Gölköy Hürriyet			X			50	YOK	0,0005			250	

Gülyalı AAT			X		x		400	YOK	0,0046			2000	
Gürgentepe AAT			X		x		400	YOK	0,0046			2000	
İkizce Kaynartaş			X				60	YOK	0,00046			300	
Kabadüz Çambaşı			X		x		500	YOK	0,0057			2500	
Korgan Tepealan			X		x		400	YOK	0,0046			2000	
İkizce Yoğunluk AAT			x				400	YOK	0,0046			2000	
Mesudiye Yeşilce			X		x		200	YOK	0,0023			1000	
İnkur 1AAT			X		x		200	YOK	0,0023			1000	
Perşembe Kacalı Toki AAT			x				200	YOK	0,0023			1000	
Perşembe Çınar AAT			x				200	YOK	0,0023			1000	
Çaybaşı AAT			x				900	YOK	0,008			5000	
Çatalpınar AAT			x				900	YOK	0,008			5000	
Kabadüz AAT			x				500	YOK	0,0057			2500	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

SAİS Bilgileri Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı'nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden elde edilebilir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

İlimizde iki adet organize sanayi bölgesi bulunmakta olup, ayrıca 63 adet atıksu bilgi sistemine kayıtlı münferit atıksu arıtma tesisi yer almaktadır.

Çizelge B.26 – Ordu ilinde 2019 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu (2019)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Ordu Organize Sanayi Bölgesi	Arıtma yok	-	-	-	-	Kanalizasyona bağlantı
Fatsa Organize Sanayi Bölgesi	Arıtma Yok	-	-	-	-	Kanalizasyona bağlantı

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözülmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge B.27 – Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisleri		30
Turizm Tesisleri veya Site Yönetimi		1
Diğer (Evsel)		18

B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

Ordu İli Çaybaşı İlçesi Göksu Mahallesi Yoğunluk-Akpınar Yol ayrımı Mevkii’nde bulunan düzenli depolama tesisinin atıksuları Çaybaşı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası ve Bertaraf Tesisleri Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi rehabilitasyon çalışmaları tamamlanana kadar, sızıntı suları Ünye Batı ve Doğu Atıksu Arıtma Tesislerinde tesis arıtılmış su kalitesi bozulmadan, kesikli besleme yapılarak arıtılmaktadır (Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019).

B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

Arıtılmış atıksu ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde alıcı ortam standartları sağlanarak alıcı ortama deşarj edilmektedir.

Çizelge B.28 –Ordu ilinde 2019 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu

(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

ARITILDIKTAN SONRA BERTARAF EDİLEN ATIKSU DURUMU							
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
-	-	-	-	-	-	-	-

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

““Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında ilimizde 252 adet faaliyet ön bilgi formu girişi yapılmış olup; bunların 250 âdeti onaylı faaliyet ön bilgi formu bulunmaktadır. Ordu ilinde 2019 yılı içerisinde herhangi bir noktasal kaynaklı toprak kirliliği bulunmamaktadır.

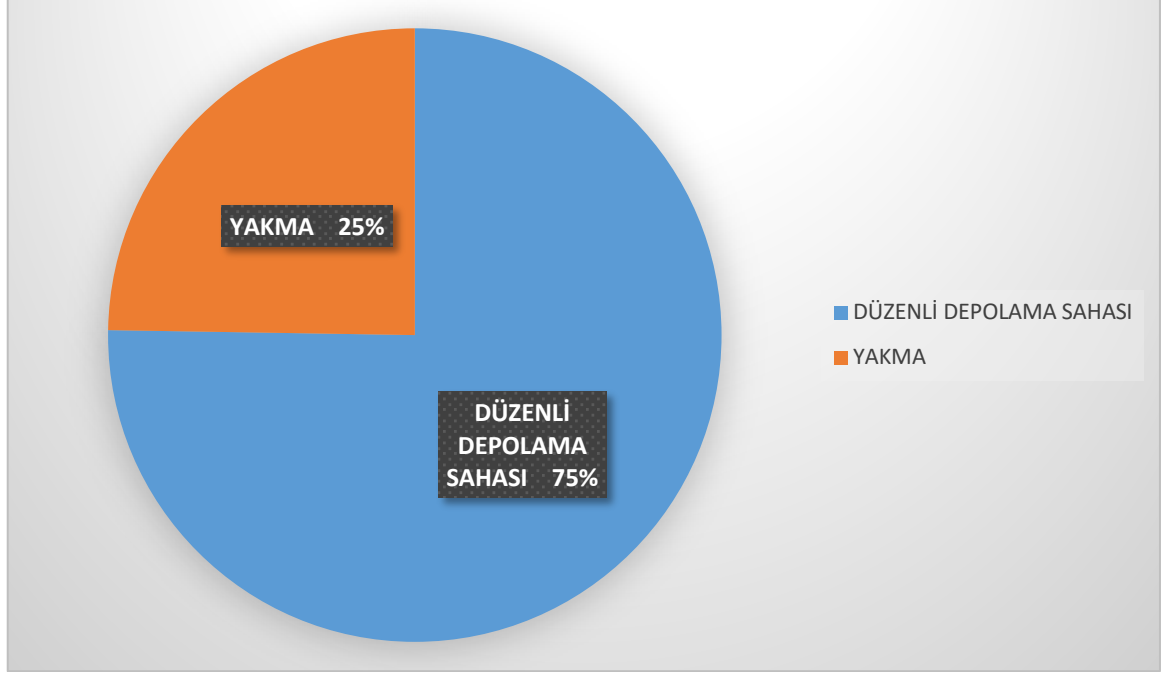
Çizelge B.29 - Ordu ilinde 2019 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Şüpheli Saha Sayısı	Takip Gerektiren Saha Sayısı	Kirlenmiş Saha Sayısı
-	-	-

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurları yakma ve düzenli depolama sahasına depolanarak bertaraf edilmektedir.

Grafik B.21 - Ordu ilinde 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi

(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019)

Sanayiden kaynaklanan arıtma çamurları ilimizde mevcut değildir.

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetlerinin uzun yıllar devam etmesi sonucu rehabilitasyonları da gecikmektedir. Geçmiş yıllarda verilen ruhsatların süresi içinde veya dışında denetim yapılmaması nedeniyle eski ocak sahaları rehabilite edilmeden kaldıkları görülmektedir. Ancak son yıllarda İlimiz genelinde maden ruhsat hukuku sona eren sahalar ile ilgili olarak Orman Bölge Müdürlüğü yapmış oldukları rehabilite çalışmaları (dolgu çalışmaları, ağaçlandırma vb.) devam etmektedir.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği

Tarımsal ilaç olarak adlandırılan Pestisitler, biyolojik olarak zararlılara karşı etkili fakat hayvanlara, özellikle insanlara karşı az zehirli ya da zehirsiz olması istenir. Bugüne kadar yapılan, hâlihazırda kullanılan ilaçlardan çok azı bu niteliği taşır. Büyük çoğunluğu hem kontrol ettiği zararlılara karşı hem de insan ve memelilere karşı çok zehirlidirler. Bunların bir kısmı hem uygulandıkları bitki, toprak ve su ortamında uzun süre bozulmadan kalabilen, tüm canlıların vücudunda birikebilen zehirlerdir. Tarımsal amaçla milyonlarca ton zehir milyonlarca dönüm araziye uygulanmaktadır. Bunların bir kısmı uygulandığı yerden başka yerlere gitmektedir. Toprağın pestisitlerle kirlenmesi, kullanılan maddeler kalıcı olduğu zaman önemli sakıncalar doğurur. Eğer bir pestisit bakteri, fungus, güneş ışığı ya da kimyasal yollarla yapısı bozulmamışsa zamanla toprakta birikerek bitkiler tarafından alınabilir. Ordu ili geneli arazilerin, çok eğimli olması ve diğer doğal nedenlerden dolayı, zararlı boyut diğer bölgelere oranla daha tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır. İlimizde

kullanılan ticari gübre tüketim miktarları aşağıda verilmiştir. Kullanılan dozlar MRL değerlerine uyulmaktadır. İlk etap da kullanılan ilaçlar doğaya ve canlılara zarar vermeyen pestisitler kullanılmaktadır. Ağırlıklı olarak sıvı formülasyonlar kullanıldığından kalıntı bırakmamaktadır.

Çizelge B.30 – Ordu ilinde 2019 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	63605,765	127064,05
Fosfor	6838,353	
Potas	1433,05	
TOPLAM	71877,168	

Çizelge B.31 - Ordu ilinde 2019 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Fındık Hastalık, Zararlıları ve Yabancı Ot Mücadelesi	48,3 ton (WP) 21.696 lt. (EC)	11.463
Herbisitler		0,025 ton (WP) 8.325 lt. (EC)	
Fungisitler		7,3 ton (WP) 57.892 lt (EC)	
Rodentisitler		-	
Nematositler		-	
Akarisitler			
Kışlık ve Yazlık			
Yağlar			
Diğer			
.....			

Ordu ilinde 2019 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analiz sonuçlarına ilişkin bir veri elde edilememiştir.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu İli Çaybaşı İlçesi Göksu Mahallesi Yoğunluk-Akpınar Yol ayrımı Mevkii'nde bulunan düzenli depolama tesisinin atıksuları Çaybaşı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası ve Bertaraf Tesisleri Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi rehabilitasyon çalışmaları tamamlanana kadar, sızıntı suları Ünye Batı ve Doğu Atıksu Arıtma Tesislerinde tesis arıtılmış su kalitesi bozulmadan, kesikli besleme yapılarak arıtılmaktadır

Kaynaklar

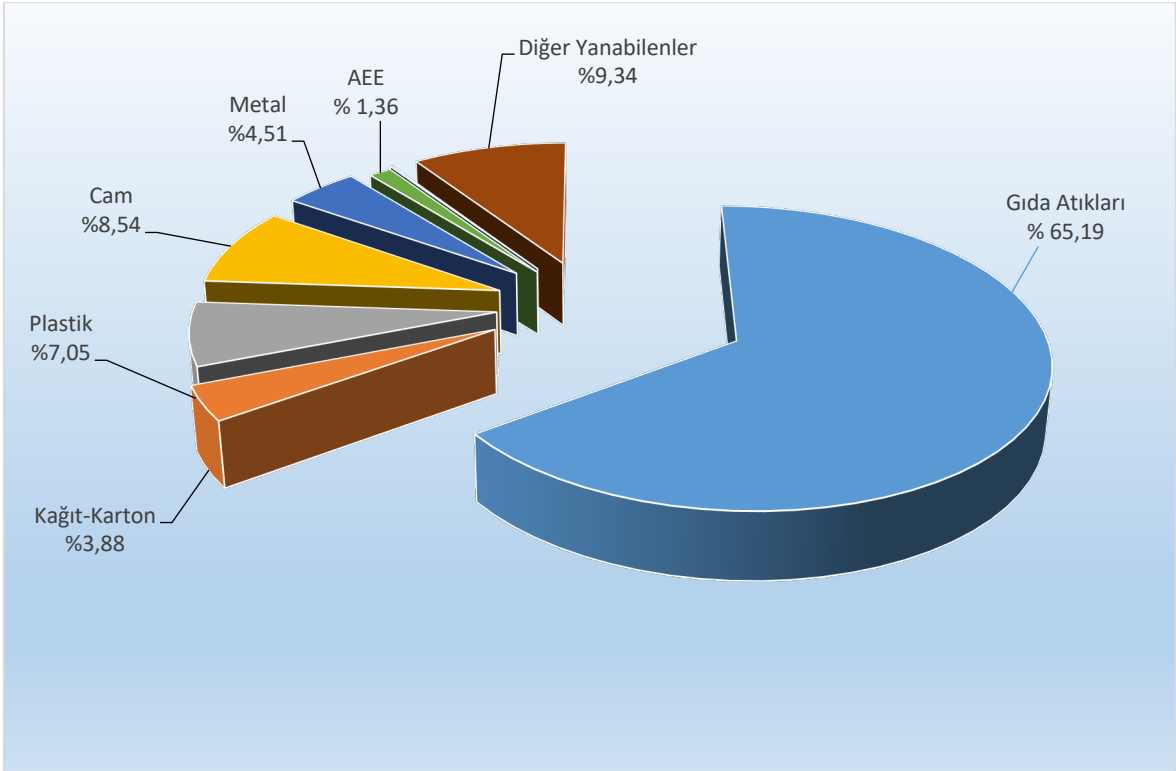
DSİ 75. Şube Müdürlüğü

Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Ordu Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
www.tuik.gov.tr

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

İlimiz genelinde günlük üretilen yaklaşık 650 ton atık, aktarma istasyonları vasıtasıyla Mekanik Ayırma Tesisimize taşımakta, burada işlenerek geri dönüşüm malzemeleri ayrıştırılmakta ve Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY) hammaddesi Ünye Çimento fabrikasına alternatif yakıt olarak kullanılmak üzere gönderilmektedir. Çaybaşı ilçesinde inşaat çalışmaları tamamlanan Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında biyobozunur atıklar biyokurutma tesisinde işlenecek, bakiye atıklar ise depolama lotlarında depolanacaktır. Oluşacak sızıntı suları ise Membran Biyofiltre- Ultrafiltrasyon sistemiyle arıtılarak alıcı ortam deşarj kriterlerine ulaştırılacaktır. İlimizde Büyükşehir Belediyemizce 2016 yılının yaz döneminde yapılmış olan karakterizasyon çalışmasına ait yüzdeler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik C.22 - Ordu ilinde katı atık kompozisyonu

(Ordu Büyükşehir Belediyesi Atık Karakterizasyon Çalışması, 2016 yaz dönemi)

Çizelge C.32 - Ordu ilinde 2019 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya	Birliğin Adı Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Üretilen Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Toplanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi				
		Yaz	Kış		Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama	Depo Gazından Enerji Üretimi
ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ			54.198	762	648 (%85	1,01	5	Ö	√	√	54.198	762			
İl Geneli															

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

İlimiz sınırları içerisinde açılan hafriyat döküm sahaları, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi'nin i bendi ve Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 8. Maddesi gereğince faaliyete açılmaktadır. Hafriyat döküm sahaları için öncelikle doğal yapısı bozuk alanlar belirlenerek, rehabilite edilip kent yaşamına (mesire alanı, park alanı, tarım alanı vb.) elverişli hale getirilerek ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Çizelge C.33 – 2019 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2019)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sahası Sayısı
Altınordu	2885	138004	-	-	1
Ünye ve İkizce	1000	91778	-	-	2
Fatsa	840	65492	-	-	1
İl Geneli (Toplam)	4725	295274	-	-	4

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Sıfır Atık Yönetimi kapsamında İl Müdürlüğümüz tarafından gerek İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerek İlimize bağlı tüm ilçelerde Kaymakamlar, Belediye Başkanları, muhtarlar, kamu kurum ve kuruluşları personeli, muhtarlar odaklı Sıfır Atık Projesi bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Bakanlığımızın sistemi Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden İlimizde yer alan Valiliğimize bağlı tüm kamu kurum ve kuruluşları, kaymakamlıklar, belediyeler, sağlık kuruluşları, sanayi tesisleri, alışveriş merkezleri, vb. giriş yaparak Sıfır Atık Bilgi Sistemi üzerinden veri girişı yapmaktadır.

İlimizde Bakanlığımız sıfır atık bilgi sistemine kayıtlı olan 417 kamu kurum/kuruluşu 11 adet de belediye başkanlığı bulunmaktadır. İlimizdeki sisteme kayıtlı olmayan kamu kurum/kuruluşları az olmakla birlikte kayıtlı olmayanlar sisteme eklenmeye devam etmektedir.

Sıfır atık projesine dikkat çekilmesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşlara örnek olması açısından ilimizde ilk çalışmalar Müdürlüğümüz binasında başlatılmıştır.

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü binamızda 2 adet 4'lü (kâğıt-plastik-cam-metal) atık kutusu zemin kata ve 2. kata; 4 adet 2'li (kâğıt-plastik) 1, 3, 4. katlarla misafirhaneye yerleştirilmiştir. Ayrıca her katta atık pil kutuları bulunmaktadır. Zemin katta bitkisel atık yağ depolama bidonu yer almaktadır. İl Müdürlüğü bahçesinde Atık Geçici Depolama Alanı yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında İl Müdürlüğümüz binasında oluşan atıklar kağıt, plastik, cam ve metal olmak üzere lisanslı firmaya 19.07.2018 tarihinden itibaren teslim edilmektedir.

Sıfır Atık Bilgi Sisteminin uygulamaya geçirilmesinin ardından İl Müdürlüğümüz Entegre Çevre Bilgi Sisteminde kaydedilmiştir. Ardından Sıfır Atık Bilgi Sistemi uygulaması eklenerek veri girişi yapılmaya başlanmıştır.

İlimiz sınırları içerisinde yer alan bazı kamu kurum/kuruluşlarında Sıfır Atık projesi kapsamında iç mekân kutuları, kumbaralar yerleştirilmiş olup, bazılarında ise çalışmalar devam etmektedir.

Kamu kurumlarımızca geri dönüştürülebilir nitelikteki (kâğıt, cam, metal, plastik vb.) atıklar ayrı toplanmakta ve sıfır atık gereği ayrı biriktirme ekipmanları yerleştirmişlerdir. Ancak ilimizdeki bazı belediyelerin ambalaj atığı yönetim planı bulunmaması nedeniyle ayrı biriktirilen atıklar toplanmadığından belediye atıkları adı altında birlikte değerlendirilmektedir.

İlimiz belediyelerinin entegre çevre bilgi sistemine ve sıfır atık bilgi sistemine kayıt olması gerektiği, ambalaj atıklarının diğer atıklardan ayrı toplanması, ambalaj bilgi sistemine ambalaj atığı yönetim planlarının yüklenmesi ve kamu kurum kuruluşlarından oluşan atıkların sistematik olarak toplanması ve atık getirme merkezi yapılması gerektiği belirtilmiştir. İlimizde şu anda faaliyette olan atık getirme merkezi bulunmamakta olup; belediyelerce bu konudaki hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

31.12.2014 tarihli ve 29222 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Getirme Merkezi Tebliği hükümleri doğrultusunda 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi kapsamında ilimiz belediyelerince yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Çizelge C.34 – İlimizde belediyelerce 1.sınıf atık getirme merkezi kapsamında yapılan çalışmalar

(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Kurulan veya Kurulması Planlanan 1.sınıf Atık Getirme Merkezi adı	Durum
Ünye Belediyesince 1 adet atık getirme merkezi yapılması planlanmaktadır.	Yer tespiti çalışmaları devam etmektedir.
Fatsa Belediyesince 1 adet yapılması planlanmaktadır.	Yer tespiti çalışmaları devam etmektedir.
Altınordu Belediye Başkanlığınca atık getirme merkezi yapılması planlanmaktadır.	Proje aşamasındadır.

Çizelge C.35 – Kurulan veya kurulması planlanan atık getirme merkezleri
(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Kurulan veya Kurulması Planlanan 1.sınıf Atık Getirme Merkezi adı	Durum	Koordinat ve Harita Konum Bilgileri	Adres
Ulubey Belediyesi/ Mobil Atık Getirme Merkezi	Proje Aşamasında		Ulubey İlçesi Milli Egemenlik Meydanı/ULUBEY
Ünye Belediyesi/Mobil Atık Getirme Merkezi	5 adet yapılması planlanmakta olup yer tespiti ve maliyet çalışmaları devam etmektedir.		Cumhuriyet Meydanı Bayramca Mah. Fevzi çakmak Mah. Sahil Mevkii Atatürk Mah.
Kabataş Belediyesi / Mobil Atık Getirme Merkezi	Proje Aşamasında		
Fatsa Belediye Başkanlığınca/Mobil Atık Getirme Merkezi	4 adet yapılması planlanmakta olup yer tespiti ve maliyet çalışmaları devam etmektedir.		1—Dolunay mah. AGM 2-Evkaf mah. AGM 3-Sakarya mah. Karfur Meydanı AGM 4-Kurtuluş Mah. AGM
Altınordu Belediye Başkanlığınca mobil atık getirme emrkezi yapılması planlanmaktadır.	Proje aşamasındadır.		

Çizelge C.36 – Belediyelerde sıfır atık yönetimi kapsamında yerleştirilen ekipman durumu
(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Konu	Durumumuz (mevcut durum ve planlamaya yer verilir)	Ulaşılan Nüfus Oranı	Verimlilik
Perşembe Belediyesi Çalışmaları	Atık türü bazında ayrı toplama noktalarının sayısı, yerleştirilen ekipman türü ve sayıları 6/6 konteyner 80	% 30	%60

Ünye Belediyesi çalışmaları	İç mekan renkli kumbara/20 adet İç mekan tekli mavi kumbara karışık/800 adet Mavi büyük kafesler/50 adet	Kurumlar Kurum/kuruluşlar/iş yerleri İlçe geneli merkezi alanlarda	-
Akkuş Belediyesi çalışmaları	Ayrı biriktirme ekipmanları yerleştirilmiştir.	%70	%70
Fatsa Belediyesi Çalışmaları	İç mekan kutusu ve renkli kumbaralar (4lü) 400 Adet (100 takım)	15000 kişiye ulaşılmıştır.	
Fatsa Belediyesi Çalışmaları	İç Mekan Tekli Mavi Kumbara Karışık 1200 adet	20000 kişiye ulaşılmıştır.	
Fatsa Belediyesi Çalışmaları	Sarı Kafesler 25 adet	3000 kişiye ulaşılmıştır.	
Fatsa Belediyesi Çalışmaları	Mavi Büyük Kafesler 25 adet	5000 kişiye ulaşılmıştır.	
Fatsa Belediyesi Çalışmaları	Basket Potası Kafesler 40 adet	20000 kişiye ulaşılmıştır.	
Altınordu Belediyesi/Ambalaj Atıklarının Kaynağından Ayrı Toplanması	183 adet ambalaj atığı sepeti cadde sokak ve sitelere yerleştirilmiştir.	%70	%70
Altınordu Belediyesi/Atık Pillerin Toplanması	Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, okullarda ve marketlerde bulunan atık pil toplama kutuları ile atık piller toplanmaktadır.	%70	%65
Altınordu Belediyesi/Bitkisel Atık Yağların Toplanması	Bitkisel atık yağların hanelerden ayrı toplanması amacı ile 6 adet bitkisel atık yağ toplama makinesi marketlere yerleştirilmiştir. Okullara ise bitkisel atık yağların toplanması için atık yağ toplama bidonu yerleştirilmiştir.	%70	%65

Altınordu Belediyesi/Tekstil Atıklarının Toplanması	48 adet giysi toplama kutusu ilçenin çeşitli noktalarına yerleştirilmiştir.	%70	%70
Altınordu Belediyesi/Atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması	Elektronik atıkların toplanması amacı ile kurumlara atık toplama kutusu dağıtılmıştır. 1 adet e-atık kumbarası belediye binası önüne yerleştirilmiştir.	%70	%65

İlimizde birçok kurum/kuruluştaki sıfır atık yönetim sisteminin uygulanmasına başlanmış olup, biriktirilen atıkların sistemli bir şekilde toplanması uygulamanın verimliliği açısından önem arz etmekte olduğundan entegre yaklaşımla bütün atıkları içeren kaynağında ayrı toplama sisteminin kurulmasına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Çizelge C.37 – Belediyelerde kaynağında ayrı toplama ile ilgili çalışmalar
(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Konu	Durumumuz	Sisteme geçen kurum/kuruluşlar için belirlenen toplama takvimi	Belediye sınırında sıfır atık sistemine geçiş yapan kurum/kuruluş oranı
Perşembe Belediye Başkanlığı	Lisanlı Firma ile protokol bulunmaktadır.	02.09.2019-02.09.2024	%20
Ünye Bel.	Lisanslı Firma ile protokol bulunmaktadır.	-	-
Akkuş Belediye Başkanlığı	Lisanslı firmalar ile görüşülmektedir.	-	-
Kabataş Belediye Başkanlığı	Lisanlı Firma ile protokol bulunmaktadır.	-	-
Aybastı Belediye Başkanlığı	Lisanlı Firma ile protokol bulunmaktadır.	-	-
Fatsa Belediye Başkanlığı	4lü sıfır atık toplama kutusu	Haftada 2 kez (60 adet resmi kurumdan)	%90
Altınordu Belediye Başkanlığı	Kurumlarda biriktirilmiş olan atıklar düzenli olarak tarafımızca toplatılmaktadır	Kuruluşlarda biriktirilmiş olan atıklar tarafımıza bilgi verilmesi dahilinde gidilip düzenli olarak teslim alınmaktadır.	~ %60

Belediye hizmet binalarında Sıfır Atık Yönetim Sisteminin kurulmasına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Çizelge C.38 – Belediye binalarında sıfır atık yönetiminin kurulmasına ilişkin bilgiler
(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Konu	Durumumuz	Bina İsimleri
Perşembe Belediyesi	Ayrı toplama sistemine geçilmiş olup ayrı biriktirme ekipmanları bulunmaktadır.	Ana hizmet binası
Ünye Belediyesi	Ayrı toplama sistemine geçilmiş olup ayrı biriktirme ekipmanları bulunmaktadır. (kumbara, sıfır atık toplama kumbarası, iç mekan kutuları, iç mekan kumbaraları)	Belediye Hizmet Binası
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı hizmet binası	Ayrı toplama sistemine geçilmiş olup ayrı biriktirme ekipmanları bulunmaktadır. Sıfır atık kapsamında tüm personellere bilinçlendirme eğitimi yapılmıştır.	Ana bina, Durugöl Yerleşkesi, Ek-1 Bina, Ek-2Bina, Efirli Ulaşım Ofisi, Altınordu Mimar Sinan Bilgi Evi ve ORMEK,Fatsa Çalışma Ofis ve ORMEK,Ünye Çalışma Ofisi ve ORMEK,Ünye Ulaşım, Ünye İtfaiye, Ünye Otogar, Millet Kıraathanesi,Yunus Emre Gençlik Kampı
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı /5 Bölmeli Geri Dönüşüm Ünitelerinin Binalarda Kullanılması	Kullanımı en yoğun binaların tamamında geri dönüşüm üniteleri yerleştirilmiştir ve ofis içlerinde bulunan çöp kovaları kaldırılarak personelin geri dönüşüm ünitelerini aktif bir biçimde kullanmaları hedeflenmiştir.	Ana bina, Durugöl Yerleşkesi, Ek-1 Bina, Ek-2Bina, Efirli Ulaşım Ofisi, Altınordu Mimar Sinan Bilgi Evi ve ORMEK,Fatsa Çalışma Ofis ve ORMEK,Ünye Çalışma Ofisi ve ORMEK,Ünye Ulaşım, Ünye İtfaiye, Ünye Otogar, Millet Kıraathanesi,Yunus Emre Gençlik Kampı
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı /Bilgilendirici panoların kullanılması	Geri dönüşüm üniteleri yerleştirilen binalarımızda ünitelerin üzerine bilgilendirici görsel panolar konulmuştur. Ayrıca tüm personele, elektronik belge sistemi üzerinden hangi atığın nereye atılması gerektiğinin yazılı olduğu bir talimatname gönderilmiştir.	Ana bina, Durugöl Yerleşkesi, Ek-1 Bina, Ek-2Bina, Efirli Ulaşım Ofisi, Altınordu Mimar Sinan Bilgi Evi ve ORMEK,Fatsa Çalışma Ofis ve ORMEK,Ünye Çalışma Ofisi ve ORMEK,Ünye Ulaşım, Ünye İtfaiye, Ünye Otogar, Millet Kıraathanesi,Yunus Emre Gençlik Kampı
Fatsa Belediye Başkanlığı	4 'lü Sıfır Atık Toplama Kumbarası	1-Belediye Binası Hizmet Binası 2-Belediye Sosyal Tesisleri Binası 3-Belediye Kültür Sarayı Binası
Fatsa Belediye Başkanlığı	AEE Elektronik Atıklar 5 m3 Kumbara	Fatsa Meydanı
Fatsa Belediye Başkanlığı	AEE Elektronik atıklar İç mekan Kumbarası	Tüm resmi kurumlar ve okullarda

Fatsa Belediye Başkanlığı	Atık Piller	Tüm resmi kurumlar ve okullar
Altınordu Belediye Başkanlığı	Hizmet binasına yerleştirilen sıfır atık üniteleri ile kağıt, metal, cam, plastik, atık pil ve organik atıklar ayrı olarak toplanmaktadır. Ayrıca bina içerisinde yer alan bitkisel atık yağ toplama makinesi ile atık yağlar ayrı şekilde toplanmaktadır. Atık elektrikli ve elektronik eşyalar ve tekstil atıkları hizmet binamız önüne yerleştirilen kumbaralar ile ayrı olarak toplanmaktadır.	Altınordu Belediye Başkanlığı Temizlik İşleri Müdürlüğü Ek Hizmet Binası Temizlik İşleri Müdürlüğü Şantiye Şefliği Ek Hizmet Binası

Sıfır atık projesi kapsamında farkındalık oluşturmak amacıyla 2019 yılında düzenlenen etkinliklere (seminer, festival, sergi, fuar, sıfır atık sokağı, atölye çalışmaları, diğer aktiviteler) hakkında detaylı çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Çizelge C.39 – Sıfır atık kapsamında belediyelerce düzenlenen eğitimler
(Belediye Başkanlıkları, 2019)

Konu	Durumumuz,	Çalışmanın Detayları, hedef kitle, kazanım, tarih,
Ünye Belediyesi Çalışmaları	2019 yılında okullarda çevreci eğitimler düzenlenmiş olup çevre günü etkinlikleri kapsamında organizasyonlar yapılmıştır.	Okullarda öğrenci kitlesi (7-8-9-10-11 yaş aralığı) Çevre günü etkinlikleri yapılmıştır. Çevre kart projesi ile her haneye kart “Ekmeğini Çöpten Kazan” evden atık alınması Elektronik atık toplama kampanyası düzenlenmiştir. (Öğretmen, öğrenci ve Veli hedef kitleli) Atık Pil Toplama Kampanyası okullarda yürütülmüştür. Ambalaj atıkları toplama kampanyası okullarda yürütülmüştür.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/İlçe Belediyeleri Bilinçlendirme Çalışmaları	İlçe belediyelerine sıfır atık projesi ile ilgili bilinçlendirme ve koordinasyon toplantısı düzenlenerek ekipman desteği sağlanmıştır.	Sıfır Atık Projesi ile alakalı çalışmaların ve projelerin tanıtıldığı koordinasyon toplantısına tüm ilçe belediyelerinden yetkili personellerin katılımının sağlanması talep edilmiştir. Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde yürütülen çalışmalar hakkında 19 ilçe belediyesinden gelen yetkililere 08.03.2018 tarihinde gerçekleştirilen bilgilendirme ve koordinasyon toplantısında Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığınca yürütülen çalışmaların ilçe belediyeleriyle uyumlu bir şekilde yürütülmesi için toplantı yapılmıştır.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/İlçe Belediyeleri Bilinçlendirme Çalışmaları	İlçe belediyelerine Sıfır Atık Projesi ile ilgili bilinçlendirme ve koordinasyon toplantısı düzenlenerek	Altınordu Mekanik Ayırma Tesisi gezilerek görevli personeller tarafından sistem hakkında bilgi verilmektedir. Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde yürütülen çalışmalar hakkında 19 ilçe belediyesinden gelen yetkililere 08.03.2018 tarihinde gerçekleştirilen bilgilendirme ve koordinasyon

	ekipman desteği sağlanmıştır.	toplantısında koordineli olarak çalışılma konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/Kamu Kurumları Bilinçlendirme alışmaları	Talep eden kamu kurumlarına ekipman desteği sağlanmıştır.	Mekanik Ayırma Tesisine talep eden kurumlarla birlikte teknik gezi düzenlenerek sıfır atık projesiyle ilgili bilgilendirme sunumu yapılarak, projenin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/ğrencileri Bilinçlendirme alışmaları	Eğitim ğretim yılı içerisinde her yıl rutin olarak 19 ilçede belirlenen okullara eğitim çalışmaları düzenlenmiştir.	Atıkların kaynağında azaltılması ve çocuklarda evre bilincinin azaltılması için anaokulları, ilk ve ortaokullarda atıklar ve geridönüşüm, sıfır atık konulu eğitim seminerleri 2014 yılından itibaren verilmektedir.2014 yılından bu zamana kadar 104 okulda 13.000 öğrenciye ulaşılmıştır.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/bez çanta dağıtımı	Proje kapsamında plastik poşetlerin kullanımının azalması hedeflenerek 50000 adet bez çanta 19 ilçede dağıtılmıştır.	Dağıtılan bez çantalarla halkın bilinçlendirilmesi konusunda farkındalık yaratmayı hedeflenmiştir.
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı/Sıfır Atık Mavi Hareketi	Sıfır atık mavi projesi kapsamında sahil şerinde 5 ilçedeki okullarda eğitim düzenlenmiştir.	Sıfır atık mavi projesi kapsamında sahil şerinde 5 ilçedeki okullarda eğitim düzenlenmiştir. Proje için hazırlanan afişler öğrencilere ve okullara dağıtılmıştır.
Fatsa Belediye Başkanlığı	Tiyatro etkinlikleri 2018-2019 yılları ÇEVKO tarafından 2018 yılında yapılan tiyatro etkinlikleri ilköğretim 2,3,4 sınıflarına verilmiştir.	Öğrenci Kitlesi (8,9,10,11 YAş ARALIğI)
Fatsa Belediye Başkanlığı	2019 yılı tiyatro etkinlikleri	2019 yılında İlköğretim okullarının 2,3,4 sınıflarına Verilmiştir.
Fatsa Belediye Başkanlığı	2019 evre Haftası kapsamında yarışmalar düzenlenmiştir -evre Koşusu	Fatsa Belediyesi ve ÇEVKO ve lisanslı firma işbirliği ile ğrenci ve halk hedef kitleleri belirlenerek çalışmalar yapılmıştır.

	-Okular arası Resim Yarışmaları	
Fatsa Belediye Başkanlığı	-Çevre Baskılı Tshirt dağıtımı (100 ADET) -Bez torba dağıtımı 1500 adet	Fatsa Belediyesi ve ÇEVKO ve lisanslı firma işbirliği ile öğrenci ve halk hedef kitlesi belirlenerek çalışmalar yapılmıştır.
Fatsa Belediye Başkanlığı	-Gösteri Tiyatrosu (Çevreci Kedi ÇEVKİ) Kitap Broşür Dağıtımı 150 adet	Fatsa Belediyesi ve ÇEVKO ve lisanslı firma işbirliği ile öğrenci ve halk hedef kitlesi belirlenerek çalışmalar yapılmıştır.
Fatsa Belediye Başkanlığı	Bilgilendirme Seminerleri	Öğretmenler ve öğrenciler, Çevko ve TAP derneği tarafından eğitim verildi
Fatsa Belediye Başkanlığı	Sıfır atık farkındalık seminerleri	Öğretmen ve öğrencilere eğitim
Fatsa Belediye Başkanlığı	Atık pil toplama yarışması	OKULLAR öğrenciler veliler öğretmenler
Altınordu Belediye Başkanlığı	Sıfır atık projesi kapsamında düzenlenen seminerler	Sıfır atık projesi kapsamında halkın bilinçlendirilmesi ve projenin yaygınlaştırılması amacı ile site yönetimlerine, otel, restoran ve marketlere toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar ile sıfır atık konusunda farkındalık oluşturulmuştur. (Ocak 2018)
Altınordu Belediye Başkanlığı	Sıfır atık projesi kapsamında düzenlenen eğitimler	Sıfır atık projesinin yaygınlaştırılması amacı ile okullarda eğitimler gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimler sonrasında sıfır atık projesine katılım oranında artış gözlemlenmiştir. (2018-2019)
Altınordu Belediye Başkanlığı	Atıkların geri dönüşümü konusunda düzenlenen okullar arası yarışmalar	Öğrencilerde sıfır atık ve geri dönüşüm bilincini artırmak amacı ile ödüllü yarışmalar düzenlenmiştir. (2018-2019)

C.3.1. Eğitimler

12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Müdürlüğümüzce 19 ilçemizde yönetmelik Ek-1 Listesinde 1.grup olarak tanımlanan tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızda hem yönetmelik hükümleri doğrultusunda hem de sıfır atık bilgi sistemi ile ilgili olarak yaşanan sıkıntılara yönelik olarak bilgilendirme toplantısı yapılmaya başlanmıştır. 08.08.2019 tarihinde Altınordu ilçesi başta

olmak üzere; 02.09.2019 tarihinde Fatsa, 04.09.2019 tarihinde Ünye, 05.09.2019 tarihinde Kumru, 09.09.2019 tarihinde Perşembe ilçesi, 11.09.2019 tarihinde Korgan ilçelerimizde bilgilendirme toplantısı kamu kurum/kuruluş yapılmıştır. Diğer ilçelerimizde de aynı şekilde eğitim toplantıları yıl içerisinde yapıp tamamlanmıştır. Plastik poşetlerin ücretlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili olarak 19 ilçemizde bilgilendirme toplantıları Müdürlüğümüzce yapılmıştır. İlçelerimizde yapılan toplantılara plastik poşet üretimi yapan tesislerin ve/veya perakende olarak mal, ürün satışı yapan tüm mağaza, market ve benzeri satış yerlerinin toplantılara katılımı sağlanmıştır. Bakanlığımızın 02.08.2019 tarih ve 175919 sayılı yazısına istinaden ilimiz genelinde faaliyet gösteren market zincirlerinde plastik poşetlere yönelik denetimler Müdürlüğümüzce yapılmaya devam etmektedir.

Çizelge C.40 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	19	395
Esnaf, ticari faaliyet gösteren iş yeri temsilcileri, sanayi ve ticaret odası üyeleri (plastik poşetlerin ücretlendirilmesi)	19	252

Grafik C.23 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

İlimizde atık getirme merkezi bulunmamaktadır.

Çizelge C.41 – 2019 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Belediye/AVM/OSB/Üniversite/Site/havaalanı	İlçesi	Toplanan Atık Türü Sayısı	Toplanan Atık Grupları
1. Sınıf AGM Belediye	-	-	-
2. Sınıf AGM AVM	-	-	-
3. Sınıf AGMOSB, Üniversite, Site, havaalanı	-	-	-
Mobil Atık Getirme MerkeziBelediye	-	-	-

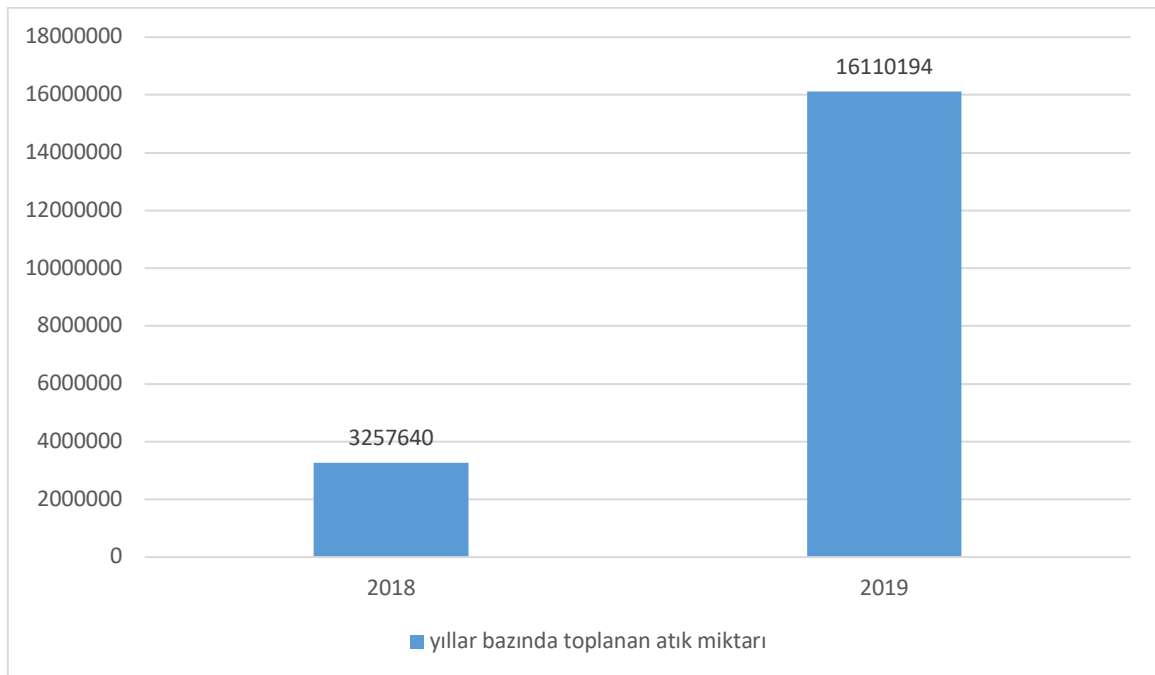
C.3.3. Atık Miktarları

İlde toplanan atık miktarlarına ilişkin bilgiler Çizelge 'de verilmektedir.

Çizelge C.42 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı
(Sıfır Atık Sistemi, 2019)

	İlçe	Toplanan Atık Miktarı (Kg)
Kağıt, karton (15 01 01, 15 01 05, 20 01 01)	ALTINORDU	4681893
	FATSA	20922
	AKKUŞ	200
	PERŞEMBE	23811
	ÜNYE	16745
	KUMRU	2150
	KORGAN	7400
	ULUBEY	150
	KUMRU	3350
Plastik (15 01 02, 15 01 05, 17 02 03, 20 01 39)	ALTINORDU	695089
	PERŞEMBE	6568
	ÜNYE	1550
	ULUBEY	59
	FATSA	15640
	GÜLYALI	15
Metal (15 01 04, 17 04 07, 20 01 40)	ALTINORDU	65106
	ULUBEY	1
	GÜLYALI	2850
Cam (15 01 07, 17 02 02, 20 01 02)	ALTINORDU	63087
	PERŞEMBE	39
	FATSA	10000
Ahşap (15 01 03, 17 02 01, 20 01 38)		
Tekstil (15 01 09, 20 01 10, 20 01 11)		
Pil(16 06 01*)	ALTINORDU	336251
Akü (16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 33*, 20 01 34)		
Toner-Kartuş (08 03 17*, 20 01 27*)	AKKUŞ	20
	GÜRGENTEPE	10
	GÖLKÖY	10
	KUMRU	20

	ALTINORDU	240
	ÜNYE	32
	GÜLYALI	2
Aydınlatma (20 01 21*)		
Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36, 16 02 13*, 16 02 14*, 09 01 10, 09 01 11, 09 01 12)	GÜLYALI	30
	AKKUŞ	1420
	AYBASTI	3780
	ALTINORDU	3280
İlaçlar (20 01 31*, 18 01 08*, 18 02 07*, 20 01 32)		
Bitkisel atık yağ (20 01 25, 20 01 26*)	ALTINORDU	1230
	GÖLKÖY	250
	GÜRGENTEPE	75
	UUBEY	15
Hacimli atıklar (20 03 07)		
Araç bakım/onarım(16 01 03, 16 01 07*)		
Tehlikeli atık (20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*, 20 01 37*)	FATSA	3130
	AKKUŞ	796
	GÜRGENTEPE	543
	GÜLYALI	460
	GÖLKÖY	4147
	KUMRU	1671
	UUBEY	713
	AYBASTI	993
	ALTINORDU	23263
	MESUDİYE	304
Organik atık		
Karışık (plastik, kağıt, cam, metal)		
TOPLAM		

Grafik C.24 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı (Sıfır Atık Sistemi, 2019)

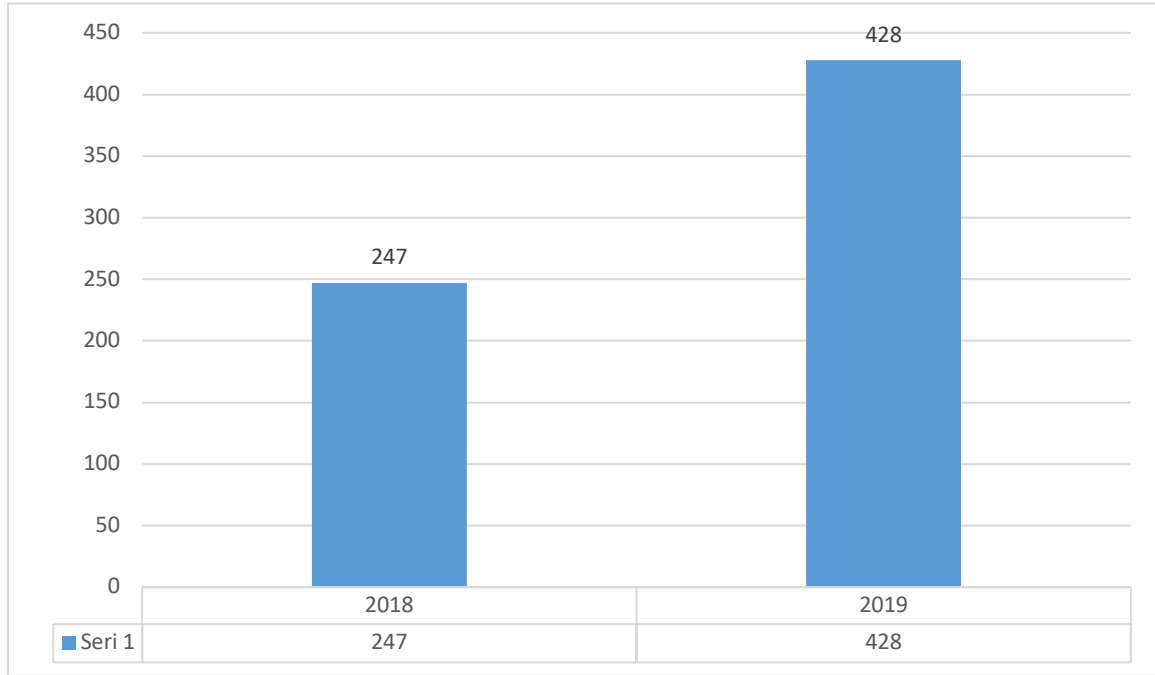
C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

İlimizde Bakanlığımız sıfır atık bilgi sistemine kayıtlı olan 417 kamu kurum/kuruluşu 11 adet de belediye başkanlığı bulunmaktadır.

Çizelge C.43 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Toplam Kurum Sayı	Sisteme Geçen Kurum	%
Belediye Geneli	19	11	57,8
Belediye Hizmet Binası	-	-	
Okul	745	-	
Kurum/kuruluş	-	417	
AVM	3	-	
Otel	-	-	
Hastane	-	-	
Sanayi	-	11	

Grafik C.25 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.5. Ekipman

İldeki sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlara ilişkin bilgiler Çizelge C.29'a göre verilir.

Çizelge C.44 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Kurumlardaki Kumbara Sayısı	Kurumlardaki Konteyner Sayısı	Belediye Genelindeki Konteyner Sayısı
181	-	-

C.3.6. Kompost

Kompost üretimi yapan kurum kuruluş ve belediye bulunmamaktadır.

Çizelge C.45 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	Kompost Tesisi Sayısı	Toplam Kapasitesi	Yıllık Üretilen Kompost Miktarı (kg)
Belediye Geneli	-	-	-
Kurum/Kuruluşlar	-	-	-

C.4. Ambalaj Atıkları

27.12.2017 tarih ve 30283 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 4. Maddesinde ambalaj, ambalaj üreticisi, ambalaj atığı aktarma merkezi, ambalaj tedarikçisi, piyasaya süren, toplama ayırma tesisi tanımlamaları “*Bu Yönetmelikte geçen;*

a) Ambalaj: Hammaddeden işlenmiş ürüne kadar, bir ürünün üreticiden kullanıcıya veya tüketiciye ulaştırılması aşamasında, taşınması, korunması, saklanması ve satışa sunulması için kullanılan herhangi bir malzemedan yapılmış iadesi olmayanlar da dâhil Ekl’de yer alan kriterler çerçevesinde tüm ürünleri,

b) Ambalaj atığı: Üretim artıkları hariç, Atık Yönetimi Yönetmeliğindeki atık tanımına uyan her tür ambalajı ve ambalaj malzemesini,

c) Ambalaj atığı aktarma merkezi: Toplanan ambalaj atıklarının toplama ayırma tesislerine ulaştırılmadan önce biriktirilmesi amacıyla belediyeler/belediye birlikleri tarafından kurulan/kurdurulan, işletilen/işlettirilen merkezleri,

Piyasaya süren: 27/11/2014 tarihli ve 29188 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamındaki mesafeli sözleşmeler ile yapılan satışlar da dâhil olmak üzere, satış yöntemine bağlı olmaksızın, bir ürünü bu Yönetmelik kapsamındaki ambalajlar ile paketleyen gerçek veya tüzel kişiyi, üretici tarafından doğrudan piyasaya arz edilmemesi durumunda ise ambalajın üzerinde adını ve/veya ticari markasını kullanan gerçek veya tüzel kişiyi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı,

ı) Ambalaj üreticisi: Ambalajı üretenler ve/veya bu ürünleri ithal edenleri,

jj) Satış noktası: Toptan ve/veya perakende olarak mal veya ürünlerin satışını yapan mağaza, market ve benzeri satış yerlerini,

kk) Tedarikçi: Kendisi ambalaj üreticisi olmayıp piyasaya sürenlere ambalaj tedarik edenler ile piyasaya sürenler adına fason üretim yapanları, nn) Toplama ayırma tesisi: Ambalaj atıklarının toplandığı ve cinslerine göre sınıflandırılarak ayrıldığı ambalaj atığı işleme tesisini, ifade eder.” şeklinde yer almaktadır.

Çizelge C.46 -Ordu ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Ambalaj Cinsi	Toplanan Ambalaj Atığı Miktarı	Geri Kazanılan Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	558593 kg	613211 kg
Metal	-	-
Kompozit	-	-
Kağıt Karton	6431212 kg	-

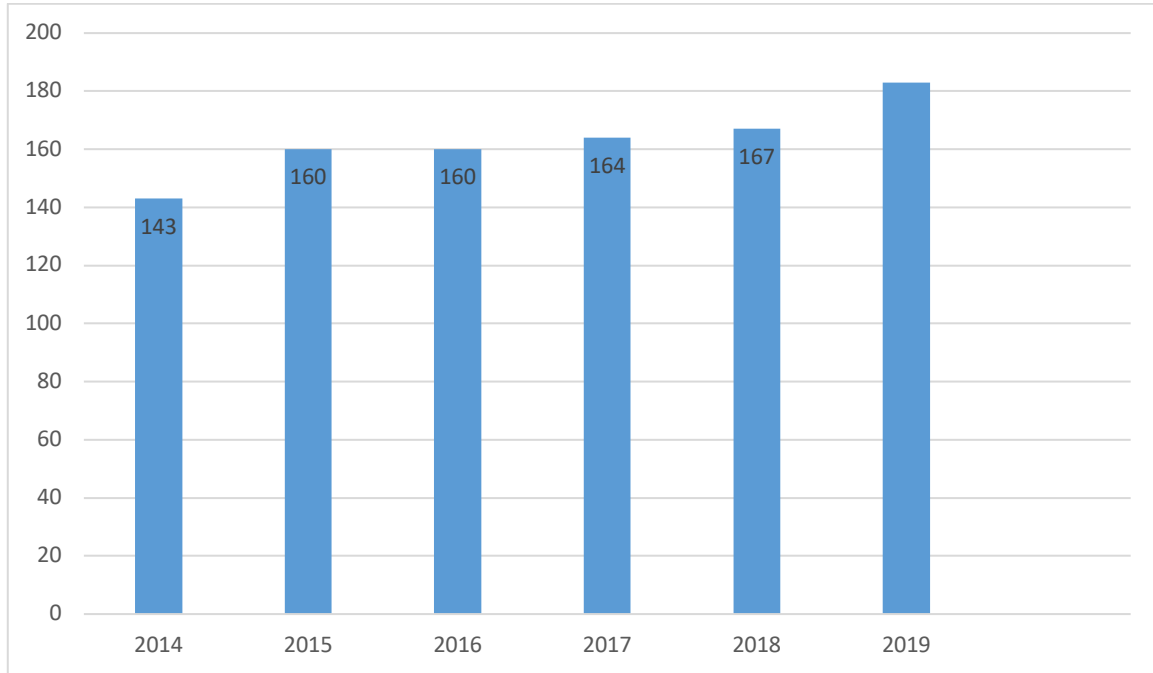
Cam	44980 kg	-
Ahşap	-	-
Karışık	1958802 kg	-
Toplam	8993587 kg	613211 kg

Ambalaj Bilgi Sisteminde 2019 yılı istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında Ambalaj Bülteninden ulaşılabilir.

Çizelge C.47 - 2019 yılında Ordu ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi,2020)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	161
Ambalaj Üreticisi Sayısı	7
Tedarikçi Sayısı	15

İlimizde kayıtlı olan ekonomik işletme sayısı 183 olup, bunların 161 tanesi piyasaya süren, 7 tanesi ambalaj üreticisi, 15 tanesi ise tedarikçi konumundadır. Piyasaya süren firmalar Bakanlığımız ambalaj bilgi sistemi üzerinden Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereği her yıl bir önceki yılın verilerini içerecek şekilde Ek-5 beyanı, ambalaj üreticileri Ek4 beyanı ve tedarikçi firmalar ise Ek-6 beyanı yapmaktadırlar.

Grafik C.26 – Yıl bazında Ordu ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2019)

2015 yılında Ek-5 Sayısı:100, 2016 yılında Ek-5 sayısı:141, 2017 yılında Ek-5 sayısı:143, 2018 yılında Ek:5 Sayısı:143'tür. 2015, 2016, 2017, 2018 yıllarında Ek-4 Sayısı:5 2019 yılında 7'dir. 2015 yılında Ek-6 sayısı:5, 2016, 2017, 2018 yıllarında Ek-6 sayısı:11, 2019 yılında bu sayı 15'tir.

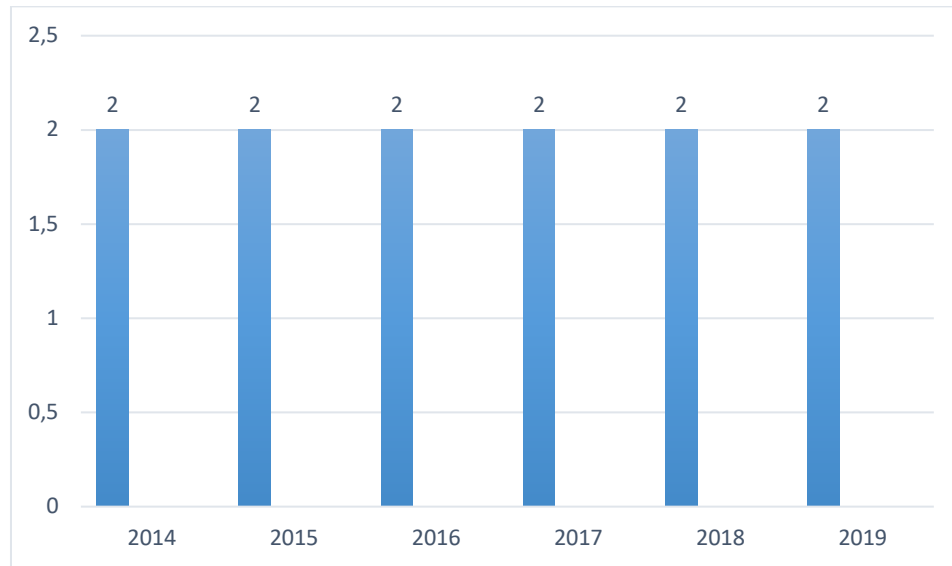
Çizelge C.48- 2019 yılında Ordu ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
4	1	2	1

Çizelge C.49 - 2019 yılında Ordu ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
2	2						

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Grafik C.27 – Yıl bazında Ordu ilinde bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

4 belediyenin atık yönetim planı bulunmaktadır.

Çizelge C.50 – 2019 yılında Ordu ilinde belediyelerin ambalaj atık yönetim planı (AAYP) durumu

(Ambalaj Bilgi Sistemi,2020)

Belediye Adı	Nüfusu	AAYP Durumu (Var-Yok)	AAYP Onay Tarihi
ALTINORDU	195816	VAR	16.05.2019
FATSA	108365	YOK-onaylı plan belediye tarafından fesih edilmiştir.	25.09.2019
GÜLYALI	8384	VAR	30.10.2019
PERŞEMBE	31362	VAR	10.09.2019

İlimizde atık getirme merkezi bulunmamaktadır.

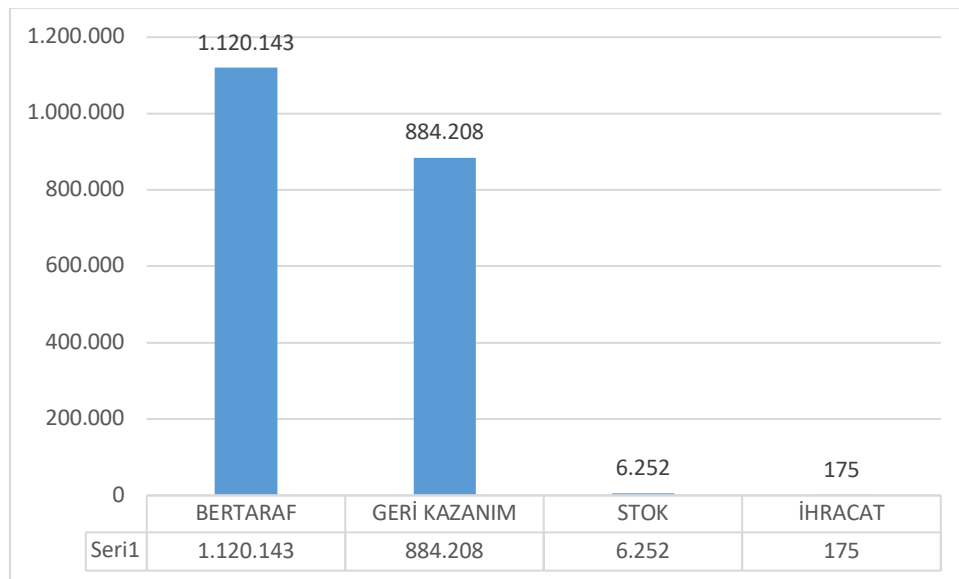
Çizelge C.51 - 2019 yılında Ordu ilinde atık getirme merkezleri ile ilgili durum
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Sahibi	Kurucu Türü (Belediye-AVM-OSB-Havalimanı-Satış Noktası vd.)	Adresi	İzin/Onay tarihi	Atık Grupları
1. Sınıf AGM	-	-	-	-	-
2. Sınıf AGM	-	-	-	-	-
3. Sınıf AGM	-	-	-	-	-

C.5. Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli atıklar; çevre ve insan için tehlike arz eden yanıcı, yakıcı, kanserojen, patlayıcı, tahriş edici ve zehirli atıkların tümüne verilen genel bir isimdir. Tehlikeli atıklar proseslerine ve kaynaklarına göre çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflar işletmelerden kaynaklanan tüm tehlikeli atıkları kapsamaktadır. Her sınıf, kendine has 6 haneli bir atık koduna sahiptir. Tehlikeli atıkların çevre ve insan sağlığına etkisiz hale getirilebilmesi için bir takım özel işlemlere tabii tutulması gerekmektedir. Ülkemizde bu işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisanslandırılmış tesislerde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca atıkların bu tesislere taşınması sırasında kullanılan araçlar bir takım özel eklentilerle donatılmış ve TSE ve Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından lisanslandırılmıştır. Lisanslı firmalar dışında tehlikeli atıkların taşınması ve işlenmesi yasaktır. Ordu İlinde Tehlikeli Atık Beyan sistemine kayıtlı lisanslı tesis bulunmamaktadır.

2018 yılında Ordu'da 2.010.778 kg tehlikeli atık beyanı yapılmıştır. Bu miktarın 1.120.143 kg'ı bertaraf edilmiş, 884.208 kg'ı geri kazanılmış ve 6.252 kg'ı stoklanmış ve 175 kg'ı ihraç edilmiştir.

Grafik C.28 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki 2018 yılında beyan edilen tehlikeli atık miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

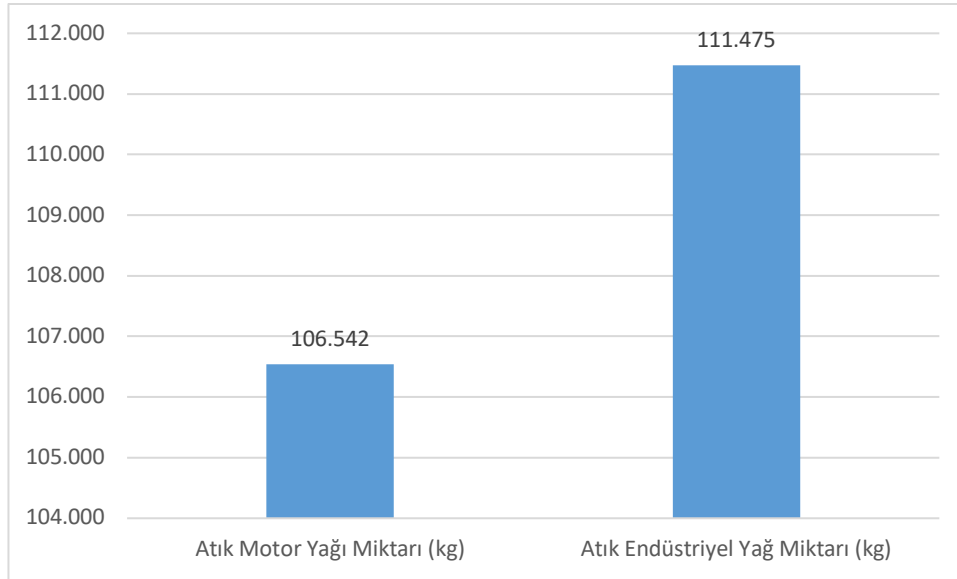
Çizelge C.52 - Ordu ilinde 2018 yılında atık işleme ve miktarı*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Atık İşleme Yöntemi Kodu	İşlemin Yapıldığı Yer	Toplam
D10	Tesis Dışı	83.983
D15	Tesis Dışı	80
D5	Tesis Dışı	96
D9	Tesis Dışı	1.035.984
R1	Tesis Dışı	122.911
R12	Tesis Dışı	440.961
R13	Tesis Dışı	113.315
R2	Tesis Dışı	21.140
R3	Tesis Dışı	900
R4	Tesis Dışı	66.392
R5	Tesis Dışı	455
R9	Tesis Dışı	118.134
-	İhracat	175
-	Stok	6.252

Atık Yönetim Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistikleri veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.6. Atık Madeni Yağlar

İlimizde faaliyet gösteren tesis ve işletmelerden kaynaklanan atık yağların (madeni ve sentetik motor, makine, şanzıman, hidrolik, gres vb.) aynı zamanda tehlikeli atık olmaları nedeni ile özel şartlar dâhilinde toplanması, depolanması, taşınması ve bertarafı/geri dönüşümünün sağlanması yönünde denetim ve izleme çalışmaları, atık madeni yağların kategorilerinin belirlenerek bu doğrultuda geri kazanım/bertaraf edilmesine ilişkin izleme çalışmaları ve atık yağ geri kazanım tesislerinin denetlenmesi/kontrolü ve Atık Yağ Beyan Formlarının üreticiden alınarak değerlendirilip Bakanlığa gönderilmesi işlemleri yürütülmektedir. 2018 yılında ilimizde 106.542 kg atık motor yağı ve 111.475 kg atık endüstriyel yağ toplanmıştır.

Grafik C.29 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde 2018 yılı atık madeni yağ toplama miktarları &*

(Atık Yönetim Uygulaması, yıl)

İl Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü'nden veri elde edilememiştir.

& Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilmektedir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
 Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

ORDU

106542

111475

Çizelge C.53 – Ordu ilinde 2019 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Geri kazanım ^{&&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (kg)
162,762	0	0	5,584	0

^{&&} Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

Atık istatistikleri Atık Yönetim Uygulaması- Atık Beyan Sistemine (TABS) atık üreticileri Atık Yönetim Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler- Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

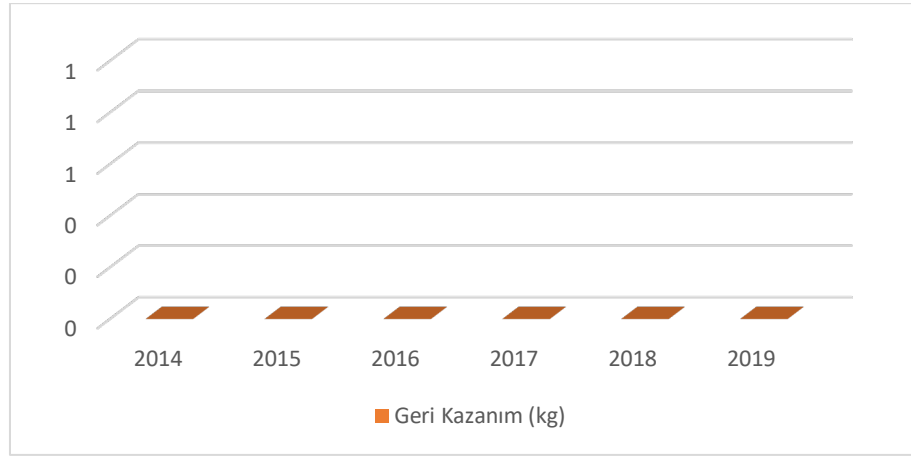
İlimizde piller TAP tarafından toplanmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları, Belediyeler ve Okullar tarafından zaman zaman yarışmalarla farkındalığın artırılması ve toplanan pil sayısının

artırılması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. İlimizde 2018 yılı için 6.938 kg atık akü, 41 kg atık pil beyanı yapılmıştır.

Çizelge C.54 – Ordu ilinde 2019 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER				
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen Geçici Depolama Alanı Sayısı	Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (kg)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
			Miktarı (kg)	%

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

Grafik C.30 – Ordu ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Çizelge C.55 – Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

2014	2015	2016	2017	2018
4.416	2.680	13.331	6.241	6.938

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.56 - Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

2014	2015	2016	2017	2018
	260	104	264	41

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

Atık istatistikleri Atık Yönetim Uygulaması- Atık Beyan Sistemine (TABS) atık üreticileri Atık Yönetim Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler- Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

19.04.2005 tarih ve 25971 sayılı “Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmelik” kapsamında, 28.11.2014 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisans almış firmalarla sözleşme imzalanmaktadır. İlgili yönetmelikte yer alan Büyükşehir Belediyesinin yükümlülükleri kapsamında Madde 8’in b bendinde yer alan “b) Sınırları dâhilinde kullanılmış kızartmalık yağ üreten işletmelerin (Değişik ibare: RG-30/03/2010-27537) çevre lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya geçici depolama izni almış toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmalarını sağlamak, buna ilişkin kayıtları ilgili valiliğe bildirmek, sözleşme yapmayanlara gerekli cezai işlemi uygulamakla” hükmü gereğince tüm il genelinde denetim gerçekleştirilmektedir ve işletmelerin imzaladığı “Bitkisel Atık Yağ Toplanması İşi Sözleşmeleri” Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne teslim edilmektedir.

Çizelge C.57 – Ordu ilinde 2018 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
	45.567	-	

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilmektedir.

Atık Yönetim Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018’i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

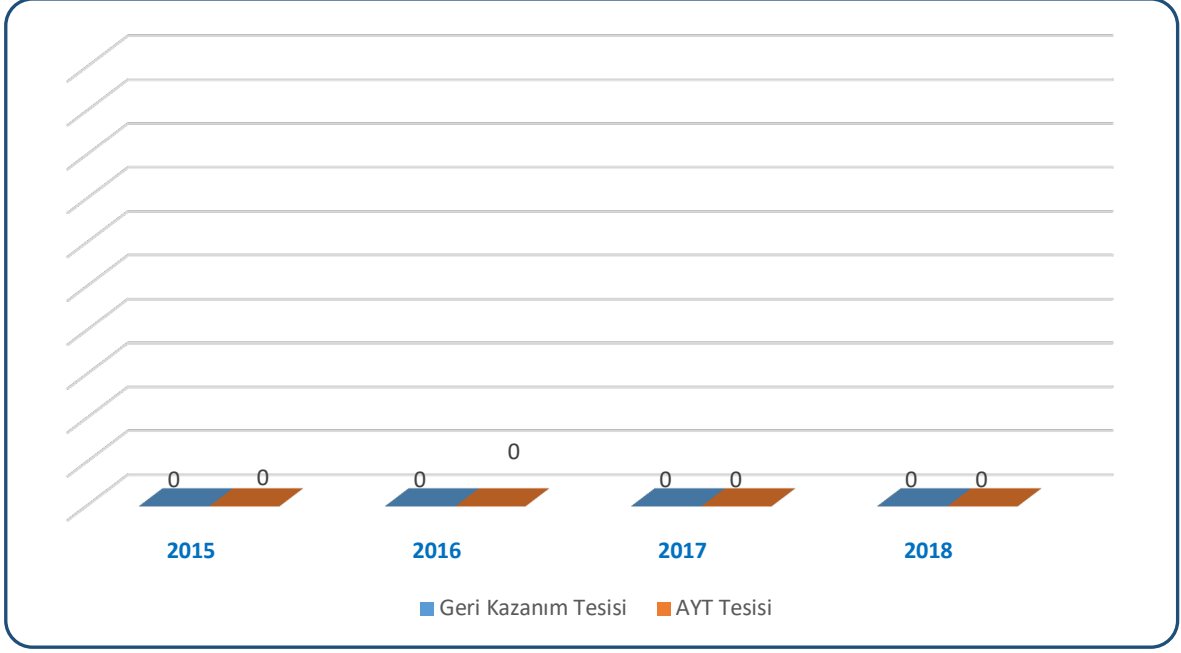
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

İlimizde 2019 yılında 15.895 kg Ömrünü Tamamlamış Lastik beyanı yapılmıştır. İlimizde “Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında lisanslı geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.58 – Ordu ilinde 2019 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
0	-	-	-	-	-

Grafik C.31 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Ordu Çevre ve Şehircilik 2019)

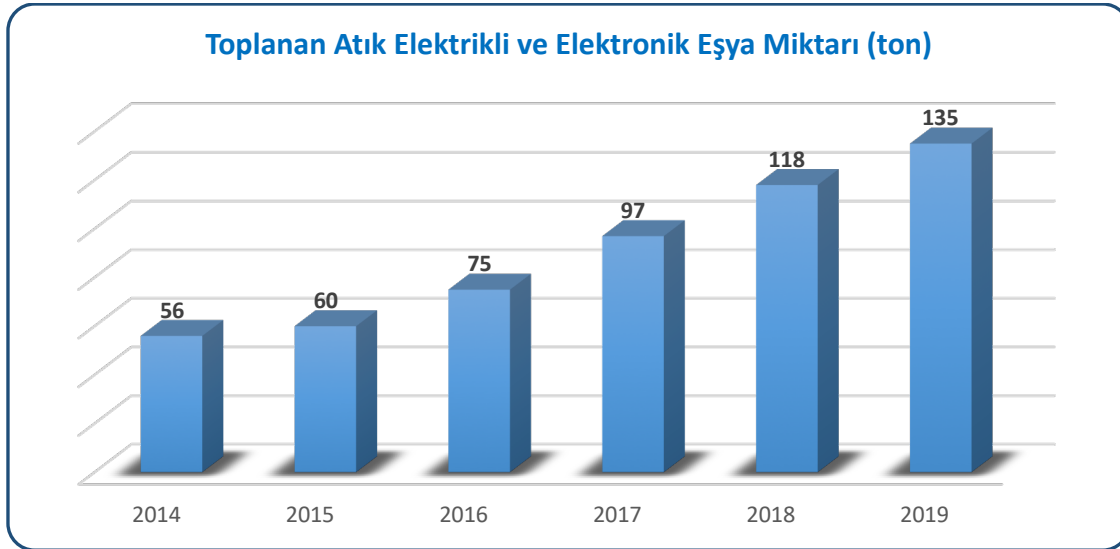
Çizelge C.59 – Yıllar itibariyle Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Geri Kazanım Tesisi	30,27	35,540	26,69	14,7	40,811	15,895
AYT Tesisi	2,145	0	2,145	0	0	0

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü (AEEE) Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (emplantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

Grafik C.32- Ordu ilinde yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)

(Kaynak, yıl)

İl Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü'nden veri elde edilememiştir.

İlimizde AEEE işleme tesisi veya getirme merkezi bulunmamaktadır. 2019 yılında 38.980 kg elektrikli ve elektronik ekipman atığı toplanmıştır. İlimizde AEEE işleme tesisi veya getirme merkezi bulunmamaktadır

Çizelge C.60 – -Ordu ilinde 2019 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri Sayısı	Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-	-	38,980	-	

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında ilde Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında İlimizde 2 ekonomik operatörle anlaşmalı olan 2 adet ömrünü tamamlamış araç teslim yeri bulunmaktadır. 2018 yılı içerisinde Ordu ilinde faaliyet gösteren ÖTA Teslim Yerleri tarafından 285 adet hurda araç ekonomik operatörleri gönderilmiştir.

Çizelge C.61 – Ordu ilinde 2019 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
2			

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimiz sınırları içerisinde İl Müdürlüğümüz tarafından TAT Belgesi düzenlenmiş 12 adet işletme bulunmaktadır. İlimize ait 2018 yılına ilişkin veriler aşağıda verilmektedir.

Çizelge C.62 – Ordu ilinde 2018 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Atık İşleme Yöntemi Kodu	İşlemin Yapıldığı Yer	Toplam
D10	Tesis Dışı	8.500
D5	Tesis Dışı	134
R1	Tesis Dışı	6.880
R12	Tesis Dışı	1.894.575
R13	Tesis Dışı	185
R4	Tesis Dışı	783.863
R9	Tesis Dışı	985.680
-	Stok	725.521

Atık Yönetim Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler-Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik" in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, "**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**" olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

İlde demir çelik sektörü bulunmamaktadır.

Çizelge C.63– Ordu ilinde 2019 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-
TOPLAM	-	-	-

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.

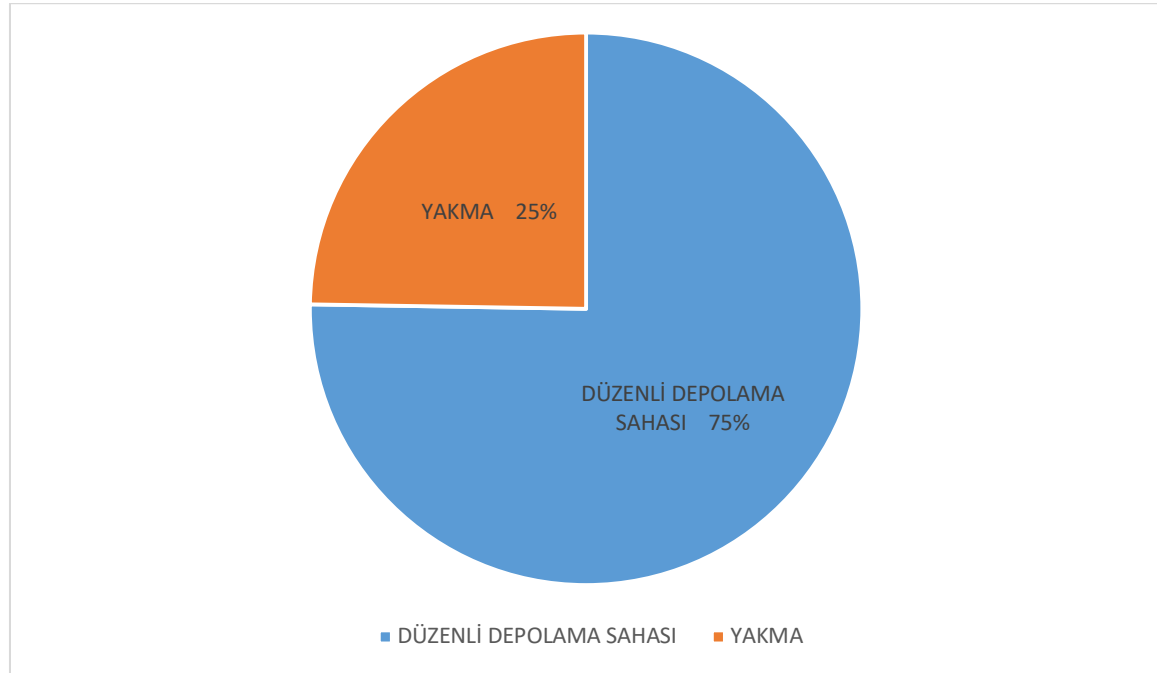
Çizelge C.64–Ordu ilinde 2019 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Termik Santralin Adı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
-	-	-	-
TOPLAM	-	-	-

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Durugöl Atıksu Arıtma Tesisinde arıtma çamurları kurutma ünitesi mevcut olup çamur %95 oranı kuruluğuna kadar kurutulmaktadır. 720 ton/yıl (Durugöl AAT %85 kuru çamur) kurutulan çamurlar çimento fabrikası tarafından yakılmaktadır. Ünye Doğu ve Batı Atıksu Tesislerde ise %25 oranı kuruluğuna kadar kurutulmaktadır. 2190 ton/yıl (Ünye Doğu, Ünye Batı AAT %25 kuru çamur) Çaybaşı Katı Atık Düzenli Depolama Sahasına gönderilmektedir. İlimizde başka bir çamur kurutma işlemi yapılmamaktadır.

Grafik C.33 – 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi, 2019)

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde oluşan tıbbi atıklar İlimiz, Ünye İlçesinde bulunan Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisine gönderilmektedir.

Çizelge C.65 – 2019 yılında Ordu sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2020)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Kg/yıl	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın
Ordu Büyükşehir Belediyesi	X		2		961333		X		X	

Çizelge C.66 – Ordu ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	543	709	832	1.112,72	1.047,62	961.333

C.14. Maden Atıkları

İlimizde Maden Atıkları Yönetmeliği hükümleri gereği maden atıkları ile ilgili Atık Yönetim Planları firmalar tarafından İl Müdürlüğümüze gönderilmiş olup yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte olup konuya ilişkin ayrıntılı veri elde edilememiştir.

Çizelge C.67 – Ordu ilinde 2019 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Sade bir anlatımla İldeki atık/atık yönetimi ile ilgili genel bir değerlendirme yapılmalı ve aşağıda verilen çizelge doldurulmalıdır

İlimizde oluşan evsel nitelikli atıkların depolanması amacıyla düzenli depolama sahası çalışmaları devam etmektedir. Vahşi depolama alanlarının bir kısmı halen kullanılmakta olup bir kısmında ise rehabilitasyon çalışmaları devam etmektedir. Bölgenin dağınık bir yerleşim düzeninde olması ve engebeli olması nedeniyle düzenli depolama alanlarının belirlenmesi ve yapılması bölge genelinde sorun oluşturmaktadır. Ayrıca dağınık yerleşmeler atıkların düzenli bir şekilde toplanmasını zorlaştırmaktadır. İlçelerde kurulacak aktarma istasyonları ve kurulacak diğer tesisler sayesinde önümüzdeki yıllarda atıkların vahşi depolanmasının önüne geçileceği ve geri kazanımının artacağı düşünülmektedir.

Ayrıca tesislerden kaynaklı atıkların kayıt altına alınması ile ilgili olarak gerekli çalışmalar yapılmaya devam etmektedir. Ancak işletme sahiplerinin ilgisizliği, bilgisizliği ve önem sıralarının farklı olması nedeniyle kayıt sisteminin oluşturulması çalışmaları çok hızlı ilerleyememektedir. Vatandaşlarımızın da bu konuda bilinçlenmeleriyle bu bölümde açıklamaya çalıştığımız tüm atıklarla ilgili daha çok bilimsel veriye erişme olanağı sağlanacak bu sayede çevre kirliliklerinin en az düzeye inmesi sağlanacaktır

Çizelge C.68 – 2019 yılı itibariyle Ordu ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	0
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	12
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	0
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	0

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması
Ambalaj Bilgi Sistemi
(...) Büyükşehir Belediyesi/Belediyesi Başkanlığı
Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla yükümlüdür.

Ordu ilinde 2019 yılında, BEKRA bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri Çizelge Ç.66’da yer almaktadır.

Çizelge Ç.69 – Ordu ilinde 2019 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(BEKRA Sistemi, 2019)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	4
Üst Seviye	3
TOPLAM	7

Ordu ilinde 2019 yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları Çizelge Ç.67’de yer almaktadır.

Çizelge Ç.70 – Ordu ilinde 2019 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Denetim Verileri, 2019)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	4
Üst Seviye	15
Kapsam Dışı	24
TOPLAM	43

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında bulunan işletmeler seviye durumları dikkate alınarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün birleşik, planlı ve ani denetimler kapsamında denetlenmektedir.

Kaynaklar

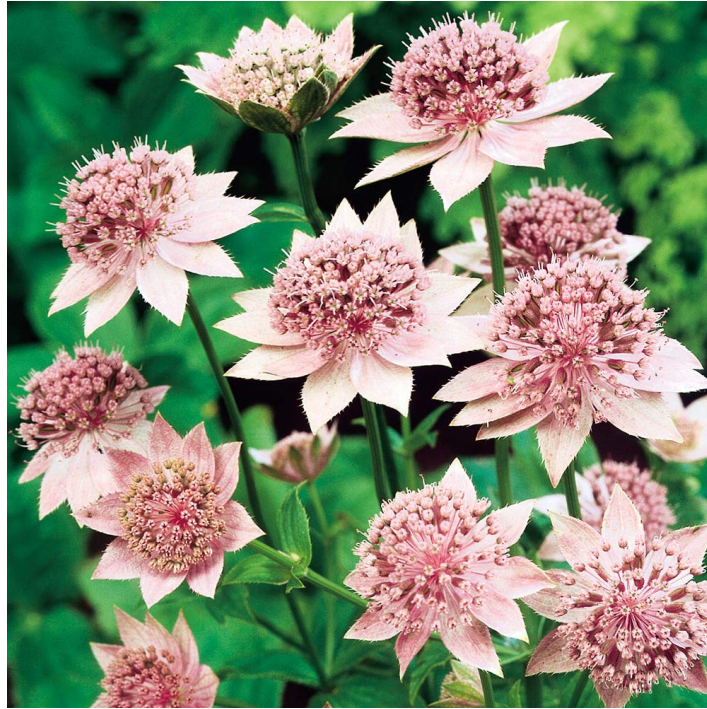
- BEKRA Bildirim Sistemi
- Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Ordu, fitocografik olarak Avrupa - Sibirya floristik bölgesinin Oksin kesiminde bulunmaktadır. Ordu'daki habitat tiplerine göre; en fazla görülen habitat tipi orman ve yarı orman doğal yapılar olup, en az görülen habitat tipi ise sulak alan sahalardır.

Ordu'da bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 1833 damarlı (vasküler) bitki türü tespiti yapılmıştır. Bu türlerin 172 tanesi endemiktir (Tarım ve Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü Ordu Şube Müdürlüğü).

Resim D.1 – Dağ Yıldızcası - *Astrantia maxima*

(Kaynak: <https://www.jparkers.co.uk/3-astrantia-maxima-1010447>)

D.2. Fauna

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 16 familyaya ait 32 memeli türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinde herhangi bir endemik türe rastlanmamıştır. Bu türlerden; 2 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-II (Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri) ve 3 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-III'te (Korunması Gereken Hayvan Türleri) yer alırken geri kalan 27 tür liste dışıdır. Bu türlerden; IUCN Red List göre 1 tanesi NT (Tehtide Yakın) ve 1 tanesi VU (Hassas) kategorisinde yer almaktadır. 30 tür kategori dışıdır. Bu türlerden; 1 tanesi CITES Ek-I (Nesli Tehlike Altına Olan ve Ticareti Tamamen Yasak Olan) ve 1 tanesi ise CITES Ek-2 (Nesli Tehlike Altına Olmayan ve Ticareti Belli Esaslara Bağlanan) litesinde yer almaktadır. 30 tür liste dışıdır (Tarım ve Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü Ordu Şube Müdürlüğü)

Mevcut ise yöresel/endemik hayvanların resimleri rapora eklenmelidir (ör., Resim D.3).

Resim D.2 - Su Samuru (*Lutra lutra*)

(Kaynak: <https://evrimagaci.org/su-samuru-lutra-lutra-7682>)

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

D.3.1. Ormanlar

Ordu İli genelinde orman varlığı yayılışına bakıldığında farklı ekolojik değişimler görülmez. Ancak bazı bitki türlerinin yayılış bölgeleri sınırlarının il coğrafyasında bulunması nedeniyle istisna sayılacak ekolojik bazı değişiklikler görülür.

Ülkemiz ormanlarının önemli meşcerelerinden, Doğu Ladininin meşçere sınırı olan Melet havzasının doğu kısmı il genelinin ekolojik yapısından farklılık arz eder. Ayrıca Tokat ve Sivas illerine yakın dağlık ve platoların oluşturduğu orman ekolojisi kıyı bandından farklı ekolojik yapıya sahiptir. Bu ekolojik çeşitlilikten dolayı il orman varlığı ve alt örtü diye tabir edilen otsu ve odunsu yapı çeşitlilik bakımından oldukça zengindir. Ordu ili genelinde orman alanlarının mülkiyeti devlete ait olup özel şahsa ait oluşan orman alanları yok denecek kadar azdır. Orman alanlarının mülkiyetiyle ilgili olarak Kadastro Genel Müdürlüğüne bağlı birimler ve Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne ait elemanlarca ölçüm çalışmaları halen yürütülmektedir. Bu bağlamda orman alanlarının mülkiyet durumları ölçüm sonuçlarına göre daha iyi değerlendirilip mutlak bir sonuç verilebilecektir.

D.3.2. Milli Parklar

Ordu ilinde milli park bulunmamaktadır.

D.3.3. Tabiat Parkları

İlimizde iki adet Tabiat Parkı bulunmakta olup bunlar Ulugöl ve Çınarsuyu Tabiat Parkı'dır.

Ulugöl Tabiat Parkı, Ordu İli, Gököy İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 26,56 hektarlık alana sahip Ulugöl Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 74 km. Gököy İlçe Merkezine

yaklaşık 15 km. mesafede bulunmaktadır.1198 – 1277 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Süleymaniye Köyü, güneyde Yuvapınar Köyü, batıda Haruniye Köyü ve Uzuneriş Yaylası ile çevrilidir.

Çınarsuyu Tabiat Parkı, Ordu İli, Ünye İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 6,72 hektarlık alana sahip Çınarsuyu Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 73 km. Ünye İlçe Merkezine yaklaşık 10 km. mesafede bulunmaktadır.1.5 – 2.5 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Karadeniz, güneyde Samsun – Ordu Karayolu, batıda Atmaca Deresi, doğuda Çınarsuyu Deresi ile çevrilidir.

D.4. Çayır ve Mera

4342 sayılı Mera Kanununun 14. maddesi kapsamında yapılan tahsis amacı değişiklikleri, Özel mülkiyet kapsamında açılan davalar ile ilgili mahkeme kararları, Orman İdaresi tarafından açılan davalar neticesinde, davaya konu mera, yaylak ve kışlakların orman toprağı olarak tescil edilmesi ilde mevcut mera, yaylak ve kışlak alanlarının yıllar içerisinde azalmasının başlıca sebepleri olarak görülmektedir. Bunun yanında mülkiyeti hazineye ait olan, “ham toprak”, “hali arazi” gibi taşınmazların incelenmesi sonucunda 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 5 inci maddesinin “b” bendi kapsamında mera, yaylak, kışlak olarak değerlendirilmesi mümkün olmaktadır (Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü).

Ordu ilinde tahdit çalışmaları sonucu belirlenen obalar ve büyüklükleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Çizelge D.71 – Ordu ili mera alanları

(Kaynak: Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

İlçe Adı	Mevkii	Mera Alanı (ha)
Akkuş	KARAMACASI	4,78
Akkuş	CEKICOBABA	23,98
Akkuş	MUHACIROBA	35,93
Akkuş	KISRAKEGREGI	46,38
Akkuş	DEREOBA	45,76
Akkuş	ÇEREZLER MAH.	10,81
Akkuş	ITKESER	22,93
Akkuş	GOLLUCE	13,21
Akkuş	CORAKDUZU	43,67
Akkuş	KERTİL	2,48
Akkuş	K.GOKCEBEL	28,75
Akkuş	BOĞMALIK	0,15
Akkuş	KERTİL	10,41
Akkuş	KÜÇÜK GÖKÇEBEL	1,04
Akkuş	B.GOKCEBEL	78,73
Akkuş	ARGAN	233,37
Akkuş	TASKESIGI	437,23
Akkuş	GEYIKOBA-ARDIC	479,22
Akkuş	BATAKLIK VE SEVDALI KIRIĞI	1,78
Akkuş	BOGMALIK	45,13
Akkuş	YENİKÖY	24,82
Akkuş	ARGANALTI	10,58
Akkuş	SICRAMATAS	18,13

Akkuş	YELKIRIGI	10,31
Akkuş	KUSPINAR	24,45
Akkuş	MEŞEYATAK	1,61
Akkuş	CUKURAGIL	0,73
Akkuş	GEYIKOBA	15,13
Akkuş	PINARALAN	17,30
Akkuş	ULUDUZ	10,91
Akkuş	TASAGIL	11,68
Akkuş	KOSENINTUZLASI	1,83
Aybastı	ARMUTLU	38,49
Aybastı	AFURCUK	69,61
Aybastı	ESENLİ YAYLASI	570,08
Aybastı	PERŞEMBE YAYLASI	264,36
Aybastı	BUYUKALAN	209,67
Aybastı	ORTAKOY	359,06
Aybastı	YENIOBA	335,41
Aybastı	GERMASOV	84,82
Aybastı	KIZILOTLUK	134,51
Aybastı	ALACALAR	417,32
Aybastı	AGLIOBA	100,85
Aybastı	BEYLERLİ	107,60
Aybastı	SARIYER	300,85
Aybastı	KIZKAYASI	233,51
Aybastı	MEHMETPASA	33,51
Aybastı	BESDAM	184,17
Aybastı	YELVE	125,96
Aybastı	BELEN	161,83
Aybastı	UZUNDERE	208,00
Aybastı	ECELI	22,76
Aybastı	KAYADİBİ	36,94
Aybastı	KARAY	242,58
Aybastı	SIRAC	74,47
Aybastı	KUTLULAR	292,22
Fatsa	TEPE	0,06
Fatsa	BOZDAGI	0,17
Fatsa	BOZDAĞI	0,33
Fatsa	YUKARIMAHALLE(BOZDAĞI)	1,32
Fatsa	CAMİ YANI	0,06
Gölköy	KIRANOBA	61,65
Gölköy	CARIKCIKARTAN	147,21
Gölköy	KALE	190,34
Gölköy	SIRGANLI	2,45
Gölköy	GÜLEÇUKURU	0,30
Gölköy	KUZUHORUSU	7,77
Gölköy	EMIRLER	34,95
Gölköy	ÇEVİRME ALANI	14,64
Gölköy	GÖLCÜVEZ	53,73
Gölköy	SARICA	0,76
Gölköy	İBRİCEK	27,21
Gölköy	AYDOGAN	143,47
Gölköy	HARUNİYE-AYDOĞAN	16,65
Gölköy	MURATCIK-DOSEK	24,31

Gölköy	UZUNBORA	81,30
Gölköy	MURATCIK	98,54
Gölköy	SIRIKLI	358,08
Gölköy	HOSGADEM	60,98
Gölköy	CIKRIK	28,84
Gölköy	TAMALAN	196,15
Gölköy	ULUVAHTA	49,10
Gölköy	YELLICE GERIC	34,55
Gölköy	ÇORAKALAN-ACISU	48,36
Gölköy	AHMETLI	62,08
Gölköy	KARATEPE	14,35
Gölköy	CAKMAKBELENT	20,60
Gölköy	SEYİT	117,66
Gölköy	MAHMUDIYE	555,09
Gölköy	KARAHASAN	8,73
Gölköy	SULEYMANIYE	20,74
Gölköy	KIZILTOPRAK	251,31
Gölköy	GUZKÖY-ATÖLÜSÜSTÜ	1,74
Gölköy	GUZKÖY	16,87
Gölköy	YEMİŞGEN	108,38
Gölköy	ÇARIKÇIKARTAN-IHLAMUS	5,35
Gölköy	IHLAMUS-YEMİŞGEN	30,81
Gölköy	CAVDAR	733,25
Gölköy	GOLKIRAGI	69,59
Gölköy	CAYIRALAN	3,55
Gölköy	SIHMAN	82,41
Gölköy	MEŞEALAN	2,09
Gölköy	HARUNIYE	86,26
Gölköy	GUZKÖY-CİBİLİYAZLIK	3,16
Gölköy	TASLIALAN	14,39
Gölköy	CİBİLİYAZLIK	117,11
Gölköy	ESKİOBA-KUYLUÇ	3,57
Gölköy	AVUT TEPESİ	33,17
Gölköy	YARONU	11,90
Gölköy	TAHTASAYVAN	22,69
Gölköy	DARAKDA	145,16
Gölköy	KÖKDERE	0,12
Gölköy	KURUAGAC	3,89
Gölköy	ALANYURT-TARAKLI	5,71
Gölköy	ALANYURT	83,20
Gölköy	TARAKLI	42,71
Gölköy	CİBİLİYAZLIK	3,04
Gölköy	HOŞGADEM-CİBİLİYAZLIK	9,83
Gölköy	CORAKALAN	27,82
Gölköy	SIRGANLI-KOKLUALAN	80,56
Gölköy	KÜRTYURDU	1,52
Gölköy	ESKİOBA	7,34
Gölköy	DEREALAN	27,23
Gölköy	UZUNBORA-KURUAĞAÇ	11,52
Gölköy	HÜLÜR-SÜLEYMANIYE	24,10
Gölköy	HARUNIYE-AYDOGAN	234,15
Gölköy	KESALAĞI	8,19

Gölköy	YOKUSBASI	23,75
Gölköy	AYIKARASI	0,18
Gölköy	KARYATAĞI	14,98
Gölköy	SULEYMANİYE	1,47
Gölköy	MAHMUDİYE-PELİTSEKİ	16,06
Gölköy	HASANPAŞA AĞILI	84,53
Gölköy	HÜLÜR-BAYDARLI	162,20
Gölköy	BARDAKCI GUZRESİ	22,91
Gölköy	TAHTALIK-ACISU	21,53
Gölköy	CİHADİYE	26,32
Gölköy	GEYIKLIGOL	5,55
Gölköy	SÜLEYMANİYE	65,87
Kabadüz	MADEN YAYLASI	121,69
Kabadüz	SEYIT	93,80
Kabadüz	HUMMETLI	124,67
Kabadüz	KALEBOYNU YAYLASI	15,04
Kabadüz	ULUBEY	51,13
Kabadüz	A.YELIMKARA	103,43
Kabadüz	ILICALA	134,59
Kabadüz	KESKAYA	414,55
Kabadüz	ORTAOBA	441,23
Kabadüz	YAPRAKBASI	512,88
Kabadüz	GÜZLEK	113,38
Kabadüz	TURNALIK	356,40
Kabadüz	KABALAK	137,38
Kabadüz	TOSUNALANI	2,27
Kabadüz	TASBASI	4,36
Kabadüz	DUDUYALAK	23,55
Kabadüz	BEŞİKTAŞ YAYLASI	51,63
Kabadüz	ARPALIK	162,40
Kabadüz	ORTAOABA	204,67
Kabadüz	Y.YELIMKARA	292,71
Kabadüz	INBOYNU	1.009,38
Kabadüz	BESIKTAS	6,82
Kabadüz	SARIOBA	45,51
Kabadüz	SINANLI	282,11
Kabadüz	KISRAKALANI	29,83
Kabadüz	HORLAK	600,95
Kabadüz	TEKKE	227,38
Kabadüz	ILICALA	278,75
Kabadüz	KAYABASI	445,06
Kabadüz	UZUNCAEN	489,41
Kabadüz	ERTAS	715,61
Kabadüz	OKUZCULER	16,28
Kabadüz	SUSUZ	285,64
Kabadüz	EMİNAGA YAYLASI	0,68
Kabadüz	TAŞBAŞI	9,16
Kabadüz	CAMISALANI	23,54
Kabadüz	ÇELİKKIRAN YAYLASI	31,80
Kabadüz	ORDULU	117,71
Kabadüz	EMİNAGA YAYLASI	147,33
Kabadüz	DEGIRMENBASI	160,73

Kabadüz	KARLIDERE	208,34
Kabadüz	CAMCALAGA	218,92
Kabadüz	SECEK	266,05
Kabadüz	DEREYURT	723,62
Kabadüz	TAHTALI GUZLEGI	1,80
Kabadüz	TAHATALIGUZLEGI	6,62
Kabadüz	OSMANALAN	27,21
Kabadüz	KABADUZ	145,65
Kabadüz	GAVURBUKU	49,17
Kabadüz	TOSUNALAN YAYLASI	46,26
Kabadüz	KAVAKLICA	202,87
Kabadüz	GAVURBÜKÜ YAYLASI	205,97
Kabadüz	MADEN	337,64
Kabadüz	MUSAKIRIK	16,15
Kabadüz	MARTALANI	78,13
Kabadüz	ESKIBAGLAR	160,35
Kabadüz	YUNDALAN	355,94
Kabadüz	SOGANOZU	434,79
Kabadüz	TAHTALIGUZLEGI	5,34
Kabadüz	ASAGIGERCE	29,75
Kabadüz	KARACATAŞ	122,89
Kabadüz	KOCAGILI	128,49
Kabadüz	YASSIYURT	909,24
Kabadüz	GOLARDI	387,13
Kabadüz	KARAASLAN	15,73
Kabadüz	YUKARI GERCE	9,36
Kabadüz	EVREK	32,73
Kabadüz	KALEBOYNU	46,74
Kabadüz	YUNDALAN CENİĞİ	51,14
Kabadüz	ARMUTALANI	65,94
Kabadüz	FORU	314,17
Kabadüz	KARAMANSULUMU	481,90
Kabadüz	ARAPTAMI	509,09
Kabadüz	AŞUT	584,35
Kabadüz	BEYTAM	657,87
Korgan	KORGAN	692,55
Korgan	YAKACIK	144,27
Korgan	EGRİCESU	163,70
Korgan	GOLTEPE	808,66
Korgan	YALMAN	107,07
Korgan	COBANTEPE	202,16
Korgan	TEPEALAN	206,63
Korgan	CAYIRKENT	360,00
Korgan	OSMANKULU	325,65
Korgan	KARAOCUK	10,29
Korgan	ADATEPE	317,38
Korgan	ABSUT	130,82
Korgan	CILIZLARYANI	31,30
Korgan	GECIOBASI	263,44
Korgan	URMELI	517,52
Korgan	KURTUNLU	84,68
Kumru	TAMYANI	26,50

Kumru	YALIN	299,23
Kumru	ARALIK	296,42
Kumru	DEĞİRMENBAŞI	3,41
Kumru	DUZDAG	101,40
Kumru	GUCUKGERIS	470,27
Kumru	SARICICEK	570,50
Kumru	MENTES	68,18
Kumru	AKKANCIK	189,15
Kumru	FIRINÖNÜ	215,42
Kumru	DUZOBA	349,06
Kumru	DEĞİRMEN BAŞI	1,77
Kumru	CAMBAZ	72,43
Kumru	KURTALAN	277,42
Kumru	AMBARKAYA	282,66
Kumru	KARAMEHMETLI	172,88
Kumru	DEPER	475,31
Mesudiye	ARICILAR	139,85
Mesudiye	ITKIRILDIGI SIRTI	0,81
Mesudiye	ASIKLI	0,26
Mesudiye	ULUOCAK	5,67
Mesudiye	BAYIRKOY	329,46
Mesudiye	HERIKSE	163,92
Mesudiye	GOKCUKUR	140,81
Mesudiye	ELMAPINARI	186,31
Mesudiye	FIYAZ	90,45
Mesudiye	DUZLER	18,37
Mesudiye	BOĞAYURDU	9,76
Mesudiye	GUZELCE	13,55
Mesudiye	HERKOZU	453,55
Mesudiye	KARACAOREN	356,37
Mesudiye	TASTEKNE	107,67
Mesudiye	SAKARALAN	11,46
Mesudiye	YOLAGZI	9,24
Mesudiye	TOPCAM	27,86
Mesudiye	GOLYANI	27,46
Mesudiye	DURSUNLU	198,46
Mesudiye	GOLDUZU	5,75
Mesudiye	TOPÇAM/KÖŞE	5,59
Mesudiye	KOSE	120,81
Mesudiye	UCYOL	404,63
Mesudiye	ÖTEGEÇE	3,32
Mesudiye	GOKNAR	52,82
Mesudiye	YESILCE	364,53
Mesudiye	CAGMAN	29,06
Mesudiye	KIZILAGAC	415,18
Mesudiye	ASAGIFALDACA	314,57
Mesudiye	YUKARIFALDACA	400,98
Mesudiye	YUVALI	96,43
Mesudiye	MUTLUKAYASI	11,11
Mesudiye	ABDILI	26,30
Mesudiye	KALECAYIR	6,03
Mesudiye	ELMABUKU MAHALLESİ	0,38

Mesudiye	KOCALAN TEPESI	13,42
Mesudiye	CARDAKLI	42,30
Mesudiye	CULE	111,16
Mesudiye	DAYILI	246,60
Mesudiye	DAĞYAYLA	16,11
Mesudiye	ESATLI	290,32
Mesudiye	YAZILAR	31,53
Mesudiye	GUVENLI	19,84
Mesudiye	ILISAR	89,91
Mesudiye	HACILAR	63,96
Mesudiye	MUSALI	22,91
Mesudiye	GÜLLE	0,74
Mesudiye	DOMUZOREN	2,25
Mesudiye	ORTAALANI	6,80
Mesudiye	YENİCEOBA (MANCINIK YAYLASI)	9,65
Mesudiye	YAYLACIK	68,47
Mesudiye	GÖLTARLASI	1,15
Mesudiye	BAYRAKLI	414,02
Mesudiye	ITKIRILDIGI TEPESI	1,16
Mesudiye	ATESLIK SIRTI	3,25
Mesudiye	BEYSEKI SARIYAYLA	42,14
Mesudiye	KASUSTU	8,48
Mesudiye	ASAGIYAYLA	1,53
Mesudiye	SOBUCE	29,14
Mesudiye	EĞRİÇEK YAYLASI	21,97
Mesudiye	KIYIYURT	394,00
Mesudiye	ILISANA	29,65
Mesudiye	ULUGOL	73,35
Mesudiye	TAVARA	235,99
Mesudiye	ARIKMUSA	2,11
Mesudiye	BATMU	12,84
Mesudiye	BEYSEKI	187,33
Mesudiye	GOLYAYLA	775,67
Mesudiye	CELAL	422,51
Mesudiye	ORTADAG	3,05
Mesudiye	FIRINBELI	2,86
Mesudiye	SAİPLER	5,76
Mesudiye	SARIYAYLA	133,46
Mesudiye	KIRIKBAŞI ALANI YAYLASI	12,49
Mesudiye	TASARASI	34,58
Mesudiye	SEKÜ	0,23
Mesudiye	KABAKTEPE	46,46
Mesudiye	ÇAN	0,16
Mesudiye	YELLICE SIRTI	2,64
Mesudiye	KONAKDUZU	13,54
Mesudiye	YENIYAYLA	349,51
Mesudiye	KARAAGAC MEZRA	99,55
Mesudiye	ALACA	24,31
Mesudiye	YAZI	83,73
Mesudiye	DAMARLI	101,42
Mesudiye	TUZTAŞI	8,05
Mesudiye	ESKIPANCI	257,70

Mesudiye	AHBUN	5,24
Mesudiye	KÖYCİVARI	6,99
Mesudiye	DELIHUSEYİN	31,02
Mesudiye	YEVELİ ORTAK	5,39
Mesudiye	ESKİDIR	79,14
Mesudiye	ROSPENE	265,88
Mesudiye	YEVELİ	1.197,71
Mesudiye	GOCBEY	0,44
Mesudiye	CUKURALAN	58,28
Mesudiye	GERGECİ	54,79
Mesudiye	SİVRİKKIRIK TEPE	37,52
Mesudiye	KEYİFALAN	38,22
Mesudiye	KÖYİÇİ	0,14
Mesudiye	EGRICEK	7,78
Mesudiye	TASLICUKUR	80,16
Mesudiye	KÖYÖNÜ	3,14
Mesudiye	YILDIRIM	47,45
Mesudiye	PAZARYOLU	13,80
Mesudiye	ARMUTÇALAN	7,44
Mesudiye	SIKKUZU GÜZLESİ	1,00
Mesudiye	KUYLUÇ	8,24
Mesudiye	ARPAALAN	7,42
Mesudiye	YOLBAKİMEVİ YANI	0,43
Mesudiye	ZİLE	863,76
Mesudiye	CUKUR	13,31
Mesudiye	KARAAGAC	16,76
Mesudiye	BAGLAMA	258,62
Mesudiye	SAHANLIBASI	0,63
Mesudiye	PARCI	8,89
Mesudiye	SULUMU	149,69
Mesudiye	ARMUT KOLU	169,30
Ulubey	KARAKOCA	0,73
Ulubey	DOMUZASARI	3,26
Ulubey	GAGMANBOGAZI	3,51
Ulubey	GÖLLER YANI	26,01
Ulubey	KİRAZ TAMI	0,75
Ulubey	SEKEROLUK	13,69
Ulubey	CUBUKLU	0,13
Ulubey	GÖRENEZ	7,38
Ulubey	KOVANLIK YANI	3,36
Ulubey	GÖKALİ KIRIĞI	3,14
Ulubey	BOĞA GÖLÜ	33,79
Ulubey	KIZILOT	9,13
Ulubey	KIRIKBAŞI	1,73
Ulubey	EVLİYA TEPESİ	15,45
Ulubey	DİRA KİRAZ	0,52
Ulubey	AVUT	2,57
Ulubey	MAHMAT	4,94
Ulubey	KONAK DÜZÜ	8,60
Ulubey	ÇAKALIN YERİ	1,61
Ulubey	BASCARDAK	5,96
Ulubey	CAGLAYAN	21,70

Ulubey	KÖY MERASI	0,54
Ulubey	CUKURTARLA	0,41
Ulubey	HANE KİRAZ YANI	0,46
Ulubey	MURAT OĞLU YERİ	0,80
Ulubey	KARDESLER	2,23
Ulubey	TEPEBAŞI	0,17
Ulubey	AGINEK	9,40
Ulubey	DİKYOL	0,63
Ünye	YETGERLİ	0,08
Ünye	TASLAKLI	0,08
Ünye	BAHÇE	0,02
Ünye	ZEMBEK	1,30
Ünye	ANCALI	0,02
Ünye	YIGITLER	0,03
Ünye	DÖŞEMEDİBİ	1,63

D.5. Sulak Alanlar

Ordu ilinde 1 adet sulak alan bulunmakta olup, Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı, Ordu İli, Mesudiye İlçesi, Dayılı Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır.173,35 hektarlık tampon bölge alanına (tescil sınırı) sahip Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 120 km. Mesudiye İlçe Merkezine yaklaşık 23 km. Dayılı Mahallesine ise yaklaşık 6 km. mesafede bulunmaktadır.1560 – 1578 rakımları arasında bulunan Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı; kuzeyde Dayılı Köyü Köyü, güneyde Sarıkaya Köyü, batıda Çavdar Köyü ve Yenisan Köyü ile çevrilidir. Alanın merkez koordinatları Y:393958 / X:4470370'dir (Tarım ve Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü Ordu Şube Müdürlüğü,2019).

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.6.1. Tabiat Anıtları

İlimizde tabiat anıtı bulunmamaktadır.

D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İlimizde tabiatı koruma alanları bulunmamaktadır.

D.6.3. Anıt Ağaçlar

İlimizde 18 Adet tescilli anıt ağaç, 2 Adet tescilli Anıt Ağaç Topluluğu(Altınordu İlçesi-Güzelyalı Mahallesi Eski Diş Hekimliği Fakültesi Yerleşkesi(16 Ağaç) ile Gökçöy İlçesi-Özlü Mahallesi(11 ağaç)) yer almaktadır. Tespit ve tescil çalışmaları devam eden yaklaşık 10 Adet Aday Anıt Ağaç ile bir adet Aday Anıt Ağaç Topluluğu bulunmaktadır.

Çizelge D.72 – Ordu ilinde mevcut tescilli anıt ağaçlar

(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Sıra No	Ağacın Türü		Tahmini Yaşı (Yıl)	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Tescil Kararı
	Türkçe	Latince					
1	Ihlamur	Tilia platyhyllus	150	Ordu	Altınordu	Bayadı Mahallesi	Samsun TVKKBK'nun 21.09.2012/42 Sayılı Kararı
2	Saplı Meşe	Quercus robur	140	Ordu	Altınordu	Saraycık Mahallesi	Samsun TVKKBK'nun 28.08.2012/38 Sayılı Kararı
3	Saplı Meşe	Quercus robur	140	Ordu	Altınordu	Saraycık Mahallesi	Samsun TVKKBK 'nun 28.08.2012/38 Sayılı Kararı
4	Kayın	Fagus orientalis	180	Ordu	Akkuş	Damyeri Mahallesi	Samsun KTVKK'nun 13.01.2011 Tarih ve 2927 Sayılı Kararı
5	Ihlamur	Tilia platyhyllus	550	Ordu	Çatalpınar	Ortaköy Mah. Tikenoğlu Mevkii	Samsun KTVKK'nun 06.05.2006 Tarih ve 728 Sayılı Kararı
6	Doğu Çınar	Platanus orientalis	250	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah. Hükümet Cd.	Trabzon KVTVKK 30.04.1993 Tarih ve 1571 Sayılı Kararı
7	Doğu Çınar	Platanus orientalis	250	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah. Hükümet Cd.	Trabzon KVTVKK 30.04.1993 Tarih ve 1571 Sayılı Kararı
8	Doğu Çınar	Platanus orientalis	250	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah. Hükümet Cd.	Trabzon KVTVKK 30.04.1993 Tarih ve 1571 Sayılı Kararı
9	Çınar	Platanus orientalis	210	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah. Reşadiye Cd. Meydan	Trabzon KTVKK'nun 30.04.1993 Tarih ve 1571 Sayılı Kararı
10	Çınar	Platanus orientalis	200	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah. Reşadiye Cd. Meydan	Trabzon KTVKK'nun 30.04.1993 Tarih ve 1571 Sayılı Kararı
11	Gürgen	Carpinus betulus	250	Ordu	Gölköy	Bayıralan Mh.	Samsun TVKKBK 'nun 26.11.2014/180 Sayılı Kararı
12	Sapsız meşe	Quercus petraea	250	Ordu	Perşembe	Gündoğdu Mh.	Samsun KTVKKBK'nun 17.05.2011 Tarih ve 3097 Sayılı Kararı
13	Meşe	Quercus petraea	300	Ordu	Perşembe	Yumrutaş Mh.	Samsun KTVKK'nun 08.04.2005 Tarih ve 191 Sayılı Kararı
14	Ihlamur	Tilia platyhyllus	220	Ordu	Perşembe	Efirli Mh. Tepe Mevkii	Samsun KTVKK'nun 14.02.2007 Tarih ve 1063 Sayılı Kararı
15	Doğu Çınar	Platanus orientalis	470	Ordu	Ünye	Çamurlu Mh. Ünye Meydanda	KTVYK'nun 07.03.1986 Tarih ve 2018 Sayılı Kararı
16	Adi Gürgen	Carpinus betulus	300	Ordu	Fatsa	Yukarıtepe Mh.	Samsun TVKKBK'nun 13.12.2016/278 Sayılı Kararı
17	Adi Gürgen	Carpinus betulus	100	Ordu	Fatsa	Yukarıtepe Mh.	Samsun TVKKBK 'nun 13.12.2016/278 Sayılı Kararı
18	Doğu Çınarı	Platanus orientalis	220	Ordu	Fatsa	Bolaman Mh.	Samsun TVKKBK'nun 21.03.2019/420 Sayılı Kararı

Çizelge D.73 – Ordu İli Altınordu İlçesi mevcut tescilli anıt ağaç topluluğu

(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

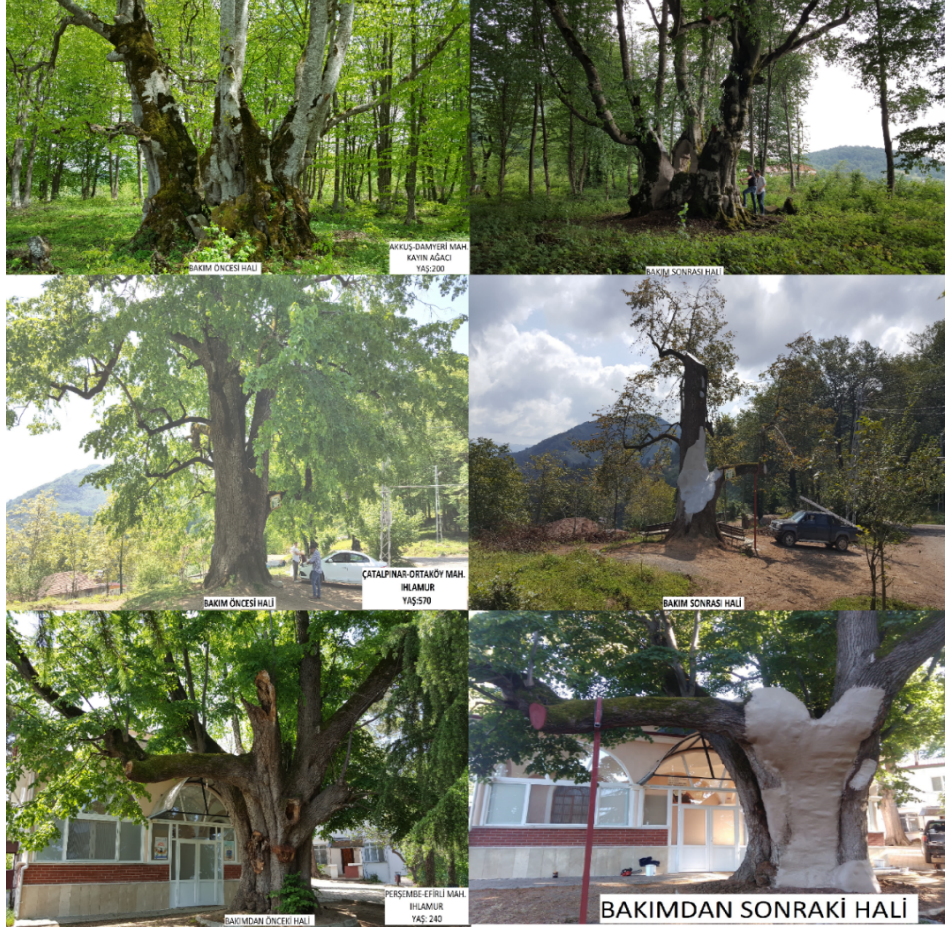
Ağaç No	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Ağacın Türü	
				Türkçe	Latince
1	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Dış Hekimliği Fak. Bahçesi	Dişbudak	Fraxinus excelsior
2	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Dış Hekimliği Fak. Bahçesi	Kızılçam	Pinus brutia
3	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Dış Hekimliği Fak. Bahçesi	Kızılçam	Pinus brutia

4	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Kızılçam	Pinus brutia
5	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Kızılçam	Pinus brutia
6	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Toros sediri	Cedrus libani
7	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea
8	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea
9	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea
10	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea
11	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Kızılçam	Pinus brutia
12	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Toros sediri	Cedrus libani
13	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Toros sediri	Cedrus libani
14	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Toros sediri	Cedrus libani
15	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea
16	Ordu	Altınordu	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Fıstık çamı	Pinus pinea

Çizelge D.74 – Ordu İli Gölköy İlçesi mevcut tescilli anıt ağaç topluluğu
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Ağaç No	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Ağacın Türü	
				Türkçe	Latince
1	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu Kayını	Fagus orientalis
2	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Çınar Yapraklı Akçaağaç	Acer platanoides
3	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu Kayını	Fagus orientalis
4	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu Kayını	Fagus orientalis
5	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu kayını	Fagus orientalis
7	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu kayını	Fagus orientalis
8	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Doğu kayını	Fagus orientalis
9	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Ihlamur	Tilia platyhyllus
10	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Saplı meşe	Quercus robur
11	Ordu	Gölköy	Özlu Mahallesi	Saplı meşe	Quercus robur

2019 yılı içinde Ordu İli Anıt Ağaçlarının Bakımı ve Restorasyonu İşi kapsamında ilimizde 15 adet tescilli Anıt Ağaç ile 2 Adet Anıt Ağaç Topluluğu'nun (27 Adet) bakımı ve onarımı yapılmıştır.

Resim D.3 – Ordu İli Anıt Ağaçların Bakımdan Önceki ve Sonraki Durumu
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

Ordu ilinde özel çevre koruma alanı bulunmamaktadır.

D.6.5. Doğal Sit Alanları

İlimiz sınırları içinde tescil edilmiş 5 adet “Doğal Sit Alanı” ile tescil edilmiş bir adet “Tabiat Varlığı” bulunmaktadır.

Çizelge D.75 – Ordu İlinde bulunan doğal sit alanları

(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

SIRA NO	İL	İLÇE	ADI	SİT TÜRÜ
1	ORDU	Altınordu	Bayadı Mah. Kurul Kayalıkları	1.Derece Arkeolojik ve 3. Derece Doğal Sit Alanı
2	ORDU	Fatsa	Gaga Gölü	1.Derece ve 3. Derece Doğal Sit Alanı
3	ORDU	İkizce	Gençağa Kalesi(Ağcakale Mah.)	1. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı
4	ORDU	Perşembe	Yason Burnu	1.Derece Arkeolojik ve 2. Derece Doğal Sit Alanı
5	ORDU	Perşembe	Boğazcık Mah. Mağarası	2. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı

Kurul Kayalıkları; Ordu İli, Altınordu İlçesi, Bayadı Mahallesi sınırlarında bulunan Kurul Kayalıkları, Samsun Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 1. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı ilan edilmiş olup 13/04/2002 gün ve 409 sayılı karar ile 1.Derece Doğal Sit ve 3.Derece Doğal Sit Alanı olarak son şeklini almıştır.

Kurul Kayalıkları, Ordu İl merkezine 13 km. uzaklıktaki Bayadı Mahallesi sınırları içinde bulunan sivri bir kaya üzerine kurulmuş, antik bir yerleşme alanı olup arkeolojik açıdan önem arz etmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalarda, 2 metre kalınlığında duvar ortaya çıkarılmıştır. Kurul Kayalıkları'nın aslında bir kale olduğu düşünülmektedir. Alan içinde dehliz kazısı yapılmış, 250-300 adet merdiven gün ışığına çıkarılmıştır. Kaya üzerinde piknik alanları mevcuttur. Kazı sırasında bulunan pişmiş topraktan çatı kiremitleri, duvar örgüsü seramik parçaları incelenmiş olup burada yerleşmenin MÖ. IV ve V. Yüzyılda gerçekleştiği belirlenmiştir. Ayrıca Kurul Kalesi'nde, 2100 yıllık olduğu tahmin edilen 110 cm. yüksekliğinde ve mermerden yapılmış Ana Tanrıça Kibele Heykeli bulunmuştur (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.4 – Ordu İli Kurul Kayalıkları
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Gaga Gölü;Ordu İli, Fatsa İlçesi, Sefaköy ve Yassıtaş Mahalleleri sınırları içinde bulunan Gaga Gölü ve Çevresi, Trabzon Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun; 08/08/1995 tarih ve 2218 sayılı kararı ile tescil edilmiş olup 06/10/1999 tarih ve 3500 sayılı kararı ile 1. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

Gaga Gölü; Orta Karadeniz Bölgesi'nde, Ordu İli, Fatsa İlçe merkezine 10 km. mesafede bulunmaktadır. Göl, tipik bir hidrografik havza özelliğindeki Bolaman Çayı'nın batısında yer almaktadır. Göl, 40° 58,407'N - 37° 30,262'E koordinatlarında, 67 metre rakımında, 69320 m² büyüklüğünde, ortalama derinliği 15 metre, çanağının boyutu 200 metre x 250 metre olan küçük bir göldür. Gaga Gölü; Bolaman Çayı ile batısındaki Yassıtaş Mevkii arasında bulunan yaklaşık 6 km²'lik bir alanı etkileyen heyelan sonucu oluşmuş bir göldür. Oluşum şekliyle Gaga Gölü, Karadeniz Bölgesi'nde örnekleri görülen tipik heyelan seti göllerinden farklıdır (Akkan ve Gürgen, 1993). Gaga Gölü'nün girişi ve çıkışı yoktur. Yağışlarla ve yeraltı kaynak suları ile beslenmektedir. Gölden açılan bir kanal vasıtasıyla fazla su tahliye edilebilmektedir. Gaga Gölü yağışlı mevsimlerde taşmakta, kurak mevsimlerde ise su seviyesi azalmaktadır (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.5 – Ordu İli Gaga Gölü
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Yason Burnu; Ordu İli, Perşembe İlçesi, Çaytepe Mahallesi sınırları içinde bulunan kilise ve kilisenin bulunduğu yarımada, Trabzon Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 17/05/1991 tarih ve 1017 sayılı kararı ile 2.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmiş, 18/03/2004 tarih ve 866 sayılı kararı ile 1.Derece Arkeolojik ve 2.Derece Doğal Sit alanı olarak tescil edilerek son halini almıştır.

Eski Ordu-Samsun Karayolu üzerindedir. Yason Burnu'nun önü taşlık olmakla beraber, gemilerin durmasına olanak sağlayabilmektedir. Yason adı, ismini Argonotlar ile beraber karaya çıkan Yason isimli kişiden almıştır. Burunun alt tarafında “Panaya” adında eski bir manastır/kilise bulunmaktadır. Çaytepe Mahallesi sınırları içinde kalan yarımada üzerindeki Kilise, Jason's Church olarak bilinmektedir (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.6 – Ordu İli Yason Burnu
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Gençağa Kalesi; Ordu İli, İkizce İlçesi, Ağcakale Mahallesi sınırları içinde yer alan Gençağa Kalesi, Trabzon Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 04/08/1998 tarih ve 3243 sayılı kararı ile 1.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

Kale, sarp bir kaya kütlesi üzerinde bulunmaktadır. Fazla hasar görmemiştir. 13. Yüzyılda Hacıemiroğulları Beyliği zamanında yapılmıştır. Temaşa imkânı yüksek bir kaledir. Ordu'dan Gençağa Kalesi'ne 132 km'lik asfalt bir yolla ulaşılabilir (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.7 – Ordu İli Gençağa Kalesi
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Boğazcık Mahallesi Mağarası; Ordu İli, Perşembe İlçesi, Boğazcık-Bahçeköy Mahallesi'nde fındık bahçesi içinde yer alan mağara, Samsun Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun, 09/06/2001 tarih ve 180 sayılı kararı ile 2. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı

olarak tescil edilmiştir. Boğazcık Mağarası'na, Ordu ile Fatsa arasında Karadeniz'e doğru sokulan Yason (Kiremit) Burnu'nda bulunan Çaka Mahallesi'nden güneye ayrılan stabilize bir yolla ulaşılmaktadır. Mağara, Karadeniz'e bakan dalgalı bir yüzey üzerinde yer almaktadır. Boğazcık Mağarası; Fatsa Formasyonu'nu oluşturan ve K195° doğrultusunda ve güneydoğuya 27° eğimli uzanan kireçtaşları içinde gelişmiştir. Fatsa Formasyonu: kireçtaşı, tüfit, killi-kireçtaşı ardalanmalı ve aglomera-kumtaşı ara katkılıdır.

Toplam uzunluğu 221 metre olan mağara kuzeydoğu güneybatı yönünde kireçtaşlarının doğrultusuna uygun şekilde yatay olarak gelişmiştir. Eğimli bir tabanı olan (-20°), 16 metre x 13 metre boyutunda daire şekilli bir salona açılan girişe sahip mağara, bu salonda iki kola ayrılmaktadır. Güneybatıya devam eden ana kol, girintili-çıkıntılı dar galerilerden oluşmuştur. Bu ana kol, girişe göre +32 metrede bulunan 8 metre x 10 metre boyutunda küçük bir odacıkla sona ermektedir. Buna karşılık, girişteki salonun sağından ayrılan kol daha kısadır ve sonu +8 metrede yer alır. Bu kolun ayrıldığı noktada, 4 metrede (mağaranın girişe göre en alçak noktası) içi çakıl ve molozlarla kapanmış bir girinti bulunmaktadır. Ana galeri ve yan kollardan gelen sular, bu girintide mağarayı terk ederek yeraltına girmektedir. Çok dönemli gelişim özelliği gösteren şekil ve yapılaraya sahip olan Boğazcık Mağarası'nın salon ve dar galerileri blok çakıl ve molozlarla kaplıdır. Mağarada bazı girinti ve odacıklarda bulunan az sayıdaki sarkıt, dikit ve örtü damlataşlar dışında, damlataş birikimi yönünden son derece fakirdir (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.8 – Ordu İli Boğazcık Mahallesi Mağarası
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Yazkonağı Mağarası; Ordu İli, Ünye İlçesi'nin güneyinde Yazkonağı Mahallesi sınırları içinde, Saydere (Lahana Deresi)'nin batı yamacında bulunmaktadır. Samsun Mülga Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15/10/2005 tarih ve 356 sayılı kararı ile “*Tabiat Varlığı*” olarak tescil edilmiştir.

Mağara doğu-batı yönlü belirgin bir fay üzerinde gelişmiştir. Yazkonağı Mağarası'nın girişi deniz yüzeyinden 85 metre; vadi tabanından da 30 metre yukarıda yer alır. İki bölümden oluşan mağarada girişten itibaren, önce güney; sonra da batıya doğru gelişen ana galeri; belirgin bir

faya bağılı olarak dar fakat yüksek galeriler şeklinde uzanır. Genişliği yer yer 1 metreye kadar düşen; tavan yüksekliği ise 25-30 metreyi bulan bu bölümün tabanı blok; çakıl ve kum depoları ile kaplıdır. İki farklı gelişim dönemini karakterize eden profilleri olan ana galeride; biri ortada diğeri de son noktada olan ve yaklaşık 25 metreden düşen iki şelale yer alır. Bütünüyle yatay uzanan ve girişe göre son noktası +6,5 metre olan bu bölümde damlataş oluşumları yok denecek kadar azdır. Buna karşılık; girişten itibaren kuzeye (sağa) ayrılan ikinci bölümde ise görünümleri son derece güzel damlataşlar (duvar damlataşları; damlataş havuzları; sarkıt; dikit; sütun) yer alır. Değişik yükseklikte iniş ve çıkışları olan ve son noktası; girişe göre -2 metrede bulunan bu kol 160 metre uzunluğundadır. Ana galeride akan yeraltı deresi giriş ağzından çıkmasına karşılık; bu yan koldaki yeraltı deresi ise hemen hemen orta noktada bulunan ve girişe göre -12 metrede yer alan bir çatlaktan kaybolur. Çok dönemli gelişim özelliği gösteren şekil ve yapılarla sahip olan Yazkonağı Mağarası; şekillenmesini sürdüren aktif bir mağaradır. Bu mağaranın üzerinde; bir başka mağara katının olduğu düşünülmektedir. Yaklaşık 25 metreden; şelaleler yaparak düşüş yapan sular ve mağara tavanının dar çatlakları üzerinde görülen geniş galeriler bu muhtemel mağaranın varlığını göstermektedir (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

Resim D.9 – Ordu İli Yazkonağı Mağarası
(Kaynak: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2019)

Ordu ilinde Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu (ETBAR) çalışmaları devam eden 6(altı) adet Potansiyel Doğal Sit Alanı bulunmaktadır. Bunlar Altınordu İlçesi-Boztepe Mahallesi-Mesire Alanı Mevkii, Altınordu İlçesi Çiseli Şelalesi-Kurşunçal Şelalesi Mevkii, Aybastı İlçesi-Perşembe Yaylası Mevkii, Kumru İlçesi, Akçadere Mahallesi-Kuşnefak Kayası Mevkii, Perşembe İlçesi, Sırakovancı Mahallesi-Karadere Şelalesi Mevkii ve Perşembe İlçesi-Şenyurt Mahallesi Şelalesi Mevkii'dir. Ayrıca Doğal Sit Alanı olarak tespit ve tescil edilmesi için Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'na gönderilen Potansiyel Doğal Sit Alanları ise Altınordu İlçesi-Akyazı Mahallesi, Durugöl Mevkii, Çaybaşı İlçesi-Akbaba Mahallesi-Akkaya Kalesi Mevkii, Fatsa İlçesi-Yassıtaş Mahallesi-Gagagözü Su Adacıkları, Gülyalı İlçesi-Turnasuyu Mahallesi-Turnasuyu Vadisi, Kabadüz İlçesi-Turnalık Mahallesi-Gümüşdere Mevkii, Kabadüz İlçesi-Turnalık Mahallesi-Kaleboynu Obası Mevkii, Ulubey İlçesi- Kükpaya Kanyonu Mevkii ve Ünye İlçesi-Atatürk Mahallesi-Çamlık Mevkii'dir.

Tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilme talebiyle Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'na gönderilenler; Aybastı İlçesi-Uzundere Şelalesi, Çaybaşı İlçesi-Kazankaya

Şelalesi, Çaybaşı İlçesi-İlküvez Aşıklı Şelalesi, Fatsa İlçesi-Sazcılar Şelalesi, Altınordu İlçesi-Saraycık Mahallesi-Kazan Gölü Şelalesi, Ulubey İlçesi Ohtamış Şelalesi, Ünye İlçesi-Dipselek Şelalesi, Altınordu İlçesi-Ayvadüzü Mağarası, Gököy İlçesi-Kurtbekir Mağarası ve Gököy İlçesi-Sarıca Mağarası'dır. Devam eden çalışmalar ise; Perşembe İlçesi-Çaytepe Mahallesi-Yason Burnu Çevre Düzenleme Projesi onay işlemi, Fatsa İlçesi- Yassıtaş Mahallesi-Gaga Gölü ve Çevresinin Koruma İmar Planı Yapımı'dır (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü).

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz doğal güzellikleri ve yaşama alanı açısından oldukça güzel bir Karadeniz ilidir. İlimizde pek çok sit alanı, tabiat parkı, mesire yerleri mevcuttur. İlimizdeki tabiat parkları ve doğal sit alanlarıyla ilgili bilgiler konuyla ilgili başlıkta verilmiştir. İlimizin daha çok gelişmesi ve insanlarda farkındalık yaratması için çalışmalar yapılarak Ordu ilinin daha çok tanınması sağlanabilir.

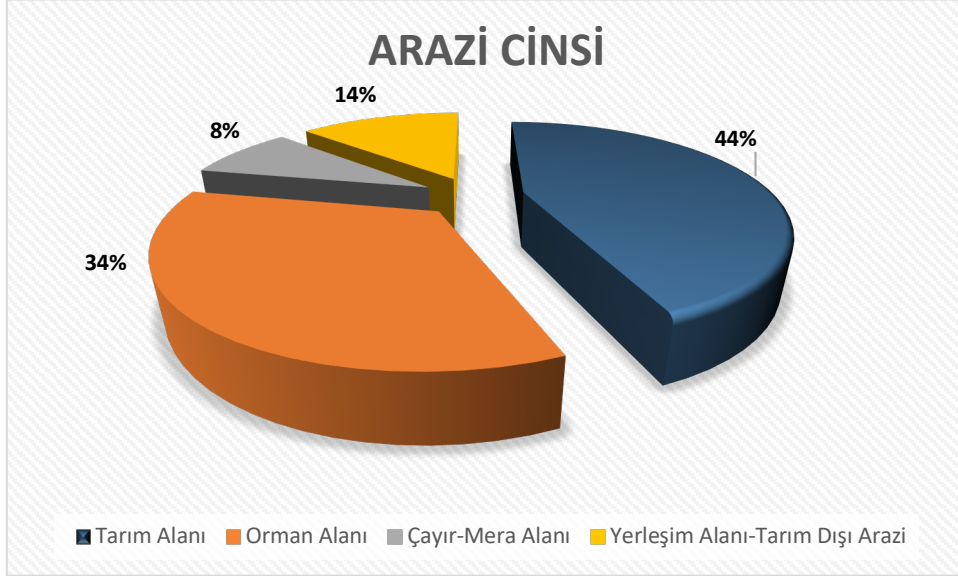
Kaynaklar

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tabiat Varlıkları Şube Müdürlüğü
Tarım ve Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü Ordu Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Ordu ilinde toplam alan 585962,34 hektar alandır. Bu alanın büyük bir kısmını tarım alanı ve orman alanı oluşturmaktadır.

Grafik E.34 – Ordu ilinde 2019 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2019)

Çizelge E.76 – Ordu ilinde arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbst.tarimorman.gov.tr, Corine, 2019)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	4236,64	0,72	6453,19	1,1	7330,16	1,25	7450,69	1,27	7898,91	1,35
2) Tarımsal Alanlar	284850,3	48,61	281754,46	48,08	321154,28	54,81	336098,57	57,36	335994,08	57,34
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	295200,12	50,38	296092,15	50,53	255841	43,66	240447,12	41,03	240118,35	40,98
5) Su Yapıları	1675,27	0,29	1662,54	0,28	1636,9	0,28	1965,96	0,34	1951	0,33
TOPLAM	585962,33		585962,34		585962,34		585962,34		585962,34	

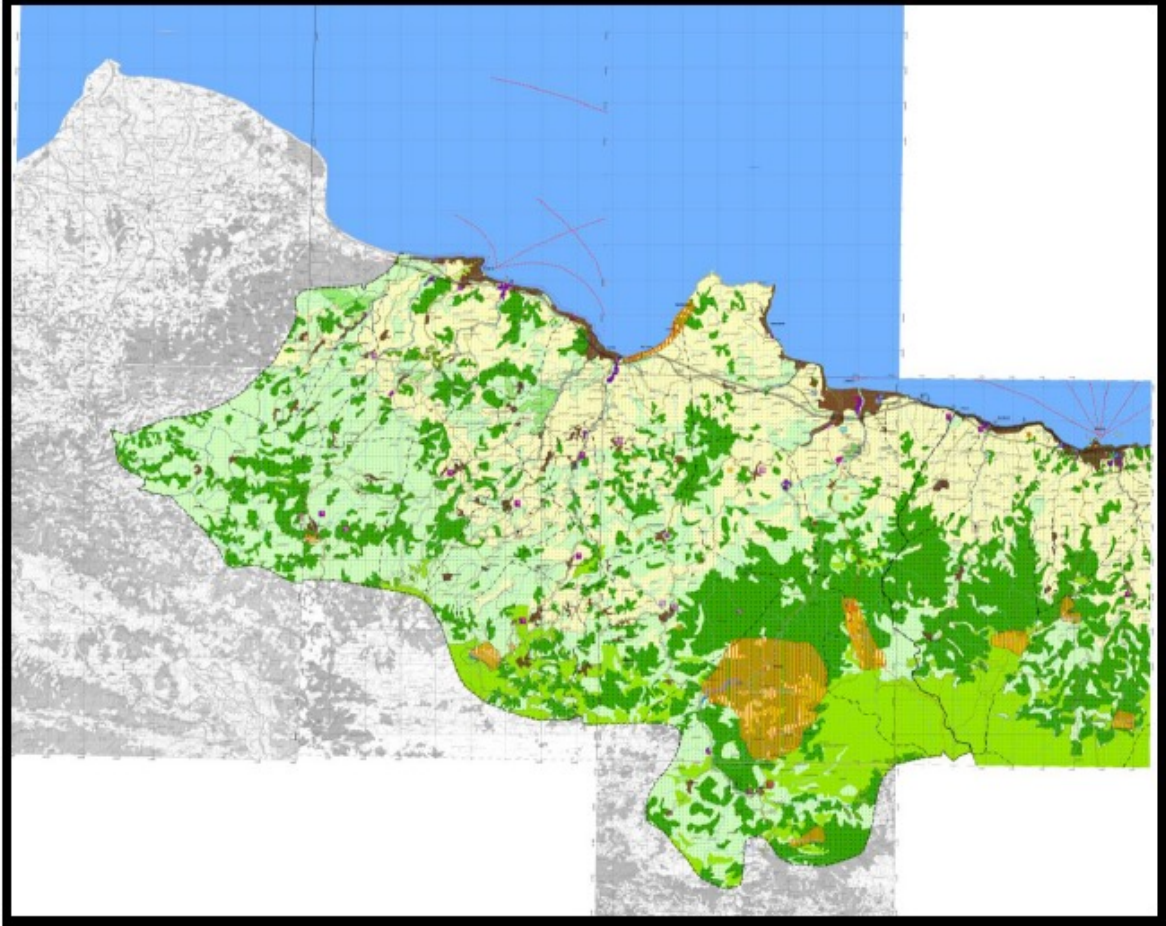
E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

İlimizin de içerisinde yer aldığı Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca 24.06.2011 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Planın amacı, Planlama Bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun gereklerine uygun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir. İlimiz genelinde özellikle turizm ve tarım sektörlerinin kalkındırılması ve geliştirilmesi öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Çevre Düzeni Planı plan kararları ile Ordu ilini bölgenin kültür ve turizm merkezi haline getirmek, mevcut hammaddelere ve yenilikçi sektörlerle yönelik sanayi gelişimini desteklemek, ulaşım ve altyapı olanaklarını artırmak, orman ve özel ürün tarım arazisi (findık) olarak tahsisli alanların sürdürülebilirliğini sağlamak, kırsalda hayvancılık ve tarım sektörünü kalkındırmak hedeflenmektedir. Çevre düzeni planı planında ilimizi kapsayan plan değişikliği onay tarihi ve sayıları aşağıda sıralanmıştır.

- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu (E-47,E-48, F-37, F-38, F-39, F-41, F-42, F-43, F-44, F-45, F-46, F-47, F-48, F-49, G-37, G-38, G-39, G-40, G-41, G-42, G-43, G-44, G-45, G-46, G-47, G-48, H-39, H-40, H-41, H-42, H-43, H-44, I-42, I-43 Plan Paftaları, Lejant Paftası, Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri), Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 33. Maddesi uyarınca 17.08.2016 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F-38 Plan Paftası, Lejant Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 12.12.2016 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F42, F43, F45, F46, F47, G39, G42, G43, G44, G45, G46, H39 Plan Paftaları , Lejant, Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporu, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 03.04.2017 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (G38 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 25.07.2018 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F38 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 16.05.2019 tarihinde onaylanmıştır.

•Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (G39 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 22.08.2019 tarihinde onaylanmıştır.

Harita E.2 – Ordu ilinin Çevre Düzeni Planı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu ilindeki arazileri büyük bir kısmını tarım alanı ve orman alanı oluşturmaktadır. Bu potansiyel doğrultusunda Çevre düzeni planında kararlar üretilmiştir.

İlimiz için yapılan Çevre Düzeni Planları ile öncelikli olarak tarım ve turizm sektörlerini kalkındırmaya ve geliştirmeye yönelik mekânsal planlama kararları alındığı görülmektedir. Çevre düzeni planında Ordu İlinde 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında plan değişikliği yapıldığı görülmüştür.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

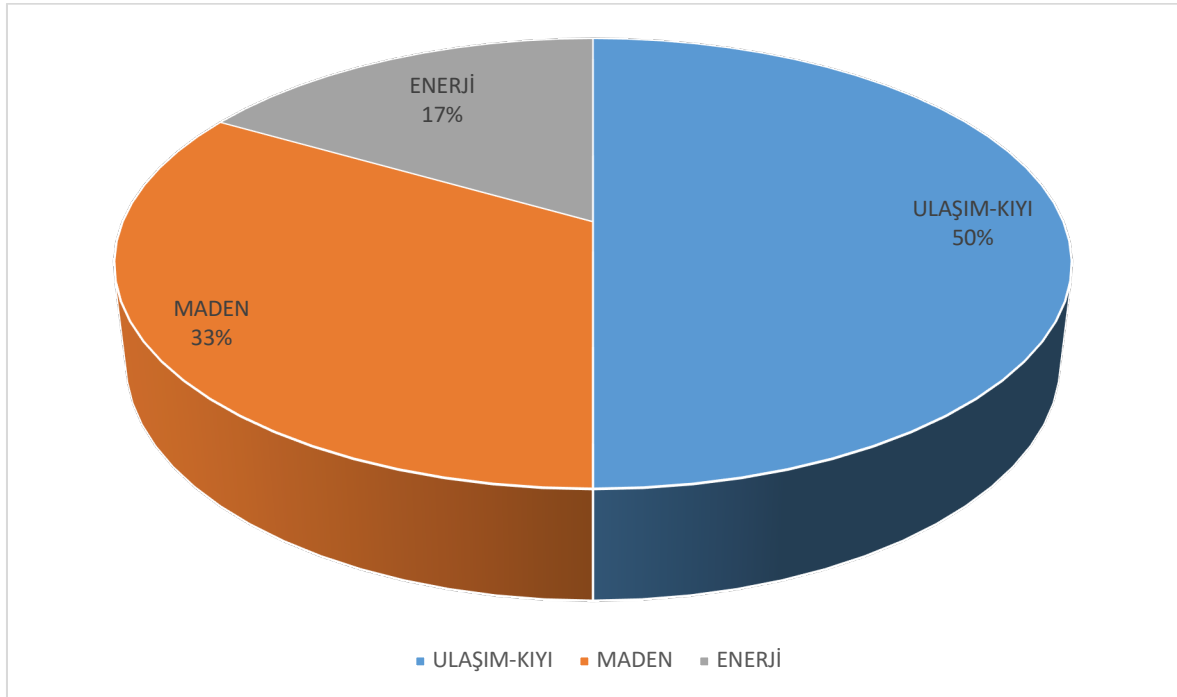
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

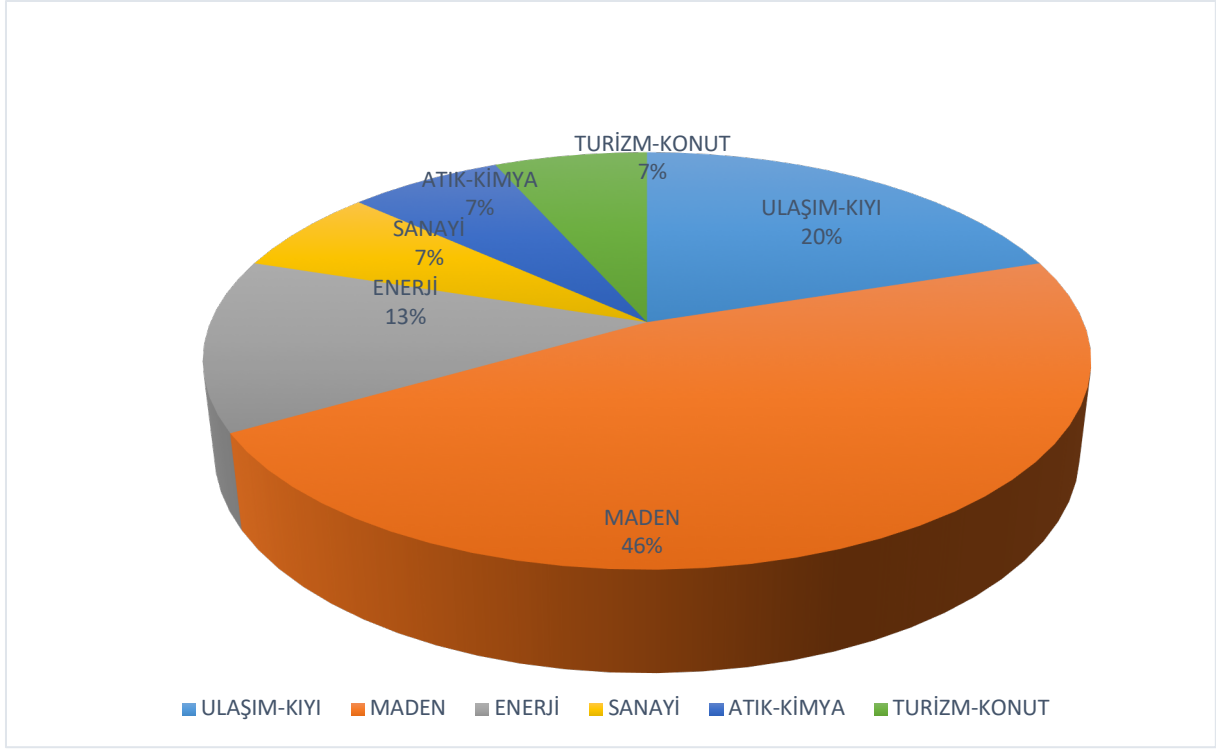
Ordu ilinde 2019 yılında Müdürlüğümüzce verilen ÇED Gerekli Değildir Kararı sayısı 15, Bakanlığımızca ilimizde verilen ÇED Olumlu Kararı 6'dır.

Çizelge F.77 – Ordu İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2019 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2019)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	c	2	1		1	3	1	15
ÇED Gereklidir								
ÇED Olumlu Kararı	2	1				3		6
ÇED Olumsuz Kararı								

Grafik F.35 –Ordu ilinde 2019 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2019)

Grafik F.36 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇED Gereklidir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2019)

Çizelge F.78– Ordu ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014-2019 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; verinin alındığı ay/ yıl belirtilmelidir)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
57	6	148	89	57	52	57	466

Çizelge F.79 – Ordu ilinde 2014-2019 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; verinin alındığı ay/ yıl belirtilmelidir)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
5	1	1	-	-	2	1	10

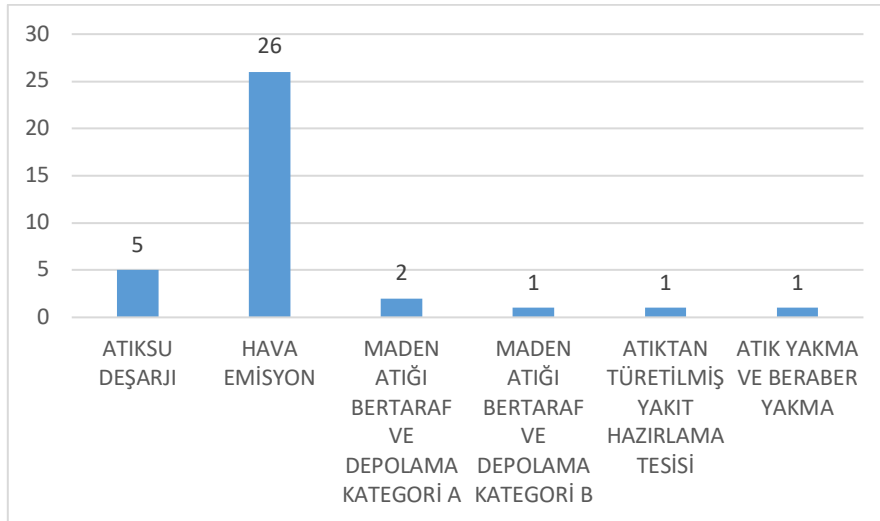
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

2019 yılı içerisinde e- izin yazılım portalı üzerinden yapılan 17 GFB başvurusu ile 33 Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans başvurusu kabul edilmiştir.

Çizelge F.80 – Ordu ilinde 2019 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları (e-İzin Yazılımı, 2019)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	16	17
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	2	31	33
Çevre İzni Muafiyet Sayısı	-	37	37
TOPLAM	3	84	87

İlimizde 2019 yılında verilen çevre izni veya çevre izni ve lisansının konularına göre dağılımı incelendiğinde ön plana çıkan çevre izni konusu, hava emisyonudur.

Grafik F.37 – Ordu ilinde 2019 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı (e-izin yazılımı, 2019)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu'nun gelişen bir olması dolayısıyla pek çok proje yapımı yıl içerisinde gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlere ilişkin ÇED kararları ve İzin Lisans konuları mevzuatlarımız dahilinde takip edilmektedir.

Kaynaklar

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

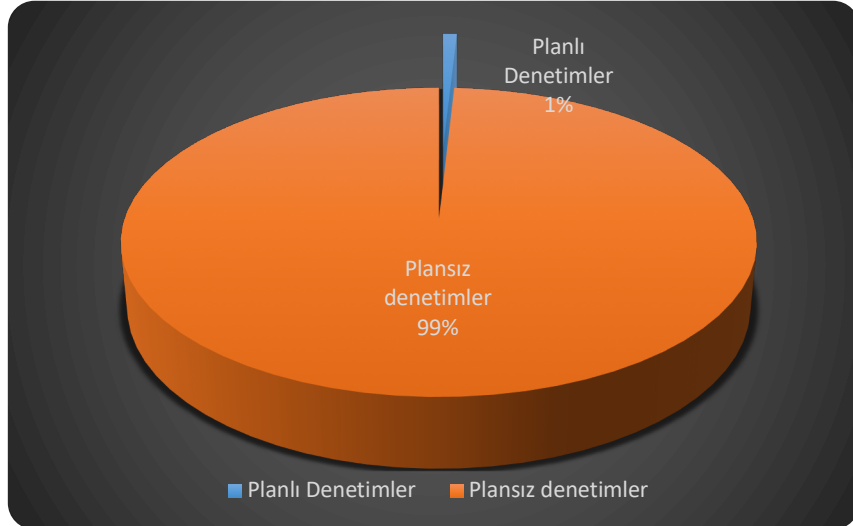
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge G.81 - Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı

(e-denetim yazılımı, 2019)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	5
Plansız (ani+şikayet) denetimler	564
Genel toplam	569

Grafik G.38 – Ordu ilinde ÇŞİM tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı

(e-denetim yazılımı, 2019)

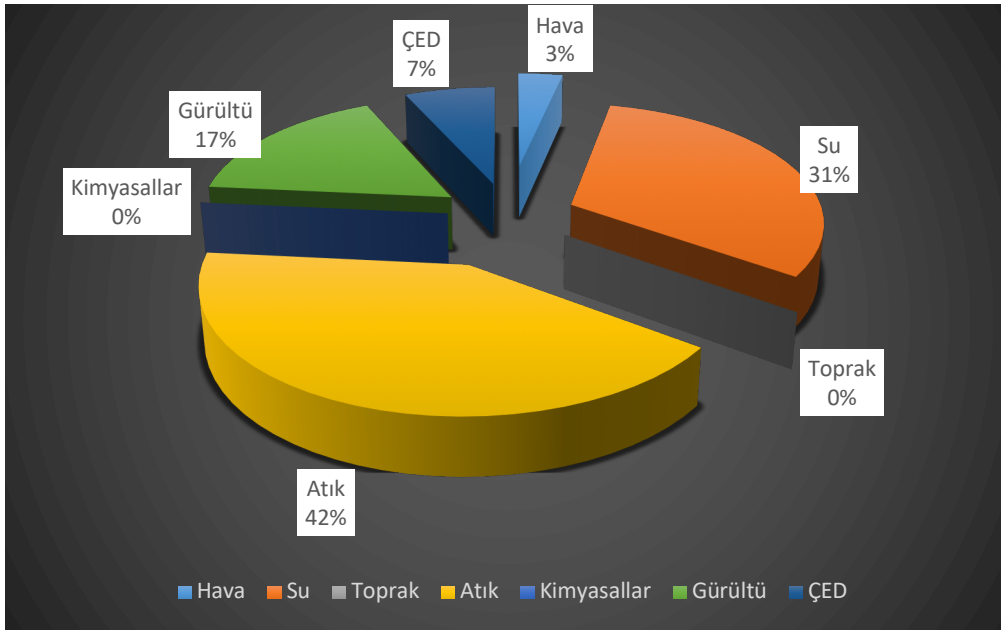
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

İl Müdürlüğünde bulunan bilgiler kapsamında şikâyetlerin değerlendirilmesine ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur.

Çizelge G.82 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, yıl)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Toplam
Şikâyet sayısı	5	47	-	62	-	25	10	149
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	5	47	-	62	-	25	10	149
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	-	100	-	100	100	100

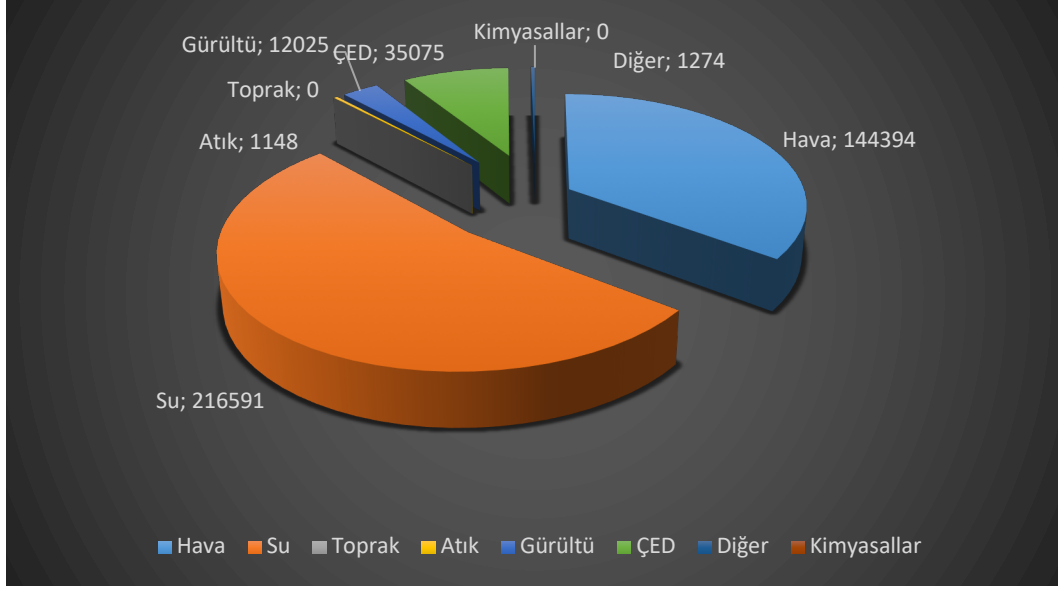
Grafik G.39 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

G.3. İdari Yaptırımlar

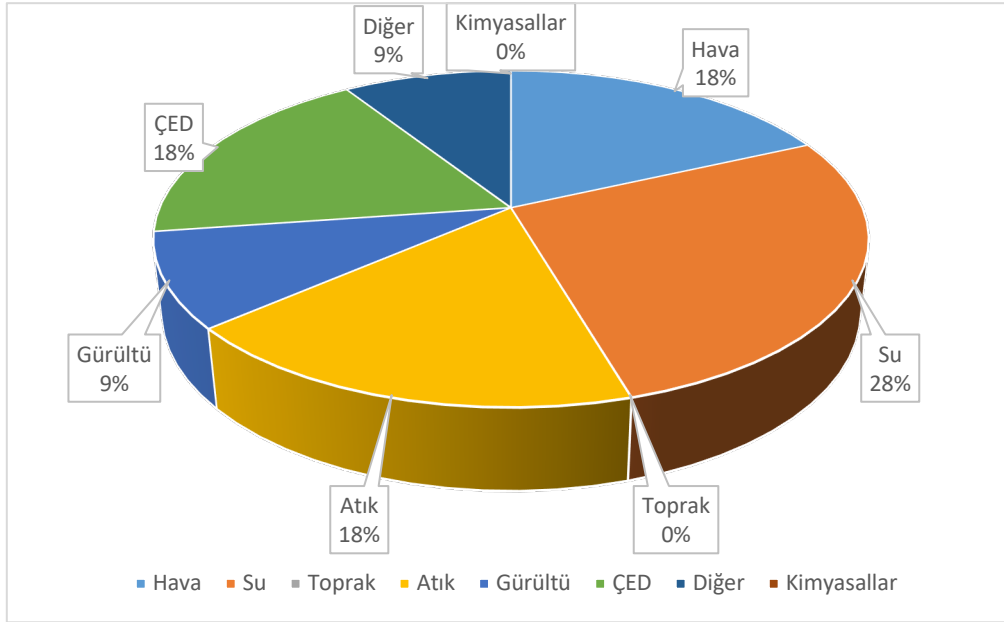
Çizelge G.83 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(e-denetim yazılımı, 2019)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	144,394.00	216,591.00	-	1,148.00	-	12,025.00	35,075.00	-	410,507.26
Uygulanan Ceza Sayısı	2	3	-	2	-	1	2	-	11

Grafik G.40 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2019)

Grafik G.41 – Ordu ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2019)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2019 yılı içerisinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce yapılan denetimler neticesinde;
1 adet Fındık Kabuğundan Kömür Üretim Tesisine,
1 adet Gemi İmalat Atölyesine,
Çevresel Etki değerlendirme Yönetmeliğine muhalefetleri
1 adet Asfalt Plant Tesisine,
1 adet Asfalt Bitüm Tesisine

Çevre İzin Lisans Yönetmeliğine muhalefetleri sebebi ile toplamda 4 adet işletmeye kapatma kararı uygulanmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

2019 yılı içerisinde İl sınırları içerisinde kalan tesis ve işletmeler mer-i mevzuat çerçevesinde planlı ve plansız olarak gerçekleştirilen denetimlerle denetlenmiş olup muhalefeti tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere idari yaptırım uygulanmış, muhalefeti sebebi ile kapatılması gereken işletmelere kapatma uygulanmıştır.

Kaynaklar

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Müdürlüğümüzce 19 ilçemizde yönetmelik Ek-1 Listesinde 1.grup olarak tanımlanan tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızda hem yönetmelik hükümleri doğrultusunda hem de sıfır atık bilgi sistemi ile ilgili olarak yaşanan sıkıntılara yönelik olarak bilgilendirme toplantısı yapılmaya başlanmıştır. 08.08.2019 tarihinde Altınordu ilçesi başta olmak üzere; 02.09.2019 tarihinde Fatsa, 04.09.2019 tarihinde Ünye, 05.09.2019 tarihinde Kumru, 09.09.2019 tarihinde Perşembe ilçesi, 11.09.2019 tarihinde Korgan ilçelerimizde bilgilendirme toplantısı kamu kurum/kuruluş yapılmıştır. Diğer ilçelerimizde de aynı şekilde eğitim toplantıları yıl içerisinde yapıp tamamlanmıştır. Plastik poşetlerin ücretlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili olarak 19 ilçemizde bilgilendirme toplantıları Müdürlüğümüzce yapılmıştır. İlçelerimizde yapılan toplantılara plastik poşet üretimi yapan tesislerin ve/veya perakende olarak mal, ürün satışı yapan tüm mağaza, market ve benzeri satış yerlerinin toplantılara katılımı sağlanmıştır.

Çizelge C.84 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	19	395
Esnaf, ticari faaliyet gösteren iş yeri temsilcileri, sanayi ve ticaret odası üyeleri (plastik poşetlerin ücretlendirilmesi)	19	252

Ordu Tarım ve Orman Müdürlüğünce ilköğretim 4. sınıf öğrencilerine gıda güvenilirliği, gıda üretim teknolojileri ve çevre farkındalığı kazandırmak amacıyla "Lider Çocuk Tarım Kampı" gerçekleştirmiştir. Söz konusu kampta 2019 yılı için seçilen temanın Sıfır Atık olması öğrencilere çevrenin korunması, atık türleri, atıkların kaynağında azaltılması ve geri dönüşüm konularında farkındalıklarının artırılması amacıyla Müdürlüğümüzce eğitim verilmiştir.

Resim H.10 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen eğitim
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girmesiyle, **1 Ocak 2019'dan** itibaren kaynakların verimli yönetimi ve plastik poşetlerden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi **amacıyla plastik poşetler satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücreti karşılığı verilmeye başlamıştır.** Bu kapsamda, plastik poşetlerin satışı, beyanı, geri kazanım katılım payı tahsili ile birlikte izleme, kontrol ve denetimine ilişkin hususlar Bakanlığımızca belirlenmiş, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren bu kapsama giren plastik poşetler ücretli olarak satılmaya başlamış ve plastik poşet beyanları da satış noktaları tarafından yapılmaya başlamıştır. Ancak sürecin yeni olması ve uygulamada aksaklıkların önlenmesi amacıyla İl Müdürlüğümüz tarafından 19 ilçeyi içeren eğitim programı hazırlanmış ve ilgili tüm paydaşlara eğitimlerin hangi ilçede hangi gün yapılacağı resmi yazı ile bildirilmiştir. Söz konusu eğitim programı kapsamında ilk eğitim 11 Mart 2019 tarihinde Altınordu İlçemizde İl Müdürlüğümüzün toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir. Sonrasında 15 Mart 2019 tarihinde Ünye ve Fatsa İlçelerimizde 18 Mart tarihinde Kumru İlçemizde ve 20 Mart tarihinde Korgan İlçemizde eğitim toplantıları yapılmıştır. Katılımcılara yasal mevzuat, uygulamanın ve bildirimlerin nasıl yapılacağıyla ilgili detaylı bir eğitim çalışması yapılmış, soru-cevap bölümleriyle konunun daha iyi anlaşılması sağlanmıştır.

Resim H.11 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen eğitim-2
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

İlimiz Altınordu ilçesinde eğitim veren Yalçın Çelebi Anaokulu Yeşiller sınıfında bulunan öğrencilerimiz Anaokulu Müdürü Mehmet ÖZTÜRK ve anasınıfı öğretmenleri Arzu AYDIN ile birlikte İl Müdürlüğümüze ziyarette bulundular. İl Müdürümüz Hüseyin ÖZTÜRK tarafından karşılanan öğrencilere müdürlüğümüzün işleyişi ve yaptığımız işler anlatıldı. Öğrencimize hazırladığımız hediyeler dağıtıldı. Müdürlüğümüzde uygulanan Sıfır Atık sistemi, atık pil toplama sistemi, ilimizde çıkarılan madenler tanıtılarak bu konuda bilgiler verildi.

Resim H.12 – Ordu Yalçın Çelebi Anaokuluna verilen eğitim
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Müdürlüğümüzce 19 ilçemizde yönetmelik Ek-1 Listesinde 1.grup olarak tanımlanan tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızda hem yönetmelik hükümleri doğrultusunda hem de sıfır atık bilgi sistemi ile ilgili olarak yaşanan sıkıntılara yönelik olarak bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Resim H.13 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen sıfır atık eğitimi
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

5 Haziran Dünya Çevre Günü ve Haftası Etkinlikleri kapsamında İlimiz Milli Eğitim Müdürlüğü ile ortak hareket edilerek sıfır atık temalı okullarımızda yapılmış olan projeler Atatürk Kültür Merkezi'nde öğrenciler tarafından sergilenmiş ve Müdürlüğümüzce de katılımcılara sıfır atık konusunda eğitim verilmiştir.

Resim H.14 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-1
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Resim H.15 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-2
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Resim H.16 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-3
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Resim H.17 – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri-4
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

İlimiz Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün talebi üzerine; Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte belirledikleri öğrencilere Müdürlüğümüz toplantı salonunda sıfır atık konulu eğitim verilmiş ve öğrencilerin sordukları sorulara cevap verilmiştir.

Resim H.18 – Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve öğrencilerle yapılan sıfır atık toplantısı
(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Kaynaklar

Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü